

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET LAPJA

ALAPÍTVÁ:
1862-ben

Főszerkesztő:
PÁPAI GÁBOR

1993.
FEBRUÁR

CXXVIII. évfolyam

A TARTALOMBÓL:

*Az erdőfenntartási és a
vadgazdálkodási alap
parlamenti vitájáról*
33. oldal

*Be kell látnunk, hogy a gazdasági
rendszerőáltás is folyamat, amelynek
állomásai vannak*
48. oldal

*Mennyiből élnek az erdészeti
nyugdíjasok?*
54. oldal

*Az Országos Erdészeti Egyesület
1993. évi munkaterve*
61. oldal

Erdészeti Lapok
Az Országos Erdészeti Egyesület
folyóirata
CXXVIII. évfolyam 2. szám
(1993. február)
HU ISSN 1215-0398

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság. **Tagjai:** Agócs József, Apatóczy István, dr. Balázs István, Barátossy Gábor, dr. Barthá Dénés, Bolla Sándor, dr. Bondor Antal, Bús Mária, Gencsi Zoltán, dr. Göbölös Antal, Gyöngyössi Péter, dr. Járasi Lőrinc, dr. Kárpáti László, Kertész József, Korbonszky Kazimírné, dr. Kovács Máttyás, ifj. Páll Miklós, Pápai Gábor (a bizottság elnöke), Rakk Tamás, dr. Sonnevend Imre, dr. Szikra Dezső, dr. Szodfridt István, Varga Béla.

FŐSZERKESZTŐ: PÁPAI GÁBOR

TERVEZŐSZERKESZTŐ: SÁGI MARGIT

Szerkesztőség: 1027 Budapest, Fő u. 68.

Telefon: 2016-293

Felelős kiadó: DR. SÉBOR JÓZSEF, a Monteditio Kft ügyvezető igazgatója.

Kiadóhivatal: 1075 Budapest, Károlyi krt. 5/a.

Telefon: 1322-930

Nyomdai munkák: Monteditio Kft nyomdaiüzeme, Budakeszi. Felelős vezető: Hegyi Ferenc.

Munkaszám: 1993-018

A kézirat lezárva: 1993. február 15.

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a hírlapkézbesítőknél, a posta hírlaptüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HE-LIR), Budapest, XIII., Lehel u. 10/a. — 1900 — közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással, a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Egyes szám ára: 30,- Ft. Előfizetés fél évre: 180,- Ft, egész évre: 360,- Ft. Megjelenik havonta. Külföldön terjeszti a Kultúra Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat, 1389 Budapest, Pf.: 149. Az évi előfizetés ára: 10 USD

СОДЕРЖАНИЕ

Р. ЖЕРОМ:	Новый Национальный Комитет по тополю	51
Г. ШЕРНЕМ:	О качественный групповых прореживаниях насаждений	52

TARTALOM

ERDÉSZETI POLITIKA

Az erdőfenntartási és a vadgazdálkodási alap parlamenti vitájáról	33
Az erdőgazdálkodás helyzetével, gondjaival kapcsolatos állásfoglalás	39
A szövetkezeti erdők helyzete és jövője	40
<i>Dr. Szász Tibor:</i> Az Országos Erdészeti Egyesület Szeniorok Tanácsának állásfoglalása az állami erdőgazdaságok által kezelt erdők privatizációjával és kezelésével kapcsolatban	41

ERDŐ ÉS TERMÉSZETVÉDELEM

<i>Lukács Zoltán, Bancsi Attila:</i> Új faapolási rendszer	43
Az erdőgazdálkodás és a természetvédelem	43
Az erdőgazdálkodás és a természetvédelem című konferencia ajánlásai	44
<i>Agócs József:</i> Az erdőgazdálkodás és természetvédelem c. konferencia alternatív ajánlata	45

A HÓNAP KÉRDÉSE

<i>Dr. Führer Ernő:</i> Ez lenne a megoldás?	46
--	----

VADGAZDÁLKODÁS, VADÁSZAT

<i>Dr. Bod Lajos:</i> Nem győzött meg...	50
Vadászterület árverezése a Mátrában	50

ERDŐMŰVELÉS

<i>Jérôme René:</i> Új Nemzeti Nyárfabizottság	51
<i>Sörnyei Gábor:</i> A minőségi csoportos gyéritésről	52

ERDŐKERÜLŐBEN

<i>Dr. Szász Tibor:</i> Mennyiből élnek az erdészeti nyugdíjasok?	54
<i>Berő Csaba:</i> Tanulmányútban Németországban	55
<i>Wentzely Dénes:</i> Vadásztatás nyelvi gondokkal	58

KÖNYVESPOLC

EGYESÜLETI HÍREK

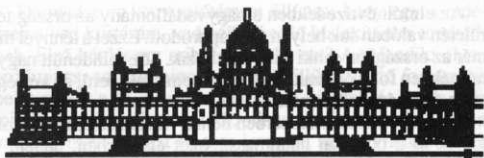
INHALT

<i>Jérôme, R.:</i> Neue Nationalpappelkommission	51
<i>Sörnyei, G.:</i> Von der Qualitätsgruppenrurchforschung	52

CONTENTS

<i>Jérôme, R.:</i> New National Poplar Committee	51
<i>Sörnyei, G.:</i> On good-rate fellings in groups	52

Az erdőfenntartási és a vadgazdálkodási alap parlamenti vitájáról

Az Országgyűlés 1992. évi téli, rendkívüli ülésszakán – december 21-22-i és 29-30-i ülésein – foglalkozott a hat földművelési alapról szóló törvényjavaslat vitája közben a bennünket közelebbről érintő erdőfenntartási és vadgazdálkodási alap kérdésével. Az erre vonatkozó részeket az országgyűlési napló alapján kivonatolva ismertetjük.

Dr. Gergely Elemér földművelésügyi miniszter, mint a törvényjavaslat előterjesztője: „Számunkra nagyon fontos, hogy a már korábban is működő...erőfenntartási, valamint a vadgazdálkodási alap a jövőben is működjön felülvizsgált és korszerűsített formában... Az OEE számára is lehetővé tettük, hogy véleményét a jogszabály előkészítése során kifejtse... Nem azonosult a minisztérium az egyesületnek azzal az álláspontjával, mely szerint a vadgazdálkodás nem önálló gazdálkodási tevékenység, azt csak az erdőgazdálkodás részeként lehet kezelni... Az országos erdőszeti és vadgazdálkodási alap összevont vagy külön kezelését nem tartom kardinális kérdésnek, de az a minisztérium szakembereinek az álláspontja, hogy az összevonás megnehezíti a két alap eltérő céljainak megvalósítását. Véleményünk szerint jelenleg semmilyen olyan veszély nincs, hogy ez a mostani törvény, illetve a vadászati jog hasznosításával összefüggő javaslat bármilyen formában kényszerpályára terelne a készülő erdő-, illetve vadászati törvényjavaslatot... A mostani módosítási javaslat kizárólag csak technikai jellegű kérdésként foglalkozik a vadászati joggal, mivel az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló 1961. évi VII. törvény szerint jelenleg az állam a vadászati jogot kizárólag állami szervek útján hasznosíthatja. Ez a rendelkezés ma már nehezen tartható... Javaslatunkkal ezt a kérdést próbáljuk megoldani az új vadászati törvény hatálybalépéséig.

Az országos erdőszeti alappal kapcsolatban egyik fontos új elem, hogy figyelemmel az új tulajdonosi struktúrák kialakulására megszünteti az eddigi merev, szektorális elkülönülést... A korábbi kicsit pazarló szabályozással szemben az új rendszer már nem támogat indokolatlan ráfordításokat... Új rendelkezéseket támogatni kívánja az erdővédelmi munkák költségét is...

A vadgazdálkodási alap számára új támogatási célokat határozzunk meg... elsősorban a vad védelmére, élőhelyének fenntartására és fejlesztésére kívánjuk a hangsúlyt helyezni.”

Az előterjesztést tanulságos vita követte. Ennek számunkra legtöbbet mondó részeit tesszük közzé a teljesség igénye nélkül. Egyben felhívjuk a figyelmet, hogy a jegyzőkönyv teljes anyaga a szerkesztésében megtekinthető.

DR. MEZEI KÁROLY (MDF)

Egy módosító indítvány kapcsán kívánok ugyan hozzászólni, de hozzászólásom mégis az általános vitába illik.

Az indítvány lényege az, hogy a vadgazdálkodási alap, mint önálló, szűnjön meg, és legyen része az országos erdőszeti alappal. Az indoklás lényege pedig az, hogy túl sok az erdőben a vad, ami lehetetlenné teszi az erdőgazdálkodást, és hogy a vadászati jövedéket az erdő fenntartására és fejlesztésére kell fordítani. A szóban forgó módosító indítványnak több logikai és szemléletbeli hiányossága van. Az előterjesztők úgy tesznek, mintha a vad csak az erdőben élne. Mint utaltam már rá, a hazai vadeltartó területek 18%-a az erdő, és itt él a nagyvadak zöme. A legnagyobb élőhelyterület az ország mezőgazdaságilag művelt része, ezek az ún. apróvadaskertek.

Egyértelmű az előterjesztőkkel abban, hogy az ökoszisztémát kénytelenek vagyunk szabályozni, például a vadurság maximumát megállapítani, és óvni ezt az élőrendszert attól, hogy annak bármelyik eleme túlsúlyba kerüljön. De ennek nem lehet az a megoldása, hogy a vadvédelmi alapot az országos erdőszeti alaphoz csapják.

Lehetetlensége e módosító indítványnak, hogy azt a vadgazdálkodási alapot kívánja az országos erdőszeti alaphoz sorolni, amelynek bevételei zömében vadászoktól származnak, tagdíj, vadászjegy, vadászati engedélydíj, bírságok stb. formájában.

Ez a módosító indítvány prejudikálni kívánja a már elkészült és tavasszal minden bizonnyal a Parlament elé kerülő

vadászati törvény sorsát, amit a földről, erdőről, környezetvédelemről szóló törvénnyel együtt, és azokkal harmóniában fogunk megvitatni.

MÉSZÁROS BÉLA (SZDSZ)

A vadgazdálkodás önálló gazdálkodási tevékenységként nem fogható fel, kizárólag a mező-, illetve erdőgazdálkodás alrendszerévé tehető, minden egyes részletben folyamatosan összehangolva a főtevékenységgel, az együttes, maximális hozamra törekedve, szigorú természetvédelmi korlátok között.

Ezért fontos, hogy az országos erdőszeti alap törvényi szintű szabályozása során az erdőt egységes eszközként kezeljük, minden benne folyó tevékenységgel együtt.

BÁNFY GYÖRGY (MDF)

A vadgazdálkodás az egész ország területén folyik. A vadászterületek 18%-a erdőterület, 82%-a mezőgazdasági művelés alatt áll.

Józanul megelégedi a minisztériumi előterjesztés a fenti arányokat. És nyilvánvalóan ezért is helyezkedett arra az álláspontra, hogy a vad és az élőhely védelmét szolgáló alap csak központi kezelésben, az állam vadászati jogának rögzítése mellett minisztériumi rendelkezési joggal szolgálhatja a természetvédelem céljait.

Az Európához csatlakozni kívánó államokban vitatni sem lehet a természetvédelemhez fűződő követelmények elsődlegességét.

Az elmúlt évtizedekben a nagyvadállomány az ország területén valóban sok helyen túlszaporodott. Ezzel a ténnyel ma már az országban senki nem vitatkozik. Sőt, mindenütt nagymértékben folyik a szakszerű vagy nem szakszerű, de kétség-telen állománycsökkentés.

A régi politikai rendszerben nem a vadásztársaságok szolgálták ki a politikai hatalmasságokat elsősorban, hanem – csak erről majdnem mindig hallgat a fáma – elsősorban az erdőgazdaságok az üzemi területeken biztosított ingyenes vadászati lehetőséggel. Ezért kellett a túltartott, túlszaporodott nagyvadállomány, és nem másért.

A vadásztársasági területeken szigorú tervek alapján történt és történik a vadászat, a vadgazdálkodás, amelynek jóváhagyói és ellenőrzői ma is és mindig a bérbe adó erdőgazdaságok voltak a nagyvadász területeken. A túlszaporodott vadállomány tehát nem varrható csak és kizárólag a vadásztársaságok nyakába.

Az elmúlt évtizedek alatt a vadászat gyakorlóit között a legmagasabb vezetői beosztásúak a régi rend vezetői is részt vettek. A vadászat, a vendégeskedések, amelyek nagyon sokszor az erdőgazdaságok vadászházaiiban folytak, az egész társadalommal a vadászat összességére vetettek rossz fényt. Ezért ellenérzés és gyűlölködés, legjobb esetben gúny tárgya volt a vadászat. Ettől az örökségtől nehéz szabadulni.

A Parlamentet nem is olyan távoli múltban egyszer már felhasználta egy szűkebb csoportosulás, a vízügyi lobby saját érdekeinek megvalósításához. Kihaszánálva a képviselő tájékozatlanságát, szakmai kérdésekben való járatlanságát, megteremtették a Bős-Nagymaros törvényi alapját. Kísérletesen hasonló ez a mai téma ehhez, és óva intem képviselőtársaimat attól, hogy eszközei legyenek egy csoportosulás szélsőséges érdekeinek, amely aztán esetleg a vadállomány Bős-Nagymarosát fogja megteremteni. Tisztelettel kérem tehát képviselőtársaimat, hogy a vadászati és természetvédelmi törvény megsejteléséig az FM által beterjesztett törvényjavaslatot fogadják el.

DR. LAKOS LÁSZLÓ (MSZP)

Nyugat-Európában jól ismert a vadmentes mezőgazdálkodás, ami talán annak a következménye is, hogy a tulajdonosok a vadászati jog, nincs szabályozva ennek a mértéke, nincs szabályozva ennek a gazdasági alapja. Az eredménye az, hogy nincs vad, mindenki lelővi, ami a saját területén van.

Ennek talán a másik szélsőséges állapotát jelentette a magyar vadgazdálkodás az elmúlt esztendőben, amikor a földtulajdonosoknak nem volt közük a vadhoz, a vad a magyar államé volt, és az ismert és az itt felvázolt keretekben hasznosították. Sokan azt mondják, hogy emiatt a vadások – nem törődve az így okozott kárral – túlszaporították a vadállományt, hogy kényelmesebben, kedvükre, vagy ahogy Bánffy György képviselőtársam is elmondta, politikai céllal, megelégedési céllal és így tovább használják föl ezt az állományt.

Itt arról van szó, hogy aki erről rendelkezik, korlátozza és tartás kordában a vadállományt, ha pedig ezt nem sikerül megoldani, akkor igenis a földtulajdonosok – akik jórészt ennek a vadnak az elirtására gondoskodnak – és akik ennek a vadnak a kárait elszenvedik – valamennyi beleszólási lehetőséget szeretnének, kérik, ami nem történt meg.

Rendezni kell ezt a témát úgy, hogy a vad is megmaradjon, a káposzta is megmaradjon, a földtulajdonos érdekei, a magyar vadgazdálkodás érdekei is védelmet élvezzenek.

NAGY VARGA DEZSŐ (FKGP)

A vadgazdálkodási alap ma is működő alap, de a törvényjavaslatban foglalt rendelkezés új feladatokat határoz meg. Korábban a mesterséges vadtenyésztés és a vadászati ágazat devizabevétele élvezett prioritást, és sajnos, annak rendelték alá a vadat és környezetét egyaránt. Ennek tudható be, hogy egyes térségekben valóban felborult a nagyvad és az erdő egyensúlya. Úgy érzem, hogy akik a vadgazdálkodási alapot a korábbi vadászati struktúra és saját passziójási lehetőség ámentésére való törekvéssel azonosítják, azok változtatlanul nem tudnak elvonatkoztatni a saját csoportérdekeiktől.

Aggodalommal tölt el az is, hogy ezt a csoportérdeket szakmai érdekképviselőnek minősítik.

DR. PAP JÁNOS (FIDESZ)

Az erdei ökoszisztéma a világ egyik legbonyolultabb élő szervezete. Ebben a szervezetben a fa és a vad egy-egy tényező, amelyek harmóniája, ha megbomlik – ahogy az az elmúlt évtizedekben megbomlott –, akkor az erdő egyik fő tulajdonsága, nevezetesen az önszabályozó és regeneráló képessége megszűnik. Márpedig ez a veszély a párhuzamos alapok fennmaradása esetén véleményem szerint továbbra is fennáll.

DR. ROTT NÁNDOR (KDNP)

En amennyire régi egyetemi tanulmányaimból emlékszem, a vadászati jog általában mindenütt Európában a föld tulajdonosát illeti meg. Ha olyan nagyon elgondolkodunk afölött, hogy Európához kell csatlakoznunk, illetve ezen nemcsak elgondolkodunk, hanem ez valamennyiünk szándéka is, akkor ezt meg kéne fontolni, hogyha valóban a föld tulajdonosát a vadászati jog, akkor milyen alapon beszélünk az állam vadászati jogáról? Az állammak vadászati joga legfeljebb annyiban van, amennyiben állami földtulajdon van.

JAKAB FERENC (MDF)

Az Országgyűlés mezőgazdasági bizottsága nem támogatja azokat a módosító indítványokat, amelyek a két alap öszszefonására irányultak. Kisebbségben maradt a vélemény, hogy a vadgazdálkodási alaphoz mindenképpen az országos erdészeti alaphoz foglalt céloknak alárendelten kell érvényesülnie.

KELEMEN JÓZSEF (MDF)

Amennyire fontosnak és hasznosnak kell tartanunk a földművelési, mező- és erdőgazdálkodási, állattenyésztési alapokat, annyira mást kell mondanunk a külön vadgazdálkodási alapról. Ez utóbbi csak a vadások egyébként is előnyös, kiváltságos helyzetét lenne hivatott megerősíteni. De még fontosabb célja a néhány 10 millió forintot felül: a vadások számára megerősíteni azt az előző rendszerben kialakított gyakorlatot, hogy a vadgazdálkodás kívül áll a termőföldön való gazdálkodáson, fölül áll a mező- és erdőgazdálkodás érdekein, a termőföldök gazdáinak nem lehet beleszólásuk a területükön folyó vadgazdálkodásba.

A vadász elvtársak az elmúlt 40 év alatt felépítették a maguk C-variánsát (*Utolsó a Bősi erőműre. A szerk.*), ragyogóan működnek az összes turbinán ma is, a módosító javaslatok elutasításával elkezdődne a csúcscrájtás, kérem szépen, a mi közreműködésünkkel.

DR. PAP JÁNOS (FIDESZ)

Az egységes erdészeti alappal megvalósul a régen áhított egységes élőhelygazdálkodás. Így az erdei ökoszisztéma, mint egész, egy gazdálkodó kezébe kerül, ahol a harmónia így már könnyen fenntartható. Az esetleges hibák esetén, amelyre vadász képviselőtársaim többször hivatkoznak, nincs mód egyszerűen más gazdálkodóra hivatkozni, adva van a gazdálkodó, aki gazdálkodik az erdei ökoszisztéma két nagyon fontos és lényeges elemével, amelyeknek eltulajdonítása kárára véleményünk szerint nem illemben, ami a mai helyzetben nyilvánvalóan megvan.

Az összevonás után az erdő ellátja a biológiai sokféleség megőrzésében játszott szerepét, és kifejezi a szociális, az emberi egészség megőrzésében játszott funkcióit, amely megőriz és fenntart. Mivel az erdő az egész társadalom ügye, míg a vadászat egy nagyon szűk rétegé.

Ezzel az összevonással megtesszük az első lépésünket a nonprofit típusú erdőgazdálkodás felé.

Végre elérhető lesz a nem kívánatos és genetikai szempontból kimondottan káros, nagybörzsűt sejtjes állomány kilövése, ami közvetlenül vagy közvetve növeli az államkassza bevételét, valamint csökkenti az erdőfelújítás költségeit. Ugyanis itt azt tisztán kell látni, hogy addig, amíg - Bánffy képviselőtársam és négy társa leírta, dokumentálva van - kiadással nem rendelkező 50 millió dolláros évi bevétel van, ugyanakkor az erdőfelújítási alap türes.

Először Mezey Károly képviselőtársam állításaival kívánok foglalkozni, megcáfolva azt, amit ő mondott, hogy azok a képviselők, akik figyelnek erre a vitára, ne csak egy oldalról tájékozódjanak, mert ennek a dolognak két oldala van minimálisan. *(Közbeszólás a bal oldalon: Helyes.)*

Először is képviselőtársam azt állítja, hogy az indítványozók nemcsak a politikai palettán sokszínűek, hanem foglalkozásukat illetően is. Hiszen van közöttük környezetvédő szakember, építésszámológ, jogász, erdész, állatorvos, és két tszelnök személyében mezőgazdász.

Nos, itt nagyot tévedett, mert van vadgazdálkodási vizsgálóval rendelkező szakember kettő is, több a környezetvédő szakember, mint ahogy ön említi, és azt hiszem, több a mezőgazdász is, mint ahogy ön említi, tehát nem helyes az, ahogy ön mondta, nem lehet azt mondani, hogy ezek az emberek nem szakemberek. Ezek az emberek legalább annyira szakemberek a vadgazdálkodást illetően, mint azok a vadász képviselők, akik itt benn ülnek a Parlamentben.

Másodszor: nehezményezi képviselőtársam, hogy olyan módosító indítványt lett benyújtva a vadgazdálkodási alaphoz, amely a vadállományának a napi gazdasági kérdésekhez való degradálódásával járna.

Ezzel szemben mi az igazság?

A vad az erdő és a mező életközösségének a tagja, őshonos fajai természeti örökségünk részei. Vadfajaink táplálkozásuk, viselkedésük révén hatással vannak élőhelyükre, éppen ezért a vadgazdálkodás az erdőgazdálkodás és a mezőgazdálkodás szerves része, attól térben és időben nem elválasztható. *(Közbeszólás a bal oldalon: Így van.)*

A vadgazdálkodás bármilyen jellegű elkülönítése nevezett területektől ökológiai, biológiai és ökonómiai abszurdum, vagyis a vadgazdálkodás egyértelműen a gazdálkodás szférájába tartozó tevékenység. Ezért is kell a nemzeti kincs védelmét, fenntartását felügyelő minisztériumunk elválni a gazdálkodást felügyelő minisztériumtól.

Harmadszor: képviselőtársam állítása, hogy egyes erdészek a vad kiirtására, vad nélküli erdő kialakítására törekednek. Első kérdés: miből gondolja ezt? A második: olyan erdő nincs, amiben nincs vad, tudniillik az erdő fogalmába beletartozik a fa, a vad, a gomba, a virágok és a talaj. Ez mindig együtt adja az erdőt, nincs erdő vad nélküli. Ilyen vadászt, ilyen erdészt én nem ismerek, aki vad nélküli erdőt szeretne. Azt fületvénynek hívják, és azt gondolom, hogy ilyen erdőt mi nem szeretnénk. Lehet, hogy vannak szélsőséges elemek, akik ilyenben gondolkodnak. Azt hiszem, nagyon szűk ez a réteg, és pontosan ezért van szükség erre a bizonyos felügyelő-minisztériumra, amely - még egyszer mondom - a gazdálkodástól elválik, hogy ezeket a szélsőségeket ugyanúgy ki tudja küszöbölni, mint azokat a szélsőségeket, amelyek a hétszeres szarvas-, vaddisznó- és őzállományban érdekeltek. Ez nagyon természetes dolog, és azt gondolom, meg is kell oldani a jövőben.

Az erdészek nem a vad kiirtását kívánják, hanem létszámuk olyan mértékre történő lecsökkentését, amelyet az adott terület vadeltartó, illetve vadterő képessége elbírt.

Negyedszer: képviselőtársam hivatkozik a régi biodiverzitás-egyezményre. Furcsállom, mert ha alaposan átolvasná az egyezményről készült beszámolókat, akkor igencsak megdölné, hogy mit mond. Az egyezmény ugyanis az élőhelyek természetes élővilágának a fenntartását kívánja szolgálni. Jelen esetben nálunk ez nemigen lehetséges, hiszen egyáltalán nem hazánk erdei természetes élővilágának fenntartását szolgálja a betelepített korzárak mullos és dármd, a több-czszám szabadon engedett, nevelt fácán. Ugyanakkor vajon minek minősíthető az az elkecsereedett düh, amivel az éppen terjeszkedő nagyragadozók ellen lépnek fel, agyonlőve az egyébként több nemzetközi egyezmény által is védett farkast, medvét?

Ötödik: Mezey képviselőtársam kijelenti, hogy az erdészeti alappal semmi köze nincs a vadászat alaphoz, annak beolvasztása előre eldönthető a vadászat jogának kérdéséről, és egyáltalán nem a vad védelmét szolgálná. Ez nem így van, képviselőtársam.

Aki előre szeretné biztosítani a vadászat jogának hovatartozását, az sajnos, az előterjesztő. Mi köze ugyanis egy alaphoz szóló törvénynek ahhoz, hogy kié a vadászati jog? Az a vadászati jog, amely a készülő vadászati törvényben még úgy szerepel először, hogy a földtulajdonosé. Ez a Parlament évek óta azon küszködik, hogy a tulajdonjogot rendezze, kárpótlási törvényeket hozunk. Ugyanakkor egy nagyon fontos elemnél, a vadnál, ezt a tulajdonhoz rendelt jogot az államnak kívánják adni. A készülő törvénybe a vadász képviselőtársam indítványára egy új variációként kerül be, ami aztán „A” variáció lett, és az eredeti variáció a „B” variációként futott, ahol az állam, illetve a földtulajdonos vadászati joga szerepelne.

A tervezett vadgazdálkodási alap bevételi forrásai igenis a gazdálkodóktól kell, hogy illessék, hiszen a vadgazdálkodás és a vadászat az ő területeikön történik. Ma már nem engedhet meg, hogy valaki úgy hódoljon a hobbiának, hogy annak következményeit ne vállalja, nevezetesen: úgy vadászhaszon, hogy a földterület kezelője, használója, tulajdonosa abba ne szólhaszon bele, következményeit viszont viselje.

Tisztelt Képviselőtársaim! Mind a két képviselőtársam elkövetett számomra egy súlyos számszaki szakmai hibát, amelyet sajnálatos módon a miniszter úr vezetett be, akik készítették neki a beszédet és sok statisztikát adtak. A követ-

Országos Erdészeti Találkozó 1993. május 6-8. Sopron

Az Országos Erdészeti Egyesület, az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Kara
és az ERFATERV Kft. közös rendezésében
a WOOD TECH Erdészeti és Faipari Szakvásár rendezvényei keretében

Az Erdészeti Találkozó célja *egyrészt*, hogy átfogó képet adjon a résztvevők számára az erdőgazdaság és elsősorban faipar helyzetéről, felkészítse az érdekelteket a továbblépésre, *másrészt* szakmai információkkal, baráti találkozókhoz hozzájárulhat a szakmán belüli összefogás erősítéséhez a fejlődő piacgazdasági környezetben.

A rendezvény tervezett programja:

1. nap (május 6.)

Merre tart az erdőgazdálkodás? c. szakmai konferencia az ágazat helyzetéről és irányításáról;

- az erdőgazdálkodás és elsősorban faipar irányítási, szervezeti kérdései, főbb szakmai sajátosságai, jogi szabályozása (erd. oktatás, kutatás), a nemzetközi együttműködés lehetőségei, feltételei;
- az erdőszépi politika főbb irányai.

Előadók: Ismert vezetők, irányító szakemberek az FM, OEE, Áll. Vagyonkezelő Rt., EFE Erdőmérnöki Kar, ERTI részéről.

– Kerekasztal beszélgetés és konzultáció.

SZAKESTÉLY – az Erdészeti és Faipari Egyetemen.

2–3. nap (május 7–8.)

Merre tart az erdőgazdálkodás? Szakmai konferencia az ágazaton belüli eredményekről (ötletekről);

- az erdőművelésben alkalmazható módszerek és eljárások;
- a fahasználat problémái a belterjes erdőgazdálkodás megvalósításával;
- az erdőszépi műszaki fejlesztések eredményei és lehetőségei;
- az erdőszépi gazdálkodás változása a magánvállalkozások, erdőtulajdonosok megjelenésével;
- az értékesítés új formái a piacgazdálkodás keretei között.

Előadók: a szakterület elismert hazai és külföldi képviselői.

Május 8-án este ERDÉSZBÁL.

Reméljük, hogy Ön is részt vesz a találkozón.

Tisztelettel:

Tóth Béla
az ERFATERV Kft.
ügyvezető igazgatója

Schmotzer András
az Országos Erdészeti Egyesület
elnöke

Bővebb információt, végleges programot – részvételi feltételeket a rendezőknél.

Nyerges Éva tel./fax: 1426–199, fax: 1214–071

a HIRFA szerkesztősége, az OEE és az EFE Erdőmérnöki Kar képviseletében.

kezdőről van szó: nevezetesen mind a kettő a következő állítja, a vadeltartó területek 18%-a csak az erdő, és itt él a nagyvadak zöme. Bánffy képviselőtársam ehhez még hozzáfűzi, hogy a többi 82%-on mezőgazdasági művelés folyik.

Hát, kérem szépen, ez a tévedés miből adódik? Nevezetesen abból, hogy az ország egész területének 18%-a az erdő, míg a szántóföldű művelés csak 51%-on folyik. Na már most, ha valaki azt mondja nekem, hogy ezen az 51%-on, mondjuk, a több mint egymillió hektáryi búzaterületen, vagy egymillió hektáryi kukoricaterületen vadgazdálkodás folyik, az, gondolom, nem mond igazat. Ezeken a területeken nem vadgazdálkodás folyik, hanem vadgarázdálkodás folyik, tudniillik

ezen a területeken a vad károsítja a kultúrát. Tehát károkat okoz, amelyet a vadgazdálkodónak meg kell téríteni, mert ezek nem vadgazdálkodási területek. Ezek növénytermesztési kultúrák, ezek mezőgazdasági kultúrák. Esetenként intenzív növénytermesztés folyik ezeken a táblákon.

ELNÖK: Felkérem tisztelt képviselőtársamat, hogy a részletes vita igényeinek megfelelően, amint azt a Házszabályok... (Közbeszólás: Nagyon részletes! – Zaj...) ...körülírják a 42. § (2) bekezdésében, tömörítse a mondanivalóját, és ne járassa le a Parlamentet azzal, hogy december 30-áról 31-ére virradó éjjel már egy negyed órája... (Nagy zaj az ellenzék

soraiban. Mádaai Péter folyamatosan kiabál. – Elnök csenget.) Megszakítottam a beszédét, vissza fogom adni... hogy ön itt szórakoztatandó... (Mádaai Péter: 27-én ki szórakoztatott? – Nagy zaj. – Elnök csenget.) Kérem, tessék eljárást indítani ellenem! Tessék eljárást indítani! (Mádaai Péter: Kikérjük magunknak! – Nagy zaj az ellenzék soraiban. – Elnök csenget.) Az elnöknek joga van a Ház... (Zaj.) Csöndet kérek! Mádaai Pétert figyelmeztetem! (Gáspár Miklós: Ki kell vezetni! Vezetesse ki! – Elnök csenget.)

Az elnöknek joga van a Ház és a vita megfelelő kultúrájára, színvonalára vigyázni. Meg vagyok győződve, hogy a földművelésügyi alapról szóló törvényjavaslat részletes vitájának ebben a szakaszában bármilyen objektív vizsgálat 1992. december 31-én negyed egy órakor túlzottan fogja tekinteni a részletes vita konkrétnumai túlcsepő fejtegetését. (Taps a kormánypártok soraiban. – Közbeszólások: Halljuk a szónokot!)

Kérem képviselőtársamat, hogy fejezze be minél előbb a részletes vitával kapcsolatos felszólalását. (Közbeszólások: Halljuk! – Zaj.)

DR. PAP JÁNOS (FIDESZ)

Elnök úr! Tisztelt képviselőtársaim! Nagyon sajnálom, hogy december 28-án, 29-én és 30-án a december 27-én megírt beszédemmel bejöttem, és az elnök úr ezt december 31-én úgy minősíti, hogy én szórakoztatok.

(0 óra 20 perc)

Elnök úr, nem szórakoztatok. Nem rajtam múlt, hogy december 28-án, 29-én és 30-án nem tudtam elmondani. Azt gondolom, nem nekem fontos, hogy az idei évben átmenjen a földművelési alapról szóló törvény. Az, hogy a késő éjszakába nyúlunk, azt gondolom, egy olyan kérdéssről van szó (Zaj.) – véleményünk szerint –, egyébként az MDF erdészeti kollégiuma hasonló véleményen van. A FIDESZ hasonló véleményen van a két alapot illetően. Ha nem indoklom meg rendesen, azok a képviselőtársaim, akik nem ismerik a témát, úgy fognak szavazni, ahogy az általános vitában részletes vitához illően elmondták említett képviselőtársaim.

Szakmai kérdéssről szólva, szeretném megkérdezni képviselőtársaimat, hogy mit mondanak ők, a téli, tavaszi hónapokban hol található a vad, amikor ők a mező mellett érvelnek... (Derűtlenség.) Elnök úr, most nem tudom, képviselőtársaim miért nevetnek. Én indokolni szeretném, hogy a két alapot miért kell összevonni. (Derűtlenség.) Azért, mert a mező szerepe a vadgazdálkodásban közel sem akkora, mint az erdő. A vadgazdálkodásban jelentős a mező szerepe.

Ezt szeretném volna kifejtetni, amikor érveket emeltem, hogy az erdő fogalmába a vad és a fa beletartozik.

Képviselőtársaim együttesen beszélnek az erdészek bűneiről, a környezeti károkról, a savas esőkről és társairól. Való igaz, ezek tények, de ezeket megelőzve jön a vad, ugyanis a tartásáról, mint ilyenről, ők megelégednek.

Megmondom önnek, elnök úr egész őszintén, számomra nem élmény, hogy amit mondok az úgy tűnik, hogy ilyen vicces, szíveszeri tv-be illő kabaré. Szeretném, ha komoly érvek fogadnák el képviselőtársaim mind a két oldalon és félek, hogy az úgy kárára megy, elnök úr. (Derűtlenség. – Német Béla: Nem az elnök úr nevet, hanem a képviselők nevetnek! – Zaj.)

Tehát ott hagytam abba, hogy ezek a tények megállják a helyüket, amelyeket ők mondtak, csak amiről megelégedez-

nek, az az úgynevezett a tartás és a tarvágás mellett, megelőzik ezeket a károkat. Ez bizonyítható. Nevezetesen azokon a területeken, ahol a bekerített erdők a szomszédos erdőkhez képest hihetetlen előnyben vannak. A Bükkben lévő kísérlet ezt ékesen bizonyítja. Egy 20 éves tarvágásnál 10 év után, amikor még az erdő fél méteresnél nagyobbra nem tudott megnőni, tehát cserjés, bokros terület volt, az ott lévő erdészek bekerítették egy 10x10 m-es részt, bizonyítandó, hogy mi történik akkor, ha a vad kisebb létszámban, vagy nincs ott. Azóta meg lehet nézni, a bekerített 10x10-es kockában, négyzetben gyönyörűen nő az erdő, kinőtt a vad foga alól. Míg a környező részekben ezt nem tudta megtenni és ott 25-30 centis állomány található.

Megemlíti, hogy az erdészeti alapról nincs olyan része, ami az élőhely és a vad védelmét szolgálja. Ez nem állja meg a helyét, hiszen maga az erdészeti alap az élőhelyek védelmének gondolata köré összpontosul, illetve a módosító indítványok is egyértelműen ezt fejezik ki. Mellesleg a dolgokat együtt kezelve – tehát erdőt, vadat, mezőt, vadat – minden könnyebben megoldható, elkülönítve, a következményeit azt hiszem, ma is szépen láthatjuk.

Hivatkozok a ratifikált és a természetvédelemmel kapcsolatos nemzetközi egyezményekre. Mind-mind megkövetelik az alap által vállalt célok teljesítését. Ez így igaz, de ezek a konvenciók egységesen kezelik az élőhelyeket, nem tesznek különbséget vadfajok és élőhelyek között. Ezen dolgokat együtt tekintve valószínűleg csak meg a hatékony vadvédelem az élőhelyvédelem szerves részeként, ez is az erdészeti alap létrehozását indokolja leginkább.

DR. MEZEY KÁROLY (MDF)

Fel szeretném hívni a figyelmet arra, hogy a 96 módosító indítványból, ami a nagyon nagy jelentőségű és hat alapot magában foglaló földművelési alapról szól, ennek a lobbynak (az erdészek – A Szerk.) az érdekében 42-t a vadászat kérdéséhez nyújtottak be. Egy olyan alaphoz, ami mindössze 40 millió forint, a hét és fél milliárd forintos földművelési alaphoz és a két és fél milliárdos erdészeti alaphoz képest.

DR. SCHAMSCHULA GYÖRGY (MDF)

Én azt hiszem, nagyon szükség lenne – minél előbb – az erdőgazdaságnak megfelelő, modern szabályozást adni. Nagyon fontos volna a vadgazdálkodásnak is megfelelő törvényi kereteket biztosítani, hiszen az országban elszabadultak az indulatok. Azonban ma és ebben a törvényben nem erről van szó. Itt 40 millió forint sorsáról van szó, 40 millió forintról, amit próbálunk úgy felfogni, mint a mezőgazdaság egyik finanszírozási részét. És hogyha rendeződik az alapprobléma, az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás jogi helyzete, ahhoz lehet csatolni az alapok kérdését, és nem megfordítva: az alapok kialakításához csatolni a vadgazdálkodást és az erdőgazdálkodást.

DR. MIHÁLY ZOLTÁN (MDF)

Én úgy hiszem, hogy ellenzéki képviselőtársaim túlzottan védik, illetve túlzottan lobbiznak amellett, hogy a vadgazdálkodási alap az erdőgazdálkodási alaphoz csatolódjék.

A magyar mezőgazdaságban a vadgazdálkodásnak egyre nagyobb súlya és rangja kell hogy legyen, és ezt csak így fogjuk tudni elérni, ha nem valamelyik másik alap holdudvarához soroljuk.

MÉSZÁROS BÉLA (SZDSZ)

Szeretném a tisztelt Házati elnökeztetni, hogy nem az ügynevezett túlfutott erdészeti lobby képviselői hozták a Ház elé a nagyon fontos törvényhozási szakaszban, 1990 decemberében a puccsszerűen betervezett vadászati törvénytervezetet, hanem azok a vadászok, akik ma minket olyan minősítéssel illetnek, amelyet mindenkor vissza fogok utasítani a magyar erdészársadalom nevében is. (Taps. – Közbeszédés: Éljen!)

1.00 óra

Ezen túl szeretném azt is elmondani, hogy ennek a törvénytervezetnek a bizottsági vitája során olyan méltatlan helyzetbe kerültünk, amelyet tulajdonképpen nagyon nehéz minősíteni.

A múltkor általános vita során említettem azt a 8 vagy talán 9 erdészeti szervet, az egyetemről különféle egyesületek választott képviselői által aláírt beadványt, amelyet Gergátz miniszter úrnak eljuttattak ezek a demokratikusan választott erdész szakemberek, és mely erdész szakemberek véleményét egyszerűen, a bizottsági ülésen az FM lesöpörte.

Szeretném elmondani ezen túl, hogy itt nem a 40 milliárd és nem a két és fél milliárd forintról van szó, itt arról van szó, hogy egyszer és mindenkorra el kell döntenünk, hogy az erdőt – mint olyat – a föld tüdejének tekintjük vagy nem. Tudni kell, hogy európai és a világon számos helyen megrendezett környezet- és természetvédelmi konferenciákon az erdőről mindig és mindenkor nagybetűvel beszélnek. Nincs ma olyan felelős erdész szakember, aki mellesleg vadászik is – és tanulta ezt a szakmát, tehát vadászati szakember is –, aki azt merné mondani, hogy egyfelől az erdőben a vadnak nincs helye, másfelől pedig az erdő csak profitorientáltan működik.

A profittermelés az erdőből a jövőben ötd-hatodrangú kérdés lehet, túl ezen az erdőnek be kell töltenie egy olyan szerepet, amely a bioszféra szennyeződése következtében szükséges.

Itt és most azt kérem önöktől, hogy teljesen függetlenül az emócióktól, üzenjenek a jövőnek. Szavazzák meg módosító indítványainkat, amelyeknek zöme többpárti módosító indítvány, minden kondícióval együtt emeljük be az erdészeti alapba, egységes kezelés során a vadászok, a vadászok képviselői, az erdészek, a környezetvédők, de még az erdei turisztika választott képviselője is lehessen ott, amikor az alapok szétosztásáról lehet szó.

KELEMEN JÓZSEF (MDF)

En a zárórendelkezők 28. § c) pontjához szeretnék most hozzászólni, amely azt mondja ki, hogy az állam vadászati jogának hasznosításáról a földművelésügyi miniszter gondoskodik.

Konkrét példák hosszú során okulva kérem képviselőtársaimat, hogy az állami vadászati joggal való gazdálkodást – a többi állami vagyonhoz hasonlóan – ne a minisztériumra, azaz gyakorlatilag a gazdálkodás tervezésére és ellenőrzésére hivatott hatóság, hanem a gazdálkodásra minden szempontból felkészült és alkalmas állami vagyonkezelőre bízva.

BOGÁRDI ZOLTÁN (MDF)

En azt mondom: fogadjuk el ezt a törvényt úgy, hogy külön kezeljük a vadgazdálkodási alapot és külön az erdőgazdálkodási alapot. Ugyanis ennek kialakult technikája van. En el tudom képzelni azt, hogy az ellenzék ezt azért ostromozza, mert

úgy gondolja, hogy egy más szisztémát kéne kialakítani. De kérem, annak ki kell alakítani a hátterét.

JÁVOR KÁROLY (MDF)

Meggyőződésem, meggyőződésünk, hogy az erdőt és a vadat, az erdő- és a vadgazdálkodást nem szabad egymástól elválasztani. Különböző öntörvényű gazdasági kényszerekbe szorítja azokat a szervezeteket, amelyeknek önálló vadgazdálkodásra joga és lehetősége lesz.

Azt gondolom, hogyha egyszer egy természetes egység az erdő és a vad, akkor akinek a feladata az erdőgazdálkodás, annak a feladata legyen a vadgazdálkodás is. Ettől teljesen független a vadászati jog kérdése és a vadászat, amit majd egy törvényben rendeznünk kell. Köszönöm szépen a figyelmüket. (Taps.)

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! A földművelésügyi alapról szóló törvényjavaslat határozathozatala előtt felkérem Gergátz Elemér miniszter urat, hogy tartsa meg vitaösszefoglalóját.

DR. GERGÁTZ ELEMÉR földművelésügyi miniszter

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Az év utolsó munkanapján az agrárgazdaság egészét érintő fontos zakmai törvény elfogadása előtt vagyunk és nagyon sajnálom, hogy az alapok, és ennek komolyságához nem illő módon a vadgazdálkodási alappal ennyire elment az idő. Reményeim szerint ezt a törvényt hamarosan követni fogja az agrárpiazi rendtartásról szóló törvény elfogadása.

A Kormány által benyújtott, a földművelési alapokról szóló törvényjavaslat a mező-, illetve erdőgazdálkodás átalakításának egyik sarokpontja. A módosító indítványokból azt látom, hogy a képviselő urak döntő többsége az alapjainknál lényegében véve a céljainkkal egyetértettek.

A legfontosabb ezen alapok közül a 4 milliárdos keretösszeg, amely a mezőgazdasági fejlesztési alapon megfogalmazott célokat szolgálta. Az ezen alapokhoz benyújtott és a Kormány által is elfogadhatónak ítélt indítványok ezt a véleményt támasztják alá.

A bizottsági munkák során lényeges változás következett be a törvény szövegében néhány környezet- és természetvédelmi kérdés kapcsán. Egyetértve a mezőgazdasági bizottsággal, szabályozási rendszerünk kialakításánál a természetvédelmi minőségvédelmének hangsúlyosabb szerepet adunk.

A környezetvédelmi bizottság állásfoglalása alapján elfogadunk minden olyan rendszerünkbe illeszthető képviselői módosító indítványt, amely a célok gyakorlati megvalósítását szolgálja.

Van egy olyan kérdés, amelyben az FM – alapvetően nem vitatva a felhozott érvek részleges valóságtartalmát – a jelenlegi helyzetben nehezen tudja eredeti álláspontját megváltoztatni. Ez konkrétan az országos erdészeti alap, valamint a vadgazdálkodási alap összevonásának kérdése. Miniszteri expozémán mondtam a képviselő uraknak, hogy az alapok összevonását, vagy külön kezelését nem tekintem kardinális kérdésnek. Mindössze arról van szó, hogy amennyiben az Országgyűlés az alapokat összevonja, megnehezíti a végrehajtását. Mi egyszerűen ennek a két alapnak a működésétével az új vadászati törvény megjelenéséig egy kulturált átmenetet szeretnénk volna biztosítani.

Bár nem kifejezetten a földművelési alapok témája, röviden néhány szót az állam vadászati jogának hasznosításáról.

Néhány képviselői indítvány javasolta, hogy az eredeti törvényjavaslathoz képest a konstrukción változtassanak. Úgy gondolom, az indítványtevőket részben az a félelem vezette, a különböző téves feltételezéseket valóságnak tekintve, hogy a minisztérium, illetve a Kormány valamilyen idejélműlt, vadászati jogátmentési kísérlet részese kíván lenni.

Képviselői urak, mindössze azért kellett ezt a törvényt elővenni és ebben az alapon szerepeltetni, mert van egy hatályos vadászati törvényünk, az 1961-es VII. számú törvény, amelynek 32. §-a kimondja, hogy „az állami vadászati jogát az állami szervek útján gyakorolják”. Ezek az állami szervek az állami erdőgazdaságok, az állami gazdaságok, más egyébként állami gazdaságok, valamint jelenleg a földművelési hivatalok. Az állami gazdaságok privatizációjával megváltozik a helyzet. Gyakorlatilag nincs meg az az állami szerv, aminek útján ezt a jogot gyakorolni tudnák.

A '61-es törvény hatályos. Amennyiben a tisztelt Képviselőház új törvényt hoz – és mi ezt akarjuk és kérjük –, abban az esetben tudunk alkalmazkodni az új törvényhez.

Remélem és szeretném elmondani azt is a tisztelt képviselő hölgyeknek és uraknak, hogy a tárca és a Kormány teljes mértékig tudatában van annak, hogy e krónikus problémát a nem távoli jövőben törvényben kell rendezni. Elkészült a jogszabály-végrehajtási rendelet, így e jogot az új vadászati törvény hatályba lépéséig kizárólag a rendelet keretei között szeretném alkalmazni.

Nagyon kérem a képviselő urakat, hogy az új vadászati törvény megalkotásában legyenek minél hamarabb segítségünkre.

2 óra 50 perc

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés, következik a határozathozatal.

A 72. pontban Kiss Róbert és képviselőtársai, valamint Pintér József az erdészeti alap és a vadgazdálkodási alap összekapcsolását és egy fejezetben történő megjelenítését javasolják.

A koncepcionális javaslatot a környezetvédelmi bizottság támogatja, a költségvetési és a mezőgazdasági bizottság nem támogatja. Miniszter úr egyetért-e a javaslattal?

DR. GERGÁTY ELEMÉR földművelésügyi miniszter Nem.

ELNÖK: És az Országgyűlés? Szavazzanak! (Szavazás. – Felzúdulás az ellenzék soraiban, amikor az eredmény megjelenik a táblán.)

Az Országgyűlés 111 igen szavazattal, 92 ellenszavazattal, 21 tartózkodás mellett a módosító javaslatot nem fogadta el.

Talán az egyik legkiélezettebb szavazás volt, annyira szoros az eredmény.

Az erdőgazdálkodás helyzetével, gondjaival kapcsolatos állásfoglalás

A megbeszélést szervezte az Országos Erdészeti Egyesület és a Gazdasági Országos Szakmai Szövetség.

Részt vettek: Országos Erdészeti Egyesület: Schmotzer András, elnök, Varga Béla, alelnök; Wisnovszky Károly, főtitkár/helyettes; Pápai Gábor, főszerkesztő; **Gazdasági Országos Szakmai Szövetség:** Czebe Sándor, elnök; Sódor Pál, alelnök; Mócsányi Miklós, főtitkár; **Mezőgazdasági Szövetségek és Termelők Országos Szövetsége:** dr. Csütösi József; **Erdészeti és Faipari Egyesület:** dr. Kosztka Miklós, dékán; **Erdészeti Tudományos Intézet:** dr. Bondor Antal, főigazgató, dr. Illyés Benjámin, igazgató; **A Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya Erdészeti Bizottsága:** dr. Fűrér Ernő, titkár; **MEDOSZ Erdészeti Dolgozók Szakszervezete:** Bak László; **MDP Erdő- és Vadgazdálkodási Kollegium:** dr. Király László, ügyvivő.

Ezt a megbeszélést a FAGOSZ és az OEE azért kezdeményezte, hogy a különböző politikai, társadalmi, érdekképviseleti, tudományos és gazdasági szervezetek erdőgazdálkodással kapcsolatos véleménye egyeztetetten legyen.

Az alulírt szervezetek az ágazatpolitikai meghatározó aktuális kérdésekben alakítottak ki közös álláspontot.

1. Az erdő sokrétű rendeltetésének teljes körű érvényesítése, a közhasznú feladatok mindenkor ellátása érdekében az erdőgazdálkodás és vadgazdálkodás szakmai felügyelete és irányítása mindenkor – az ágazatot megillető önállósággal – egy miniszter felelős vezetése alatt összpontosuljon.

Ugyanitt kell megoldani az erdőfelügyelet és erdőrendezés, mint állami funkció megnyugtató finanszírozását is.

2. Az említett közhasznú funkciók legteljesebben elégséges mennyiségű, hosszú távon is állami tulajdonban maradó erdőterületekkel érvényesíthetőek, ezért javasoljuk, hogy a jelenleg állami tulajdonban lévő erdőterületek – leszámítva a már kárpótásra kijelölteteket – feltétlenül maradjanak továbbra is állami tulajdonban.

3. Ezen területek kezelésére – a 3084/1992. Korm. rendeletnek megfelelően – mielőbb egységes, profitlisztá, állami gazdálkodó szervezeteket kell létrehozni. A tiszta profiba beleértendő az erdőgazdálkodástól elválaszthatatlan vadgazdálkodási tevékenység. A gazdálkodás részét képezik továbbá az ehhez szükséges üzemek, építmények, létesítmények, berendezések.

4. Az ÁV Rt. vagyonnevelésébe utalt erdőgazdálkodó egységek Rt.-vé alakítását oly módon kell végrehajtani, hogy alkalmasság legyenek a tartós állami tulajdonban maradó erdők kezelését ellátó, elsődlegesen nem profitorientált, állami erdészeti szervezetek kialakítására. Jogszabályba kell foglalni az erdők kezelésére adásánál feltételrendszerét.

5. Az erdők jelen gyakorlatnak megfelelő kárpótolása állami érdeket sért, az erdőterületek felaprózódását, minőségi és mennyiségi csökkenését eredményezi. Ezért szükséges, hogy:

– legalább az erdőterületek kárpótolására vonatkozó négyszeres szorzó érvényesüljön a licitálások során is, azaz az induló kiárlási ár is négyszeres (azaz 12 000 Ft) legyen erdő esetén.

– Az erdőterületek valóságos értékét érvényesítő rendelkezések meghozataláig szüneteltessék állami erdőterületek további kárpótolása jelölését.

– A kárpótolás során érvényesüljön a közös, osztatlan kezelés elve: a licitálás tulajdoni részaránya történjen.

– A privatizált állami gazdaságok állami tulajdonban megmaradt erdejei kerüljenek az ÁV Rt. vagyonnevelésébe lévő erdőgazdaságokhoz.

6. Az erdőtelepítési egységeket, illetve a támogatások mértékét a költségek növekedéséhez igazodóan folyamatosan emelni kell.

7. Az erdőterületeknek a nem önfelkarbantartó, de közérdekből szükséges tevékenységek költségeit, illetve fedezetihiányát ki kell mutatni és ennek mértékét a társadalommal szembeni többlet igényként a Parlamentnek kell mutatni a költségvetésbe beépítés érdekében.

8. Az erdő – mint egységes ökológiai rendszer – működőképessége és viszonylagos egyensúlyi állapota csak összes elrendezésével, elemének összehangolt működésével tartható fenn. Ezért a vadgazdálkodás és vadászati jog is csak területhez, földtulajdonhoz kötötten gyakorolható felelősséggel.

A fenti elemeket is figyelembe véve ki kell dolgozni az új tulajdonstruktúrához, költség és piaci viszonyokhoz is igazodó, pénzügyi értelemben alátámasztott erdészeti politikát.

A szövetkezeti erdők helyzete és jövője*

Az 1980-as évek végére mintegy 1300 mgtsz-nek volt elaprózott, kisebb-nagyobb erdeje. Erre az időre kialakult a működő, sok helyen fafeldolgozással is kiegészített és már szervezetnek tekinthető termelőszövetkezeti erdőgazdálkodás. A második világháborút követően végzett mintegy 600 ezer ha új erdőtelepítés és fásítás döntő részét a mgtsz-ek végezték állami célcsoportos beruházásból. Ennek is köszönhetően az 1990-es évek elejére a szövetkezeti erdők részaránya elérte a 30%-ot. Az 1. táblázatból kitűnik, hogy a rendszerváltás kezdetére a szövetkezeti erdők területe meghaladta

a 450 ezer ha-t. E területen álló erdőknek közel 75%-a fiatalabb 40 évesnél.

A mezőgazdasági üzemekhez tartozó erdők (állami gazdaság 4,2%, tsz 29,5%) együttesen a magyar erdőknek közel a 35%-át képviselik, illetve képviselték. 65 millió m³ élőfa állt a szövetkezeti és több mint 7 millió m³ az állami gazdasági erdőkben. A 2. táblázatból az is kivethető, hogy a 30%-os területi részaránnal szemben a fakészletrészarány 23% volt, ami egyrészt a gyengébb erdőknek, másrészt a sok fiatal erdőnek is köszönhető.

1. táblázat
Erdőterületek megoszlása korosztályok szerint
(1992. I. I.)

Megnevezés	Összes erdőterület	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-
		éves korosztályok területe					
		hektár					
Országos összesen	1 528 395	482 111	453 096	267 583	193 684	98 703	31 218
Ebből: Állami gazdaságok	63 904	34 178	24 458	3 594	1 321	282	71
%-os arány az összeshez	4,2	7,1	5,4	1,3	0,7	0,3	0,2
Termelőszövetkezetek	450 331	204 548	142 686	55 007	34 404	11 880	2 004
%-os arány az összeshez	29,5	42,4	31,5	20,6	17,8	11,8	6,4

2. táblázat
Élőfakészletek megoszlása korosztályok szerint
(1988. I. I.)

Megnevezés	Összes fakészlet	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-
		éves korosztályok élőfakészlete					
		ezer m ³					
Országos összesen	281 885,6	29 696,0	81 512,9	65 463,6	57 072,6	38 176,5	11 964,0
Ebből: Állami gazdaságok	7 362,5	2 067,3	4 022,5	791,5	373,8	90,8	18,6
%-os arány az összeshez	2,6	7,0	4,9	1,2	0,7	0,3	0,1
Termelőszövetkezetek	64 881,7	13 305,3	25 069,6	12 449,9	9 412,3	4 054,8	589,8
%-os arány az összeshez	23,0	44,8	30,8	19,0	16,5	11,2	4,9

3. táblázat
Erdőterületek megoszlása fafajok szerint
(1988. I. I.)

Megnevezés	Tölgyek	Cser	Bükk	Gyertyán	Akác	Egyéb kem. lomb.	Nemes nyár	Hazai nyár	Egyéb lágy lomb.	Fenyők	Összes terület
	fafaj										
	hektár										
Országos összesen	350 313	175 988	102 401	95 576	280 010	54 331	113 216	37 089	79 067	238 384	1 526 395
Ebből: Állami gazdaságok	5 289	1 281	279	809	21 284	3 508	18 329	1 959	4 739	8 427	63 904
%-os arány az összeshez	1,5	0,7	0,3	0,8	7,6	6,5	16,2	5,3	5,8	2,7	4,2
Termelőszövetkezetek	65 111	30 217	11 432	18 859	148 870	11 734	56 765	11 553	33 340	62 450	450 331
%-os arány az összeshez	18,6	17,2	11,2	19,7	53,2	21,6	50,1	31,1	42,2	26,2	29,5

* Részletek dr. Solymos Rezső előadásából, mely a MOSZ Erdészeti, Faipari és Vadgazdálkodási Országos Választmányának decemberi ülésén hangzott el.

Magyarország nyárasainak a 81%-a, akácosainak 53%-a, fenyveseinek 26%-a a szövetkezeti erdőkben áll, amint ez a 3. táblázatból látható.

A kárpótítási törvény nyomán, a privatizációval kapcsolatosan, valamint a termelőszövetkezetek átalakulása és gazdasági helyzetének romlása következtében az erdők felosztására vonatkozó kezdeményezések sorozata indult el országsszerte. Az állami erdőfelügyelőségek szerepe ebben kiemelkedő fontosságú, de ők sincsenek meg abban a helyzetben, hogy a kárpótítási feladatok teljesítésekor az erdőket illetően mindenkor és minden esetben eligazodjanak vagy eligazítást adhassanak.

Az erdészeti politika, az erdőtörvény, a kárpótítás, a szövetkezeti átalakulás, az állami erdőgazdasági szervezet és feladat és rajtuk kívül még egyéb tényezők teszik bizonytalanná a jelenlegi helyzetet. Ezt főleg akkor lehet érzékelni, ha a következő időszakra vonatkozóan kíván bárki is a szövetkezeti erdőkre, azok kezelésére, szervezésére elképzelést vagy javaslatot kidolgozni. Ugyanakkor kétségtelen, hogy az erdészeti alapvető feladatai, a tartamos gazdálkodás követelmé-

nyei a jövőben sem változhatnak. Az európai országok többségére az jellemző, hogy a kis erdőbirtokosok és a nagybirtokosok többsége is valamilyen erdőtulajdonosi szövetségbe vagy szövetkezetbe tömörül. Ennek keretében – tulajdonosi voltak feladatai nélkül – legtöbbször együtt oldják meg az erdőgazdálkodással járó általánosnak kőtelező feladataikat: szaporítóanyag-termelés, erdősítés, ápolás (fakitermelés és esetenként a fafeldolgozás). Közös képviselők intézik a hatóságokkal való kapcsolattartást (erdőfelügyelőség).

A legjobb példák közé valószínűleg a norvég sorolható. Norvégiában a kisparaszti erdők általánosan jellemzik az erdőgazdaságot. Legtöbbször 40-400 ha közötti mozgó mező- és erdőbirtokok tartoznak egy-egy gazdasághoz. A sok elaprózott kis erdőbirtok önállóan nem lenne életképes és ökonomiailag sem olyan eredményes, mint a kialakított erdőbirtokosok szövetségében. Maguk közül választanak elnököket és az erdőterületük függően hozzájárulnak a területi és központi szakapparátust. A szakértők az erdőfelügyelőség dolgozói is lehetnek. Viszont teljesen független a gazdasági részleg, ahol a fakereskedelmet és általában a könnyvetést végzik.

Az Országos Erdészeti Egyesület Szeniorok Tanácsának állásfoglalása az állami erdőgazdaságok által kezelt erdők privatizációjával és kezelésével kapcsolatban

A Szeniorok Tanácsa aggodalommal figyeli az állami erdőknek a kárpótítás kapcsán megindult privatizációját és a kialakuló tendenciákat. A tanács tagjai azt a korosztályt képviselik, amelyik a két világháború közötti magán és kincstári, majd a II. világháborút követő nyereségérdekeltségtől mentes és az 1968 után bevezetett új gazdasági rendszer nyereségérdekelt erdőgazdálkodásában személyes, gyakorlati tapasztalatokat szerzett. E sokirányú tapasztalat arra kötelez bennünket, hogy hívjuk fel az ország vezetőinek a figyelmét a jelenlegi gyakorlat veszélyeire és arra a felelősségre, amelyik terhelni őket a mai és a jövő generációkkal szemben.

Az erdőgazdálkodásban örök érvényű tételeknek kell elfogadni az 1935. IV. tc. következő miniszteri indokolását:

„Az a sokoldalú szerep, amit az erdő... betölt, már eleve kizárja azt, hogy az erdő fenntartását és az erdőgazdálkodást tisztán csak magánjogi szempontok szerint üldöjék meg... Az erdő fenntartását... közgazdasági, közbiztonsági, közegészségi és természeti rendeltetésük folytán közérdek szempontok követelik.”

Tapasztalatunk szerint, ahol az erdő sajátos életközösségét figyelmen kívül hagyva rendszertelenül gazdálkodnak, helyrehozhatatlan károkat okoznak. Ezért szükségesnek tartjuk mind az állami, mind a magántulajdonú erdőkben törvényben szabályozott erdőtervezési terv szerinti gazdálkodását és ennek ellenőrzését állami erdőfelügyeleti szervvel. Az erdőterveket figyelmen kívül hagyó gazdálkodás eseteire az erdőfelügye-

lőséget az erdőtörvényben szankcionálási joggal kell felhívni.

Mindezen – az emberiség fennmaradását döntően befolyásoló – alapelvek hatékony érvényesülése végett szükségesnek tartjuk az állami tulajdonjog minél nagyobb arányú fenntartását a jövőben is az állami erdőgazdaságok kezelésében lévő erdőkben. Felelősségünk teljes tudatában tiltakozunk az állami erdők magántulajdonba adása ellen. Ezen a téren ugyanis beláthatatlan következményekkel járna és elhibázott lenne azokat a fejlett nyugati országokat tekinteni példának, ahol az erdők többsége magántulajdonban van.

– Ezekben az országokban ugyanis az erdőműveltség többszöröse a miénkné;

– ezek az országok gazdaságilag fejlettek, az egy főre jutó bruttó nemzeti termék szintén többszöröse a miénkné. A magán-erő-tulajdonosokat gazdasági helyzetük nem kényszeríti arra, hogy érdeiket pénzszerezési és anyagi gondjaik megoldására tekintessék;

– ezekben az országokban az erdő szerepének több száz éves a hagyománya. Az emberek már gyermekkoruktól fogva intézményesen nevelik az erdő szeretetére és védelmére;

– e nyugat-európai országokhoz képest hazánk – nagy és eredményes erőfeszítéseink ellenére is – erdőben szegény, termőhelyi viszonyaink miatt a meglévő erdők fajai és kormegoszlása is kedvezőtlen, gazdaságilag mind az ország, mind a jövőbeni magán-erőbirtokosok szegények, jóformán

nincs hagyománya az erdők megbecsülésére, megtartási igényére való nevelésnek, ezért erre nem lehet alapozni a magyar erdők jövőjét. Mindezek következtében nálunk a magántulajdon nem az erdők fenntartásában és megőrzésében, hanem annak kitermelésében érdekelt.

Szakmai meggyőződésünk az, hogy az állami tulajdonban maradó erdők is csak akkor lesznek képesek kielégíteni a folyamatosan növekvő társadalmi igényeket (a védelmi, a szociális, a gazdasági követelményeket, az erdővagyon növelését szolgáló tartamosság elvét), ha kezeléstük költségvetési szabályozással egységes államerdészeti szervezetben történik. Ebben a szervezetben – az Országos Erdészeti Alap működtetésével – lehetségesnek tartjuk a részleges önfennnanszórás formát. Ennek azonban az az előfeltétele, hogy a „kincstári erdőgazdálkodások”, mint az állami erdők kezelésével megbízott intézmények, rendelkezzenek az erdő összes termékének (a fának, a vadnak, az egyéb melléktermékek) megtermelési, kezelési, feldolgozási és értékesítési jogával.

Az állami erdők privatizációjával és kezelésével kapcsolatban az előzőekben lefektetett eltérő döntés esetében (pl. rt. szervezetben) a magyar erdők jövőjét az erdészeti szakma nem vállalhatja a felelősséget.

Dr. Szász Tibor

okl. erdőmérnök
ny. tudományos főosztályvezető,
a Szeniorok Tanácsának elnöke

Jegyezze be naptárába: a faiparban ez a 7 nap „A HATÁRIDŐ”...

Mert kétfévente csak egyszer vannak együtt, egy helyen a faipar legjobbjai – Hannoverben a LIGNA-n. 1993-ban 30 ország 1 300 kiállítója hozza el innovációkban és újdonságokban gazdag kínálatát. Itt várja a szaklátogatókat mindaz, ami a fagegy-munkálásban és -feldolgozásban ma a csúcs.

**Faipari
szak-
információ
1993-ra.
Már most
kérje!**

A faipar így időt és pénzt takarít meg, mivel itt egymásra találhatnak a legfontosabb üzleti partnerek.

...és ez feleslegessé tesz minden más határidőt.

1993. május 19-25.

Faipari és erdőgazdasági gépek és felszerelések világvására

Vagy magyarországi képviselője:

'presentex Vásárlóképviselői Kft. Budapest, Vásárváros, B pav. I. em. Telefon: 263-6057, 263-6055, telefax: 263-6054.

DEUTSCHE MESSE AG, HANNOVER / GERMANY

Új faápolási rendszer

A fák megköszönik

A Bács-Kiskun Megyei Környezetvédelmi Alapítványnak köszönhetően tucatnyi fa zöldellhet még évszázadokig a Duna-Tisza közén.

A megszokottól eltérően Bács-Kiskun megye környezettünkért felelősséget érő szakemberei nem hagytak elpusztulni néhány meglelt korifamatuszálemet. Az Alapítvány 1991-ben pályázati felhívást intézett a megyében élő, megmentésre érdemes fák felkutatására. A felhívás nyomán pályamű készült Bács-Kiskun megyei idős fák katasztere* címmel, mely számba vette a megóvásra érdemes egyedeket és a megmentésük érdekében elvégzendő munkákat. Ebben az esetben a gondolkodást tett követte. Így kapta meg cégünk a megtisztelő megbízást a kataszterben szereplő néhány egyed állagmegóvási munkáira.

Az Alapítvány bizalmát cégünk, a Garden Kft. azzal nyerte el, hogy jelentős eredményeket ért el beteg fák orvoslásával. Munkánk elindítója dr. Sipos András, a Szarvasi Arborétum igazgatója, aki egy új faápolási technológia születésénél is bábáskodott. A Szarvasi Arborétum fái kívül az ország más arborétumaiban és természetvédelmi területén álló egyedek életét hosszabbítottuk meg. Bács-Kiskun megye sem volt ismeretlen terep számunkra, hiszen dr. Göbölös Antal gondoskodása kiterjedt a hetényi Hét-tölgyre és a Kecskeméti határában álló Mörizs-tölgyre.

Megbízatásunk a kataszteri felmérésben szereplő közel tucatnyi egyedre szólt, melyek között csodálatos, évszázadokig éltek kocsányos tölgyek voltak. Sebészeti beavatkozásunk eredményeként a pusztulási folyamatok megálltak, lelassultak, és a fák újabb esélyt kaptak, hogy még évtizedekig javítsák levegőnket, megpihenjünk árnyékot adó lombjuk alatt, s hogy csodálhassuk őket.

Munkánkat a helybeliek érdeklődő és várakozó figyelme követte, mintha egy családtagjuk felépülését, gyógyulását várnák. Faápoló csoportunk eszköztára bővült. Külföldi kollégáink segítségével megismerkedtünk egy új tudománnyal, a fabiológiával és az ezen alapuló új faápolási rendszerrel, fássebészeti eljárással, amit Alex L. Shigo professzor dolgozott ki. (Jó lenne tudni a részleteit is. A szerk.)

Munkánk során sok, pusztulófélben lévő fával találkoztunk, mely várja sorsa jobbrafordulását, talán nem reménytelenül. Köszönik a fák mindazoknak, akik ezt lehetővé tették és teszik.

Lukács Zoltán
üzgyviteli igazgató
Garden Kft.

Bancsi Attila
faápolási csoportvezető

Az erdőgazdálkodás és a természetvédelem

(Konferencia)

Erdőgazdálkodásunk jelentős mérföldkövének – erdészek és természetvédők látványos kézfogásának – lehetünk tanúi az Országos Erdészeti Egyesület, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, a Világ Természetvédelmi Alap, a Természet Szolgálatában Alapítvány rendezésében és ez utóbbi támogatásában Budapesten, január 9-én rendezett konferencián.

A konferencia célját beköszöntő szavaiban dr. Tardy János h. államtitkár, az OTVH elnöke foglalta össze: tudomásul kell venni, hogy a természetvédelem erdészeti bölcsőjét kinőtte, de egymagában nem tud, de nem is akar megélni. A természetvédelem terén a polihisztorok kora lejárt, az etikai kérdések újragondolására van szükség! A természet védelmével érintett minden szakterület összefogására buzdított.

Az összefüggések mélyébe Vida Gábor akadémikus, az ELTE egyetemi professzora világított genetikai ismereteinket élesítve, és mutatott rá az újabban rendkívüli fontosságúnak felismert fajváltozatosság kérdéseire, elismerve e téren a Sopronban képviselt szintet. Óriási felelősség terheli az erdőgaz-

daságot a természetes génfenntartás terén. A jövő kutatásainak ehhez kell lehetőséget nyújtaniuk.

Mátyás Csaba, egyetemünk professzora nemzetközi áttekintést adott a világon folyó erdőgazdálkodásnak a természetre gyakorolt hatásáról. Értelmezte az e téren keletkezett új fogalmakat, és vázolta az e téren szükséges intézkedéseket. Ki kellett térnie a hazai helyzetre is, és kemény szavakkal ítélt el a túlzott erdőprivatizációt, valamint az erdők részvénytársasági rendszerben való kezelését. Figyelmeztetett, hogy a természetvédelemnek ára van – „ökölógiai gazdaságtan” kialakítását kezdeményezte.

Schmotzer András elnökünk a természetvédők részéről az erdőgazdálkodásunkat érintő, korábban felvetődött ellentmondást – rablógazdálkodás, sikerágazat, Bükk-fennsík tarolása stb. – igyekezett tisztázni, és mutatott rá, hogy eddig folytatott vadgazdálkodásunk mennyire veszélyezteti mind erdőgazdálkodási, mind természetvédelmi törekvéseink eredményességét.

* Készítette aKecskeméti Erdőfelügyelőség kollektívája.

A szervezők részéről vitaindítóként *Bárdossy Gábor* az FM eddigi ismert álláspontját képviselte, *Kállay György* a MME főtitkáráként a társadalmi igény közvetítését és egyesületi módszereik átadását kínálta egyesületünknek. *Haraszthy László* mint a WWF magyarországi képviselője korábbi megnyilatkozásaival kapcsolatban keletkezett félreértéseket tett helyre, szorgalmazta a társadalmi igények megfigyeltetését, és a konferenciához hasonló, további rendszeres nézetstábot, egyeztető, szorosabb együttműködést támogató megbeszélésekre buzdított.

A hosszúira nyúlt vitán *Bordács Sándor* az MMI állásfoglalását olvasta föl és a származási körzetek felülvizsgálatát sürgette. *Czajlik Péter* a nyugati irodalom köréből megismerést tartotta szükségesnek. *Varga Zoltán* professzor (KLT) egységes erdészeti és természetvédelmi törvényt sürgetett, és a szemléletben, kutatásban egyaránt a táji lépték megvalósítását. *Rakonczay Zoltán* a korábbi jó kapcsolat megszüntetését sürgette a természetvédelmi hatóság köréből való távozással érdeket, elítélte az erdők privatizációját és az állami erdőt mentesíteni kívánta attól, hogy a fél országot ellássa. Egy főhatóságot kívánt előre és természetvédelemre. *Dr. Papp Tivadar* minden erdőgazdasági körhöz külön finanszírozást, költségkihatást tekintve vevő meghozatalát kívánta.

Dr. Solymos Rezső az Európába vezető úton a természetközeli erdőgazdálkodás megvalósítását tartotta kötelezőnek. Ennek irányelvei kibontására irányuló kiselőadását idő

hiányában sajnos nem tudta befejezni, de végül új erdészeti-termesztvédelmi politika kidolgozását javasolta. *Gerety Ferenc* ez utóbbi megítéléről tájékoztatott, és ő is intézményes együttműködést kívánt. *Nagy Szabolcs* az új erdőtelepítéshez előzetes hatástanulmány készítését javasolta. *Szabados János* készséget látott a társadalomban a természettel szembeni igények megfigyeltetésére, és a szakma élénk közreműködését kérte a készülő törvények előkészítésében. *Varga Béla* rámutatott arra, hogy nem az erdő és a vad között van ellentét, csak az általuk elérhető jövedelem között, és erre megfelelő javaslatokat tett.

Öt János az erdő magántulajdonlásában a szakmai érdek háttérbe szorítását vélte felfedezni, és ennek minél kisebb mértékűre szorítását javasolta. *Agócs József* kijelentette, hogy a specialisták kora lejárt, generalista szakemberek kelljenek az erdészeti-vadgazdálkodás-termesztvédelem közötti szakadék megszüntetésére. Ez a szinterikus tudomány az erdészetben kialakult, már csak hozzáértő csapat kell, egységes törvényi szabályozásban. *Magas László* sürgős intézkedést kért a Szigetközben megindult és a következő 75 nap alatt végbemenő természeti katasztrófa megelőzésére. *Kovács Gábor* új, a megváltozott szemléletemek megfelelő erdőtelepítési program készítésére tett javaslatot.

A vita zártával önként vállalkozókból bizottság alakult a rendezvény mindvégig elhivatottan vezetett *Kárpáti László* elnöklétével az elhangzottak figyelembevételére, a megfelelő állásfoglalás kialakítására. Ezt a következőkben adjuk közre.

Az erdőgazdálkodás és természetvédelem című konferencia ajánlása

1993. január 9.

A társadalomban élő erdőkép ma már más, mint néhány évtizeddel ezelőtt. Az erdők immateriális szolgáltatásai kerültek előtérbe. A föld környezeti állapota és a társadalmi igények követelik az erdővel kapcsolatos elvárások újraértékelését. Ezért a konferencia az alábbi ajánlásokat fogalmazta meg.

1. Az Országgyűlés 1993-ban egyidejűleg alkosson Erdőtörvényt és Természetvédelmi Törvényt, a természeti környezetre vonatkozó egyéb törvényekkel és koncepciókkal összhangban.

2. Az új Erdőtörvénynek az erdők fenntartását, gyarapítását, minél szélesebb körű társadalmi hasznosulását biztosító olyan szabályokat kell tartalmaznia, amelyek a közösségi erdőkre az általánosnál szigorúbb körülményeket írnak elő.

3. A társadalmi igények legteljesebb kielégítése érdekében minimum 1 millió hektár területen kinstári erdőgazdálkodást kell megvalósítani.

4. A jelenlegi erdőkben esedékes felújítását és az új telepítését is az őshonos fajoknak megfelelő termőhelyen őshonos fajokkal kell alkalmazni.

5. A tartamosan működő és szolgáltatásokat adó erdei ökoszisztéma fejlesztése, fenntartása nem lehet csak a fatermesztés

eredményességének függvénye, a környezeti feladatok teljesítéséhez a társadalomnak hozzá kell járulnia. A pénzügyi támogatás elmaradása az erdei ökoszisztéma sérülését és a társadalom közérzetének további romlását idézi elő.

6. A meglévő természetközeli erdeink jellemző erdőtürelésükben 1993-tól erdőrezervátum-hálózattal kell fenntartani.

7. Az új erdőtelepítéseket elsősorban őshonos fajokkal a mezőgazdasági átalakulás során felszabaduló szántóterületeken kell megvalósítani. Az egyéb területek erdősítése előtti természeti értékelést kell végezni (rétek, gyepes stb.). Mielőbb meg kell vizsgálni a csatlakozási lehetőséget az Európa Közöségi erdőtelepítési programhoz.

8. A természetvédelmi oltalom alatt álló erdőkben olyan gazdálkodást kell folytatni, hogy ott a természeti értékek fennmaradjanak és potenciális természetes vegetáció jöjjön létre. A fahasználati tevékenységet vegetációs időn kívül kell végezni.

9. Az ország 0,6%-át kitevő, különös természeti értéket képviselő területen meg kell akadályozni az őshonos fajok területének további csökkenését, illetve a fatermelvényeket jelenlegi kiterjedésük felére kell fokozatosan visszaszorítani.

10. Az erdőt egységes egészként kell kezelni a benne folyó minden tevékenységgel együtt, ennek megvalósítása érdekében például vissza kell állítani az erdők természetes vadlétartó képességének megfelelő vadlétszámot és fajösszetételt. A vadfajok biztonságos fennmaradását garantáló szint feletti vadállomány tartása a természetvédelem alapvető érdekei ellen való.

11. Sürgősen felül kell vizsgálni a jelenlegi vízkormányzási gyakorlatot, és ahol az még lehetséges, helyre kell állítani a korábbi kedvezőbb hidrológiai viszonyokat és a természetes táj-ökológiai viszonyoknak megfelelő természetes potenciált.

12. Az ország területének 18%-át kitevő erdőterület, valamint a megnövekedett társadalmi és környezetvédelmi igények szükségessé teszik az erdészeti államigazgatási helyzetének megerősítését önálló erdészeti főhatósággal létrehozásával. A szakmai és társadalmi igények megvalósítása csak egy független, státuszában megerősített erdőfelügyelet és erdőtervezés fenntartásával biztosítható.

13. A kinstári erdőkben a természetvédelmi feladatok végrehajtásába az erdészeti szakszemélyzetet be kell vonni.

Az erdőgazdálkodás és természetvédelem c. konferencia alternatív ajánlata

A társadalom Erdőképe ma még mindig hiányos és torz. A hagyományos viszony további erőltetése ember és erdő között emiatt már közvetlenül fenyegeti a földi életet. A bioszféra állapota – az eddig önkényesen kirekesztett kutatások eredményei szerint – *kölcsönös előnyökre való sürgős átírtást* követel. A hagyományos tudományágak eredményeinek szintéziséből és az új szemléletű bioszféra biológiai kutatásokból az alábbi ajánlások következnek:

1. Az ország politikusai sürgősen vegyék tudomásul a bioszféra azon törvényeit, amelyeket a különböző tudományok tártak föl a magunk és a földi élet létfeltételeinek előállításában, és ezekkel a törvényekkel váltsa föl a jelenlegi alkotmányt.

2. Ez a bioszféra-alkotmány előírja a bioszféra minden maradékának mentesítését a hagyományos emberi tevékenység alól,

valamint az ép, az egészséges, a tartós létezés feltételeinek megfelelő állapot regenerálásának sürgős megkezdését követeli meg.

3. Ahogy ember nem lehet emberek tulajdona, úgy a társpopulációk sem, az ökoszisztémák és a bioszféra – mint az élet magasabb szerveződési szintjei – pedig semmiképp sem lehetnek emberek tulajdonai. A helyes viszony a társpopulációkkal az élelmi hálózati egyenrangú együttműködés a magasabb szerveződési szintek optimális állapotának helyreállítása (majd ezután fenntartása) érdekében.

4. Fatermesztést, vadtenyésztést, vízrendezést stb. a jelenleg Erdőként nyilvántartott területeken, legsürgősebben az ártereken az erdő élelmi hálózatainak és talajának regenerációja alá rendelve kell végezni. A külön természetvédelem így szükségtelenné válik.

5. Az erdővel való új viszony kialakítása, kikísérletezése céljából minden ökoszisztéma-típusban rezervátumot kell kijelölni és fenntartani.

6. A beindítandó munkákat az egész társadalomnak közös erővel kell végeznie.

7. Létfeltételeink előállításának hagyományos módját a minimumra kell csökkenteni. A felszabaduló parlagterületeken is a természetes ökoszisztémák regenerálódásának beindulását kell segíteni.

8. A feladatok megoldásához mindenféle önkéntől (politikától) mentes intézményi (döntéshozási, kiképzési, ellenőrzési) fórumokat kell létrehozni.

9. A program világmérető kiterjesztésére kell törekedni a másutt már beindult hasonló törekvésekhez való csatlakozással.

Agócs József

Pályázati felhívás

Az „Ember az Erdőért Alapítvány” Kuratóriuma

pályázatot hirdet olyan szakmai dolgozatok benyújtására, amelyek témája a természetes vagy természetszerű erdők felújítása, ápolása, állománynevelése.

A pályázatra olyan írárok nyújthatók be, melyek a témával összefüggő saját megfigyelési eredményeken alapuló újszerű szakmai nézetet, álláspontot fejtenek ki, és eddig még nem publikáltak, továbbá a szerzők nem főállású kutatók.

A pályázatokat 1993. október 15-ig kell eljuttatni a kuratóriumhoz.
Cím: Ember az Erdőért Alapítvány 1055 Budapest, Kossuth L. tér 11.

A pályázatok elbírálására

a kuratórium elismert szakembereket kér fel.

Az eredményről a pályázók írásban kapnak értesítést.

A kuratórium a bírálóbizottság javaslata alapján a legjobb munkákat az alábbi díjakkal ismeri el:

I. díj:	50 000 Ft
II. díj:	30 000 Ft
III. díj:	10 000 Ft

Ez lenne a megoldás?

Alig háromnegyed éve, hogy az Erdészeti Lapokban ismeretlen szerző „Elgondolás új államerdészeti szervezet létrehozására” címen egy olyan struktúrát ismertettek, melynek létrehozása bizonyára az erdész szakemberek nagy többségének is óhajja. Igen világosan mutatta be a szerkezetátalakítás alapelveit, a kitűzött célokat, az új államerdészeti jellemzőit, és ami fontos, javaslatot tett az átalakulás menetére is. Sajnos ehelyett, mint ahogy azt Szabados János az ÁV Rt. erdészeti portfólió igazgatója az Erdészeti Lapok évadzáró számában megírta, az „általános érvénnyel kötelezővé tett társasági forma győzött”, és a 19 állami erdőgazdaságot az ÁV Rt. kezelésébe utalták. Úgy látszik, ez a megtszítettetés nem szólt a HM, a vízügyi és egyéb állami erdőknek. De az is elképzelhető, hogy rosszul tájékoztattuk, esetleg tájékoztatták valakik a kormányt, amely e döntést meghozta.

Talán ezek után pontot is tehetnénk a dolog végére!

Szabad-e azonban a jövőben hasonló esetek elkerülése végett szemet hunynunk az események felett, beletörődni a megváltoztathatatlanba és nem keresni, hogy a mára kialakult helyzetért ki és mennyiben felelős? Talán a döntéseket hozó főhatóság, vagy az azokat előkészítő Erdészeti és Faipari Főosztály, netán a mindig véleményező Országos Erdészeti Egyesület, esetleg a nem egyértelmű információkat eltérő módon, különböző helyekre csepegtető erdőgazdaságok?

Nem szabad, mert reméljük, hogy ma már a döntésekért és azok következményeikért valakinek vagy valakiknek vállalni kell a felelősséget!

Szabad-e kétségek között hagyni azokat, akik az erdőkért mindig is a legtöbbet tették, az erdészeket, a műszaki és erdészetvezetőket, akik hangjukat sehol sem hallatták vagy nem hallathatták, akiknek teljes körű ágazatpolitikai

információik nincsenek, az utóbbi időben többnyire csak rossz sejtelmek.

Nem szabad, és a szakmai szempontokat objektív, tőlünk kívülről okokra hivatkozva feladni vétek lenne.

Hiszen:

- az erdővel és az abban végzendő gazdálkodással kapcsolatos, évtizedekre szóló, országos érvényességű nemzetgazdasági célok a jelenlegi és a várható magyar tulajdonviszonyok mellett semmiképpen sem teljesíthetők az erdők kizárólagosan magán, közösségi és társasági (rt.) kezelésével,

- a csak profitorientált, rövid távú érdekeltség semmilyen szabályozással (Erdőtörvény) és felügyelettel (Erdőfelügyelőség) nem oldható fel,

- több generáción keresztül érvényesülő tulajdonosi szemlélet olyan ágazatban, mint az erdőgazdálkodás – ahol a társadalomnak az erdő szolgáltatásai iránti igénye nem minden esetben pia-

cosítható – a parlamentáris demokráciával legitimizált állam nélkül nem valósítható meg.

Vagyis az erdők 40-60%-ának állami tulajdonban kell maradnia, ezt egységes államerdészeti szervezetnek kell kezelnie azért, hogy:

- az állam által jóváhagyott és a társadalom által elfogadott erdészeti politikát az ország összes erdőterületén (magán, állami) érvényesíteni lehessen, és

- az államerdészeti szervezet folytán a mindennapos szakmai irányítás és ellenőrzés megvalósuljon.

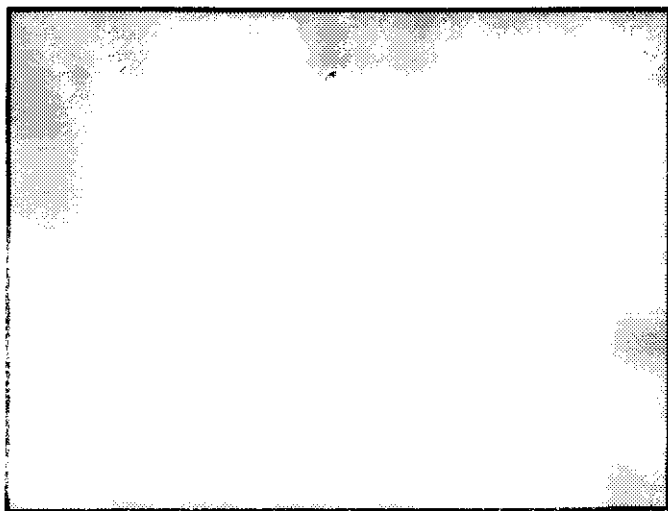
Ezek hiánya esetén előfordulhat, hogy a hosszú távú érdekek a pillanatnyi gazdasági sikerek és szakmai-vezetői hiányosságok miatt csorbát szenvednek. A vezetői megítélés legfőbb kritériuma a társaságok (rt.) esetében várhatóan az éves pénzügyi eredmény lesz. Ez pedig a sokszor igaztalanul is szemünkre vetett „rablógazdálkodás” elhalmozódásához vezethet.

Ezért érdekünk a kincstári és erdőtervény megalkotásának társaságokká alakulás időpontjának eltolása, valamint a megindult privatizációs láz mértékének csökkentése. Ha pedig mindez az idő rövidsége miatt már nem valósítható meg, akkor

- olyan vezetőket kell a kezelő társaságok élére, valamint olyan személyeket kell a létrehozandó igazgatótanácsokba és felügyelőbizottságokba felkérni, akiknek legfontosabb célja a tartamosság elvének érvényesítése, a kezelő társaság szakmai irányítása és ellenőrzése, továbbá

- olyan irányú egységes szakmai platform kialakítása szükséges, melynek eredményeképpen a kincstári törvény elfogadása után nem mondhatjuk, hogy „a gazdasági kényszer oltárán fel lettek áldozva a szakmai szempontok” (Szabados, 1992).

Dr. Führer Ernő

A Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Bizottságának 1992. december 10-én hozott HATÁROZATA

„Az állami erdőgazdaságok társasággá alakulásával kapcsolatos teendőkről és problémákról”

Előzmény:

Az 1992. VII. 22-én az Országgyűlés „tartós állami vagyonról” hozott döntése alapján a 19 állami erdőgazdaság vagyonát az ÁV Rt. kezelésébe utalták. A Vagyonkezelő Rt. 1993. június 30-ig kell, hogy intézkedést hozzon az erdőgazdaságok gazdasági társasággá alakulásáról. Az ÁV Rt. a részvényesi jogok alapján érvényesít majd a tulajdonosi irányítást. Az átalakulás az állami erdővagyon tulajdonjogát nem érinti.

A kilátásba helyezett átalakulással kapcsolatban az Erdészeti Bizottság 1992. szeptember 16-i ülésén állást foglalt, miszerint az erdő sokrétű társadalmi funkciójának (termelési, különböző védelmi stb.) legjobban egy egységes, profitizista állami gazdálkodó szervezet felel meg.

A jelenlegi rendelkezés következményei:

A kitűzött rendezési megoldás rendkívül bonyolult helyzetet teremt. Olyant, amilyent Európában még sehol sem alkalmaztak.

Kedvezőtlennek ítélik, hogy:

- különvált egymástól az állami erdőtulajdon és az azt kezelő szakmai szervezet;
- a kialakuló társaságok és az erdő kapcsolata tisztázatlan;

- a társasággá alakulással olyan infrastruktúrális elemek válnak privatizálhatóvá, amelyek nélkül az erdőtulajdon hasznosítása, működtetése lehetetlen;

- megoldatlan a gazdálkodó társaságok motiválása a hosszú távú szempontok (tartamosság) érvényesítésére, illetve a társadalmi igények figyelembevételére;

- az átalakulás hajszolása a kincstári törvény megalkotása előtt helyrehozhatatlan hibákat eredményezhet.

Az Erdészeti Bizottság úgy ítéli meg, hogy:

- az erdőt kezelő társaságok és az állami erdőterületek különválasztását nem szabad siettetni a hosszú távú érdekek sérülése miatt;

- az állami erdőtulajdon kezeléséhez nem szükséges tulajdoni részek privatizálását követően érvényt kell szerezni a 3084/1992. sz. kormányhatározatnak, az egységes államerdészeti szervezet létrehozásáról;

- legfontosabb feladat a kincstári törvény megfelelő megalkotása, amiben az erdőkezeléssel járó specifikumokat, az erdőtörvény köztartalmait figyelembe kell venni.

Teendők, szükséges intézkedések:

1. Rögzíteni kell, hogy a többi, tartósan állami tulajdonban maradó vállalat-

tal szemben az erdő, mint megújuló, a környezet szempontjából alapvető természeti erőforrás, külön kategóriát képvisel és a tulajdoni rendezés során azokkal együtt nem kezelhető.

2. A kincstári törvény megalkotása során nagy figyelmet kell fordítani a működtetés legcélszerűbb módjának kialakítására. Az állami erdőtulajdon kincstári vagyon kell maradjon, ezért csak egységes, profitizista állami gazdálkodó szervezet révén kezelhető.

3. A jelenlegi átalakulási elképzeléseket ideiglenes megoldásként kell kezelni és az átalakulásra adott határidőket meg kell hosszabbítani legalább 1993 végéig.

4. A folyamatban lévő privatizáció illetve átalakulás során fokozottabban gondoskodni kell arról, hogy

- az erdő, mint környezeti-természeti erőforrás hosszú távú érdekei fennmaradjanak;

- ténylegesen meghatározásra kerüljön az állami erdőgazdaságok vagyonának azon köre, amely az erdőtulajdon kezeléséhez (erdőgazdálkodás, vadgazdálkodás, részben elsőleges faipar) feltétlenül szükséges és

- ezen vagyonhoz állami tulajdonban maradjon.

Az MTA Erdészeti Bizottsága nyilvánítja készségét, hogy szakértelmével a továbbiakban is kész támogatni az állami erdőtulajdon kezelésével kapcsolatosan meghozandó törvények, rendelkezések megalkotását.

Az ÁV Rt. decemberi konzultatív értekezletén Bagó Bertalan (FM) jelezte, hogy visszatér az ott elhangzott néhány kérdésre. Íme:

1. Mit fog csinálni az ÁV Rt. a veszteséges erdőgazdasági részvénytársaságokkal?

Ez mindig a tulajdonos(ok)tól függ. De tételezzük fel az átalakuláskori állapotot, amikor az ÁV Rt. többségi tulajdonnal rendelkezik.

Több fórumon is elhangzott az ÁV Rt. képviselőjétől, hogy az első évben az erdőgazdasági társaságoktól nem várnak osztalékot és az erdőkezelésért díjat sem számolnak fel.

Ebből következik, hogy ha valamilyen EFAG Rt. az első évet veszteséggel zárja, a társaság eutól még tovább létezik. Bár feltételezhető, hogy a vezetőknek igencsak alapos indokokat kell fel-

sorakoztatnia a bizalom megtartása céljából.

Sokkal lényegesebb az, hogy a társaság a fizetőképességét megőrizze és erősítse. Hiába van kimutatott nyeresége, ha a hitelezőt időben nem tudja kifizetni és elindul a felszámolása. Ez esetben az erdő tartós állami tulajdona nem védi a kezelt, minden további nélkül felszámolható. Az ÁV Rt. mérlegelése és döntése, hogy a felszámolás alatt álló társaság vagyonából mit „vásárol ki” az új kezelő számára. Távlatban lehetséges, hogy ezt a „kivásárlást” a potenciális új kezelő teszi majd meg.

Természetesen egy jelentősebb veszteség esetén ez már nem lesz ilyen egy-

szert. A következő intézkedés várható: az ÁV Rt. megbízást ad egy átvilágítókat végző társaságnak a cég gazdasági helyzetének megvizsgálására. A gazdasági problémák feltárására. A jelentés alapján elkészül egy javaslat a veszteség megszüntetésére, amit az ÁV Rt. megfelelő fóruma megtárgyal és jóváhagyás után végrehajt. Ebben nyilván az is benne van, hogy ha nincs reális alternatíva, akkor a felszámolást maga a tulajdonos kezdeményezi.

A fentiek alapján azt gondolom, egyértelmű, hogy az EFAG Rt.-nek ugyanolyan gazdasági keretek között kell működnie, mint bármely más gazdasági társaságnak. Fizetőképességnek kell lennie és a tulajdonos által elvárt osztalékot a tevékenysége során meg kell termelnie. Megítélésem szerint csak 1994-től érzékelhetők igazán ezek a kényszerítő követelmények.

2. Hogyan kezelhetők a negatív mérlegek az erdőállományok szakszerű kezelésének szinten tartása mellett?

A negatív mérleg csak a társaság és a tulajdonos számára jelentős. Annak következményei az előzőekben szerepelnek.

Az erdőállományok szakszerű kezelését az erdőfelügyelőségek ellenőrzik és minősítik. Ha a kezelő társaság munkáját nem tartják szakszerűnek, a felügyelőség, szankcionálás eszközeivel élhetnek, sőt végső esetben a kezelőt szerződés felbontását is kezdeményezhetik. A szakszerűség tehát nincs ellentmondásban a jövedelmezőséggel, ez csak látszólagos, valójában mindkettő szorítja a társaságokat, azaz szakszerű, törvényben szabályozott erdőgazdálkodásból kell nyereséget elérniük. Az egy további külön kérdés, hogy az erdőgazdálkodás, mint ágazat, nyereséges lesz-e vagy sem.

Az erdő állt 45 év alatt a magyar erdőgazdálkodás jelentős sikereket ért el, de hiba lenne ugyanakkor elhallgatni, az utóbbi évtizedben helyenként uralkodóvá váló negatív tendenciákat. Ezek lényege: az éves nyereség minden eszközzel való növelése, a tartamosság kárára, a törvényesség határait súrolva.

A bevezetésre kerülő részvénytársasági gazdálkodási forma egyértelműen a negatív tendenciák felrögzítését, vagyis a maximális profit hajszolását, a tartamosság felrögzítését, végső soron az erdők kizsákmányolását fogja maga után vonni.

Mivel az erdőgazdálkodást törvény szerinti a 19 erdőgazdaság átmenetileg került az ÁV Rt. irányítása alá, az erdőgazdasági gazdasági társaságok alakítását ösztönző és célterület elhalasztani a kincstári törvény elfogadásáig. Az erdőgazdálkodás végleges sorost eldöntő kincstári törvényben és az Erdőtörvényben az alábbi szempontok érvényesítését kell biztosítani:

– Az erdő zárt rendszerű ökoszisztéma. Elsődleges feladata nem az azonnali profit biztosítása, hanem a nemzetgazdaság, a környezetvédelem és az egész társadalom érdekében hosszú távú szolgálata. Barlai Ervin (MÁLLERD központi igazgató 1946) megállapításai ma is érvényesek: „100 éves lejáratú beletételekre csak az állam vállalkozhat ... vagyis több nemzedékre való termelésért csak az állami gazdálkodástól várhatunk.” Az erdők zömének feltétlen állami tulajdonban kell maradni.

– Az erdőgazdálkodást országos erdészeti főhatóság irányítja és a gazdálkodás legyen önfinanszírozó. (Természetesen az országos erdőtelepítési vagy más környezetvédelmi programokat a költségvetésnek kell finanszírozni.)

A szervezet a fejlett európai országok évtizedek alatt jól bevált szerkezetét kövesse.

Amennyiben a kormányzat az annyit hangoztatott „Európa felé menetelést” komolyan veszi, nem vezethet be olyan gazdálkodási rendszert, amit Európában sehol sem alkalmaznak és egyértelmű visszalépést jelentene.

Tisztelettel kérem fenti javaslatok megfontolását.

Erdész üdvözléssel:

Dr. Páll Miklós
okl. erdőmérnök

Tisztelt Páll Miklós úr!

Hozzáim (is) intézett levele engem személy szerint érint. Hiszen a levél elején idézett mondat az én cikkemből való. Mint minden szövegkörnyezetből kiragadott mondat, ez is mást jelent így önmagában, mint ami a szerző szándéka volt. Mégis jó, hogy szinte provokálón leírtam, hiszen őszinte hivatástudattal, szakmásmertéssel áthatott levele a bizonyíték, hogy a nehéz helyzet képes szellemi és erkölcsi tartalékok mozgósítására.

Most erre különösen nagy szükség van. Az ugyanis tény, hogy az országgyűlés és a kormány – sok más közérdekű feladat mellett – az erdőgazdálkodás hosszú távú, közérdekű szerepét csak korlátozottan tudja elismerni. Hiszen ilyen „elismerésre” vár az oktatás, a kutatás, az egészségügy, a környezetvédelem sok más területe. Ez jelenti az idézett gazdasági kényszer, amelynek „oltárán” az erdészeti speciális szakmai követelményeit – részben – fel kell oldozni. Nem lehet egy német típusú kincstári gazdálkodást bevezetni ott, ahol a források szűkösek, és sajnos 40 év tulajdonosnélkülisége után az sem mondható el, hogy a pazarló gazdálkodás a személyes felelősségtudat mindig biztonsággal korlátozta. Ebből azonban nem következik, hogy a levelemben megfogalmazott veszélyek automatikusan bekövetkeznek, vagy, hogy az ön által Barlai Ervin által idézett igazságok ne érvényesüljenek ebben az átmeneti időszakban. Tény, hogy az erdők zöme állami tulajdonban marad.

Tény, hogy az állami erdő hosszú távú vagyongazdálkodásáról elsősorban az állami tulajdonosnak (ÁV Rt., kincstár) kell gondoskodnia. Tehát a részvénytársasági kezelés nem jelenti automatikusan a „maximális profit hajszolását, a tartamosság felrögzítését”. Ez a veszély akkor állna fenn, ha magántársaságok koncesszióba kapnák az állami erdőt. De erről szó sincs. Amikor az országgyűlés, majd a kormány úgy döntött, hogy az erdőgazdasági vállalatokat „tartósan állami tulajdonba” sorolja, éppen az ön által is megfogalmazott közérdekű erdőfunkciók miatt tette azt. Ellenkező esetben az Állami Vagyongyűnközség lenne a gazda.

A korábban helyenként valóban uralkodóvá vált negatív tendenciák oka mindenekelőtt az volt, hogy az erdőknek nem volt felelős tulajdonosa. A „felelőtlen tulajdonos” – a vállalati tanács – tagjai többnyire tisztességes szakemberek voltak, ám felelősségük legfeljebb a vállalat dolgozóival és nem a tízmillió magyar állampolgár tulajdonát képező állami erdővel szemben állt fenn. Ezért fontos a törvényi kontroll és egy számonkérhető tulajdonosi szervezet, a tulajdonos, amelyik a közérdeket szolgáló működés fenntartásáért és a vagyon megőrzéséért felel. Ennek létrejötté tehát egyértelműen pozitív változás.

Nem való tehát a levél azon megállapítása, hogy a részvénytársasági forma visszalépést jelent. Ez csak a vágyott és szakmailag ideális megoldáshoz képest kevés. Lényegében azonban a „szocialista” vállalati forma megszüntetése a fejlett európai országok gyakorlata

irányába megtett első – tapadhatatlanul kis – lépés. A következő lépésekre evolúciós úton kerül sor, azon az úton, ahol az egyes társaságok vezérkari, tehát a szakembereken múlik a siker, vagy a kudarca. A magyar állami erdők felett (és korlátozottan a gazdálkodó szervezetek felett) az ÁV Rt. tart védményt, a köz érdeket szem előtt tartva.

Ismét leírom: a részvénytársasági formában való állami erdőgazdálkodást bonyolult kapcsolatrendszerre miatt nem tartom ideális és végleges megoldásnak. Nem hagyható azonban figyelmen kívül az a tény, hogy a 19 erdőgazdaság forgalomképes vagyonának több mint fele olyan ipari vagyon, amely az erdőkezeléshez nem szükséges. Ennek működtetésére, piaci megmértetésére a társasági forma kétségtelenül alkalmas. Ugyanakkor a társasági erdőkezelés nem zárja ki az erdészeti politikai célok teljesítését, a tartamos erdőgazdálkodást. Végül be kell látnunk, hogy a gazdasági rendszerátalakítás is folyamatban, amelynek állomásai vannak. Ez a mostani nem végállomás. Zárómondatként levezetlek idezem azt a néhány szót, amelyik valamennyi szakmáját és hazáját szerető erdész programja lehet: „A nemzetgazdaság, a környezetvédelem és az egész társadalom érdekében hosszú távú szolgálata”. Ennek szeretnék én is – mint az Állami Vagyongkezelő Részvénytársaság felelős szakembere – megfelelni.

Őszinte tisztelettel:

Szabados János
erdőmérnök

Tájékoztató az ÁV Rt. Igazgató Tanácsának

Az Országos Erdészeti Egyesület megalakulása, 1866 óta meghatározója volt a magyar erdőgazdálkodással kapcsolatos törvényhozásnak és az erdészeti politikának. Észrevételeinket e történelmi kötelesség okán tesszük. Előre kell bocsátanunk, hogy az OEE soha nem értett egyet olyan – az erdőgazdálkodást érintő – átszervezésekkel, ahol az erdő hosszú távú érdekeit veszélyeztetve látta. A mellékelt állásfoglalások tanúsága szerint az 1989-es rendszerváltás kezdetén az államerdészeti szervezet fenntartása, vagy valamely nonprofit szervezet kialakítása mellett történt lándzsát. Sajnos érveinket az átalakulást veszélylő politika nem vette figyelembe.

Bármiféle szervezet ágazatunkat érintő kialakításakor döntő tényezőként kell figyelembe venni, hogy az erdő 25-140 éves korában éri el – fajától függetlenül – legnagyobb értékét. Az erdő életének harmadúg „hasznát” nem hoz, fenntartása, nevelése csak költségekkel jár.

Az elmúlt 40 év túlkapásai az erdőgazdálkodásnál abban nyilvánultak meg, hogy a profitorientált gazdasági tevékenység felülte a vastagfakészlet jelentős részét, az erdők műhasználtak lettek, különösen, ahol az önköltséget jelentősen csökkentő feltáró úthálózat áll rendelkezésre. Súlyos terhet jelentenek a rosszul sikerült erdőültetésekből adódó felújítási hátralékok 1000 hektárjai is.

A többszörösére duzzadt nagyvadállomány az erdőfelújításokban milliárdos nagyságrendű kárt okozott, és okoz jelenleg is, melynek szakszerű felszámolása hasonló nagyságrendű költséget igényel. A magyar erdőgazdálkodás jelen helyzetében összességében csak támogatással tehet eleget a szigorú törvényekkel szabályozott szakmai elvárásoknak és a társadalom erdővel szemben támasztott egyéb igényeinek.

Félő, hogy az erdő – melynek fenntartása nem hasonlítható semmiféle ipari, vagy mezőgazdasági tevékenység-

hez – pusztán finánciális szempontokat figyelembe véve, hosszú távon károsodni fog.

Tisztelettel kérjük az ÁV Rt. Igazgató Tanácsát, hogy a jelen átmeneti helyzetben ne tegyenek olyan lépéseket, ne hozzanak olyan döntéseket, melyek megakadályozzák a kincstári, vagy államerdészeti működési forma kialakítását.

Kérjük továbbá az alábbi szempontok leghatározottabb figyelembevételét:

- az államerdészet működéséhez alapvetően szükséges vagyon megtartását és állapotának megőrzését;
- az erdőgazdálkodás alapvető érdekeit sértendő, ha a vadgazdálkodással és

vadászattal kapcsolatosan készülő jogszabályok az erdőgazdaságokat megfosztaná a vadászati jognak legalább a jelenlegi formában való gyakorlásától;

– lehetőség szerint a kárpótlási törvény végrehajtása során meg kell akadályozni, hogy újabb és újabb állami erdőterületeket vonjanak a kárpótlási alapba.

Egyesületünk tagsága nevében köszönjük, hogy alkalmat kaptunk arra, hogy önöket tájékoztathassuk nézeteinkről. Kérjük, amennyiben lehetséges, az erdőt érintő fontosabb döntések előkészítéséhez a későbbiekben véleményüket nyilváníthatassuk, akár személyesen is.

Az OEE elnöksége

Tudományos diákköri munka a soproni egyetemen

A hallgatók tudományos tevékenységének szervezésére alakult a Tudományos Diákköri Mozgalom. Az elmúlt tanévben készített pályamunkákat december 3-án mutatták be széles körű érdeklődés kíséretében az átlagosnál többre törekvő és ígéretes tehetségű hallgatók. Közülük elismerésként a következők kaptak munkájukra pályadíjakat.

- Tóth Zoltán III. emh. EMK + OEE különdíj
Sopron levegőszennyezettségének vizsgálata zuzmó bioindikátorokkal.
Varga Tamás III. emh. II. díj
Gondolatok a Velencei-tó jövőjéről.
Ágoston Előd V. emh. FMK fődíj
Népi faépítéset a Kis-Küküllő felső vidékén.
Jáki Péter IV. emh. III. díj
Az ergonómiai és antropometriai szempontok figyelembevételével kialakított ülőbútorok vizsgálata
Verrasztó Zoltán V. emh. FATE különdíj
Lézer alkalmazása a faipari anyagmegmunkálásban.
Az EFE környezetvédelmi tanszék a tanszéki keretből külön díjakat adott Tóth Zoltánnak, Varga Tamásnak, Ágoston Elődnak és Jáki Péternek.

Az 1992. évi házi TDK konferencián az OEE különdíját Purger Zoltán V. emh. érdemelte ki a Fontinalis antipyretilus Hedw (forrásmoha) előfordulása a soproni Rák-pataokban, és biológiai indikátorként való alkalmazásának lehetőségei című munkájával.

Vig Péter
EFE TOK titkár

Nem győzött meg...

Gern Pál úr válasza a vadászható állatfajok listájáról frott cikkének tárgyi tévedéseit kijavítani szándékozó gondolatai

Úgy érzem, megírni is kár volt, mivel a „Válasz...” (E.L. 1992. 366. o.) azonos a „Javaslat...”-tal (E.L. 1992. 241. o.). Egy vagyok a természetvédő vadászok (asorrend fontos!) közül. Szerintem a természetvédelem-vadászat kapcsolatának publikálása mindkét szakterületben való jártasság alapján óv meg bennünket a tisztelt Olvasó félretájékoztatásának hibájától, sőt: vitakozni is csak így szabad! Egyébként lemondok arról, hogy a témában tovább vitakozzam: bánom, hogy az alapcikk szakmaiságának hiánya az Olvasó és az Úgy érdeklődő jöszandékú korrekcióra provokált – eredmény nélkül...

A „Válasz...” szerint a balkáni gerle feltételes vadászatának engedélyezése egy új tárcabejegyzés eredménye. A hatályos jogszabály szerint szabadon vadászható (E.L. 1992. 299. o.). Ám ha védett, illetve feltételesen vadászható: legyen! Mint a vadászat szempontjából jellegtelenséget, urbanizálódott, vadászati hagyományokhoz nem kötődő, betelepített faj nem váltotta ki a vadászok érdeklődését. A muflonról változatlanul úgy tudjuk, hogy Szardínia és Korzika szigetéről

betelepített(!) vadfaj. Komoly forrásból nem származhat az E.L. 1992. 366. oldalán háromszor is ismételt, illetve a V. L. 1993. 1. sz. 9. oldalán is közölt „óshonos” állítás... Mint a vadászati-zoológiai-természetvédelmi irodalom gyűjtője is kérdezem: hol található hiteles (vagy akár hiteletlen) forrás a muflon óshonoságára?

„A farkas állandó vaddá vált...” (E.L. 1992. 241. o.), „a farkas... meglepedetnek tekinthető...” (E.L. 1992. 366. o.). Az erdőt járó erdészek, vadászok megfigyeléseivel ezek az állítások nem támaszthatók alá! (E.L. 1992. 299. o.: Somogy megye 1958!) A vadászok ismerik (talán nem is felszínen) a ragadozókat! Példa legyen dr. Helty István (vadász) „A róka ökológiaja és vadászata” c. egyszerű könyve, mely egyben válasz arra a vádra is, hogy nem vagyunk bajban, ha az ökológia szó jelentését meg kellene adnunk. A vadászati szakmunkástechnikus-mérnök és szakmérnökképzést magas szintű ökológiai oktatás és szemléletfejlesztés kíséri végig!

Amit ma a zoológia a ragadozókról tud, annak nagy (sőt: alapvető) részét a vad-

szoktók tudják! Ez egyébként általában nem érdem, hanem természetes dolog: a vadász volt és van abban a helyzetben, hogy célirányosan érdeklődjön a tiotkatos és nagyszemű állatok iránt...

1974 augusztusában jelent meg első ízben hazánk védett természeti értékeinek értékgjegyzéke. (Pl.: borz 1000, vidra 50 000, madarak sok faja 300 és 50 000 Ft között. (Emlékszem, hogy semmi meglepetést vagy ellenállást nem váltott ki bennünk vadászokban sem a természetvédelmi (!) főhatóság újszerű intézkedése! Idővel azonban hiányérzetünk támadt: miért csak a kipsztlus határán álló vagy egyéb faunavédelmi okokból félsorsodrótt fajoknak lehet eszméi értéke? Miért nem lehet az őznek, szarvasnak, fogolynak vagy akár a tölgyfának, vagy bükknek? Ötleink tehát a természetvédelem pozitív, korszakalkotó, védő gondolataiból származik, és időszert lenne, ha a vadászható állatfajok is kaphatnának eszméi értéket, amit a jogosulatlan vadászat – orrvadászat minősítésekor alkalmazhatna az igazságszolgáltatás!

A „jó dumát”-hoz hasonló sorokat úgy minősítem, mintha nem olvastam volna, mivel egymás (saját) nem illő sértése helyett higgadt, tárgyi alapon nyugodt, korrekt egyeztetéssel jutunk elre. „Együtt talán többre mennénk”...

Dr. Bod Lajos

Vadászterület árverezése a Mátrában

(Részlet a Rádióban elhangzott riportból)

A riportert Szegedi Erzsébet

Sz. E.: Úgy tudom erről a területéről, hogy az egyik legjobb terület a Mátrában, közel 5000 ha-os, s annak idején 1957-ben a Legfőbb Ügyészség mintegy jutalmul kapta ezt a területet az '56 utáni perekért.

Eredetileg 14-en szerették volna pályázni erre a területre, aztán végül, most az árverésen ketten vettek részt. Nagyon sokan meglepetten a várható összegektől, az sem tűnt, hogy pénzes emberek és vállalkozók állnak a vadásztársaság mögött, illetve vannak a vadásztársaságban. Az fog vadászni, aki keményen meg tudja fizetni?

Fejes Dénes (Mátrai EFAG): Az utóbbi időben a magyar vadásztársadalmon belül is megfigyelhető az a jelenség, hogy igenis nem az kerül mérlegre, hogy a terület üzleti alapon mennyit produkál a vadértékesítésben. A döntést kizárólag, vagy sok esetben az motiválja, hogy mi az, amit a vadászni szándékozók megengedhetnek maguknak. Ez bizonyos mértékig hasonló ma már az osztrák vagy a német példához, amikor az a fontos, hogy az illető személy áldozva, nagyon sokat áldozva a vadászat lehetőségéért, uram bocsá, az

üzleti életének sikere érdekében meghívassa a magánvendégeit vadászni, tehát elsősorban ezért áldoz.

Sz. E.: Dr. Palkovics György a MAVAD Vadászati Főosztály vezetője. A szakmában több, mint 20 éve dolgozik már. Mi a véleménye erről a licitről?

Dr. Palkovics György: A licit lélegzetelállító volt. Ez mindenképpen számomra azt jelenti, hogy a vadásztársaságoknak igazi, valódi gazdasági érteken fognak elkelni. Hiszen hosszú évtizedekig névleges bérleti díjakért gazdálkodhattak a vadásztársaságok.

Sz. E.: Dr. Antal Andor a „Forgács Károly” VT elnöke! Önök nyerték meg ezt a versenytárgyalást, és 6,6 millió forintot kell kifizetniük majd minden évben a terület után. Ezt az összeget nem tartja irreálisnak?

Dr. Antal Andor: Szeretném hangsúlyozni, hogy a jelenlegi bérleti díjak a realitásokhoz képest alacsony szinten vannak, úgy is mondhatnám, hogy az az érték, ami a vadászterületekben van és a vadászatban, az csak kis részben forog vissza a társadalom számlájára. Egy pél-

dát elmondanék. Az új bérleti díjak bevezetése előtt itt a Mátrában egy vadásztársulatnak évi 10 milliós forgalma volt. Nem egészen 100 000 Ft volt a bérleti díj. Ha azt számoljuk, hogy a rezi költség 15-25% között van valahol, akkor kérdem én, 7 millió Ft hova veszik a társadalom számlájáról? Soha nem adott rá senki választ. Én úgy érzem, hogy ez a sport – mert ehhez sportnak kell tekinteni – amellett, hogy tényleg gazdálkodási feltételek között fog most már működni, előbb-utóbb meg fogja találni azt az értéket, amit képvisel, és a társadalom minden tagjára részére forintban, vagy valutában vissza fogja hozni és vissza is kell hoznia. Azaz is számolni kell, hogy jelentősen emelkedett a vadhús ára, folyamatosan emelkedik az eladható tróféák az ára is. Egy vadász egy bronzérmes muflon tróféáért, ami 150-200 ezer Ft értéket képvisel, néhány száz forintért esetleg a lakásban felakaszthatja. Ezt sem szabad elfelejteni.

Sz. E.: Mi a véleménye erről a területről, s közel 5000 ha-ról mennyit lehet kigazdálkodni?

Dr. A. A.: A beadott vadgazdálkodási tervünkben a lelövési adatok vadhús értéke 4-4,5 millió Ft.

A külföldre eladható tróféás vadfajok, illetve vadászútnajások értéke 80-100 ezer DM lehet. Ez közel 10 millió Ft. A 10 millió Ft-ból ennek a társulatnak meg kell tudni élni.

Új Nemzeti Nyárfabizottság

A FAO Nemzetközi Nyárfabizottságának magyarországi tagozataként 1952-ben az ERTI keretében és *Lády Géza* elnökle aláit alakult nemzeti nyárfabizottság munkája látványos sikerek után az utóbbi évtizedekben csökkent, majd teljesen meg is szűnt. A magyar erdészet előtt megnyílni látszó öröndetes lehetőségek újra erőteljesen igénylik a társadalom összefogását, és ennek ösztönzésére az FM Erdészeti és Faipari Főosztálya a bizottság munkájának felélesztését kezdeményezte. A tavaly év végén tett tapogatózások alapján a FAGOSZ keretében mutatkozott megfelelő lehetőség a bizottság feltámasztására, új bizottság szervezésére.

Az előkészítő munkák eredményeként január 19-én került sor az MMI budapesti tanácstermében az újjaalakuló ülésre. A 60 főnyi résztvevő előtt *dr. Neszmélyi Károly* MMI főigazgató házigazdaként üdvözölte az ülés résztvevőit, majd *dr. Bach István* MMI főosztályvezető vezette a tárgyalást. Elsőnek *dr. Erdős László* ny. ÁGK szaktanácsadó tekintette át röviden nyárfatermesztésünk útját. Kezdte *Koán Károly* (Alföldfásítás), folytatta *Barlay Ervin* (növedékpólitika), rámutatott *Koltay György* gyakorlati, majd tudományos eredményeire, foglalkozott 1954-gyel, Sárvárral, *Kopeczky Ferenc*

emlékének méltó megörökítését sürgette, majd rátért az előttünk álló feladatokra. Az FM Agrárpólitikai Főosztályától szerzett információ szerint a közeljövőben mintegy egymillió hektár kiterjedésű szántóterület-csökkentéssel kell számolnunk, amiből 800 ezer ha-on lehet szó valamilyen erdészeti hasznosításról. E lehetőség célszerű kihasználása az alakítandó bizottság elé is sok feladatot állít. Ezek között legmutatósbabb az 1996. évi vilákiállításál összekapcsolandó nyárfakongresszusnak Magyarországon való megrendezése lehet.

A nagyszerű kilátások felvillantása után *Barna Tamás* EFE egyetemi adjunktus ismertette az előkészítő bizottság által összeállított javaslatokat a megalakulásra, szervezetre és tisztségviselők személyére. Az előadottakat számos hozzászólás, véleménynyilvánítás követte. A megalakulást mind az ágazatirányító FM, mind az illetékes társadalmi szervek (Kereskedelmi Kamara, FAGOSZ, MOSZ), valamint a nyárfatermesztéssel közvetlenül érintett erdőgazdaságok támogatásukról biztosították. Számos felszólalás hangzott el a munka alakítását illetően. Főleg az ökonómiai kérdések tisztázását szorgalmazták, az értékesítés, felhasználás kilátásait boncolgatták, akik a bizottságot

még sok nehéz feladat elé állítják. Utóljára maradt a megvitatott javaslatok elfogadása. Ennek eredményeként

- a bizottság megnevezése: *Magyar Nemzeti Nyárfabizottság*;
- irányításilag az FM-hez, szervezeteileg a FAGOSZ-hoz tartozik;
- szervezete: tb elnök, elnök, titkárok, munkacsoportok, tiszteletbeli tagok;

megválasztott tisztségviselők:
tiszteletbeli elnök *dr. Tóth Béla* ny. szaktanácsadó, ERTI
titkárok *dr. Bach István* főosztályvezető, MMI

Barna Tamás egyetemi adjunktus, EFE

munkacsoport-vezetők:
nemesítői, fajtafenntartói
dr. Gergely József kut. áll. igazgató, ERTI

termesztői, ökonómiai
Bagaméry Gáspár erd. ágazatvezető, AGROCOM Kft.

erdővédelmi *dr. Tóth József* tud. főmunkatárs, ERTI
fahasznosítási és fakereskedelmi

Illyés László főmérnök, GEMENC
közönségkapcsolatok felelőse *Henner Pál* vállalkozó

- tiszteletbeli tagok: *Balanecz János* és *Zsuffa Lajos*, Kanada.

Pályázati felhívás

kutatási támogatás elnyerésére az 1993-95 közötti időszakra

Az „Ember az Erdőért Alapítvány” Kuratóriuma

pályázatot hirdet olyan tudományos kutatások támogatására, melyektől a természetes vagy mesterséges erdők megőrzésére, fenntartására és telepítésére vonatkozó új tudományos törvényszerűségek, ismeretek, módszerek, eljárások várhatók.

A pályázaton egyének és kutatókollektívák vehetnek részt.

A pályázók az Alapítványtól az 1993-95-ös időszakon belül végzendő tevékenységhez kérhetnek támogatást, amely a kutatással kapcsolatos folyó (személyi és dologi) ráfordításokat foglalja magában.

A pályázónak - egységes pályázati úrlapon - kutatási tervet kell készíteni. Az úrlapok beszerezhetők a kuratórium titkáránál (Bágy Bertalan, Földművelésügyi Minisztérium, Bp. Kossuth L. tér 11. telefon. 131-3563).

A pályázatok benyújtásának határideje folyamatos, elbírálás évente kétszer történik. A pályázatok elbírálására a kuratórium minden alkalommal elismert szakembereket kér fel.

A minőségi csoportos gyéritésről

Ha megfigyeljük a hazai és külföldi szakirodalmat, valamint a szakmai gyakorlatot, észrevehetjük, hogy a legtöbb erdőművelő arra törekedett, hogy a gyéritések folyamán visszamaradó fák lehetőleg egyenletes eloszlásban legyenek. Mondván, hogy a szimmetrikus, szabályos korona nagyobb növedéket eredményez.

Ettől a szemléletől jelentősen eltér egy 1935-ben megjelent írás. Ebben a szerző, Busse beszámol egy 100 éves tölgyállományról, amelyben több 2-3 fából álló csoportokat talált. Ezekben a csoportokban a fák közelebb voltak egymáshoz, mint az állomány átlagos tőtávolsága, sőt többször ez a távolság kisebb volt, mint a törzsek átmérője. Mégis ezeknek a fákknak a magassága és átmérője elérte, sőt sokszor túlhaladta az állomány átlagos magasságát és átmérőjét. Azaz azt vette észre, hogy a fák egyenletes eloszlásban, sokszor szorosan egymás mellett ugyanolyan, sőt vastagabb törzseket nevelnek, mint egyenletes eloszlás esetén, tehát nem történik növedécsökkenés.

E jelenség gyakorlatban való felhasználásának megvizsgálására indított be Kató F. 1966-ban egy kísérletet bükkállományokban. A 12 kísérleti parcella felén a hagyományos, egyenletes eloszlásra törekvő gyéritési módszert alkalmazták, felén pedig az egyenletes eloszlást létrehozó minőségi csoportos gyéritést. Kató matematikailag is kiértékelte a különböző eloszlástípusokat. Arra a következtetésre jutott, hogy a fákknak az életér nagysága a döntő, nem pedig a törzs tövéhez való központos elhelyezkedése. Tehát, ha megvan a megfelelő nagyságú életér, a szimmetriaviszonyok nem játszanak nagy szerepet. Ezt alátámasztották a több mint húszéves kísérlet törzsátmérő mérései is, amelyek szerint az egyenletes eloszlás nem okozott excentrikus átmérőket.

Felmerülhet a kérdés: hol van ennek jelentősége? A válasz: a javafás állománygazdálkodásnál! Ugyanis a javafák nem mindig, sőt ritkán találhatók egyenletes eloszlásban. Viszont,

ha az állomány fejlődése idején több javafa megmarad, az mind az állomány értékét, mind pedig az állományszerkezetet javítja. A minőségi csoportos gyérités jelentősége éppen abban van, hogy több ilyen ígéretes törzs marad vissza a nevelővágások során. Természetesen csak ott van előnyben a hagyományos gyéritéssel szemben, ahol a megfelelő számú javafa egyenletes eloszlásban található. Az egymáshoz közel álló javafákat tehát nem kell egymás mellől eltávolítani, hanem „egységként” kezeljük azokat, és ezen „egységek” számára biztosítjuk a megfelelő növértet. Természetesen legtöbbször kettes csoportok adódnak, ugyanis ritkán található 2-3 javafánál több egymáshoz viszonylag közel. Ez a gyéritési szisztéma nem befolyásolja a gyérités erélyét. Azaz a csoportok és a csoportokon kívüli fák érdekében végzett megfelelő mértékű belenyúlást (a megfelelő nagyságú növértet biztosítását) a szakmai indokok határozzák meg. Kató kísérlete kimutatta, hogy a minőségi csoportos gyéritéssel kezelt parcellákon a javafák aránya jóval kisebb mértékben csökkent, mint a hagyományos gyérités mellett.

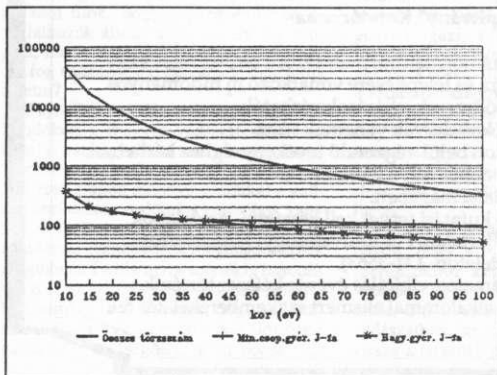
A csoportos gyérités fokozottabban ad lehetőséget a csoportos betegségben szenvedő fák (pl. kéreggrák) kivételére is.

A minőségi csoportos gyérités lényege tehát nem más, mint szemléletváltozás, amelynek során az erdész elszakad az egyenletes eloszlásra való törekvés elméletétől. E gyéritési eljárás javíthatja az állományszerkezetet, ugyanis:

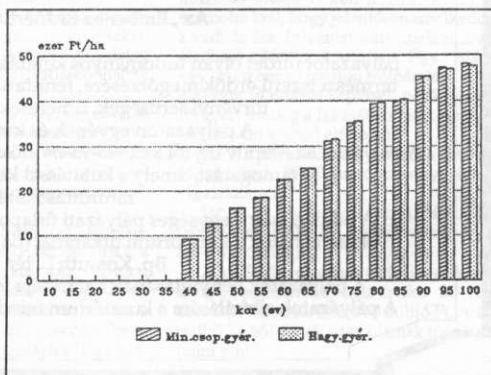
- az átlagátmérő növekszik (mivel több nagyobb átmérőjű törzs marad vissza, mint egyenletes eloszlás esetén),
- az átlagmagasság növekszik (mivel több felső szintben levő fa marad vissza),
- az egészségi állapot javul (mivel több egészséges fa marad meg).

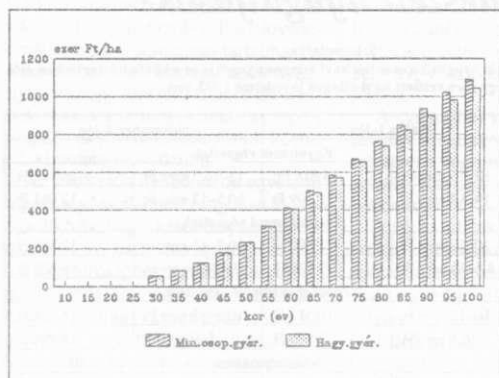
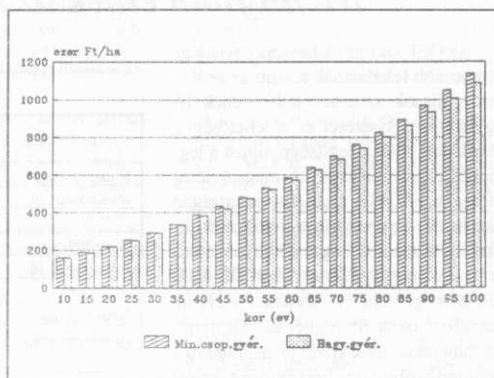
A mai világban nem nélkülözhető az egyes eljárások ökonómiai értékelése sem. Vizsgáljuk meg grafikonok segítségével, hogy a minőségi csoportos gyérités gazdasági kihatásai mennyiben térnek el a hagyományos gyéritéstől.

A törzsszázmok alakulása
I. parcella

A KK-mentes gyéritési hozam
I. parcella

A KK-mentes véghasználati hozam
I. parcellaÁllományértékek
I. parcella

A törzsszámok alakulását jelző ábra a fentebb említett megállapítást mutatja: a javafák száma kevésbé csökken a minőségi csoportos gyérítéssel kezelt területeken. A kitermelési költség mentes (KK-mentes) gyérítési hozam az egyes nevelővágások során, a véghasználati hozam pedig az esetleges véghasználat esetén keletkező bevételeket jelenti. Láthatjuk, hogy a tendencia mind a két esetben ugyanaz: eleinte nem látszik különbség a hozamértékek között, később azonban a minőségi csoportos gyérítéssel kezelt területeken nagyobb bevételt kapunk. Az állományérték-grafikonon szintén megfigyelhető ez a tendencia: a valós kamatláb nagyobb lesz csoportos gyérítéskor. Az okok a következőkre vezethetők vissza: a minőségi csoportos gyérítés esetén

- jobban nő az átlagos átmérő és magasság,
- jobb az átlagos törzssminőség (mivel több javafa marad vissza az állományban),
- nagyobb az ágtszta törzshossz (az egymáshoz közel álló fák miatt).

Így a nevelővágások vagy a végvágás során az állományból kikerülő faanyag választék-összetétele kedvezőbb lesz. Ezáltal nagyobb bevétel érhető el. Viszont ez a hatás csak hosszabb idő múlva jelentkezik. A csoportos gyérítés kezdetén a gyérítési hozamok a kikerülő gyengébb minőségű faanyag miatt alatta lesz a hagyományos gyérítés esetén keletkező hozamoknak.

(Az ábrák egy konkrét bükkállomány, az Ágfalva 3F erdő-részlet I. parcellájának adatainak felhasználásával készültek. Az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőműveléstudományi Tanszéke ugyanis szintén belefoglalt a minőségi csoportos gyérítés magyarországi lehetőségének a vizsgálatába mintaterületek felállításával. Az állományfejlődés szimulációjának alapja a MENDLIK-féle, 1983-ban készült faeremési tábla. A hozam-, valamint az állományértékek a Magyarországon érvényes költség- és árviszonyok, választéktábla, valamint az erdőértékszámítás képleteinek felhasználásával készültek. A javafák törzsszámaának változását Kató F. programjával számítottuk ki.)

Megállapítható tehát, hogy a minőségi csoportos gyérítés folyamán az állomány szerkezeti tulajdonságok egyáltalán nem romlanak az állomány ökonómiai sajátosságai, hosszú távon pedig javulnak a hagyományos, egyenletes eloszlásokon alapuló gyérítési eljárásokhoz képest. Összefoglalva a következőket állapíthatjuk meg:

- A minőségi csoportos gyérítés
 - nem fajfajfüggő (BUSSE-tölgy, KATO-bükk),
 - csak ott érdemes foglalkozni vele, ahol megfelelő számú javafa található, ugyanakkor ezek eloszlása egyenetlen,
 - a kedvező hatások csak hosszú távon jelentkeznek, tehát rövid távú erdőgazdálkodási szemlélet (rablógazdálkodás) esetén nem érdemes használni.

Energiaerdők telepítését Ausztriában több mint öt éve már miniszteriumi támogatás szorgalmazza a túltermelés folytán feleslegessé váló mezőgazdasági területek hasznosítása céljából. Erdőterületen törvény tiltja. A mezőgazdák egyelőre nem nagy lelkesedéssel fognak hozzá, figyelmük inkább a repce és bio-dízel felé fordul, de intézményileg és kutatási téren készen áll az ország egy elkövetkező olajársokk kivédésére. Az erdőgazdák a mezőgazdaság konkurenciáját elátkozzák, az amúgy is nyomott tűzifaárakat féltik az aprítéktermeléstől. A védelmisták a kártevők elszaporodásától tartanak a nem kellően szakszerű kezelés miatt. Ökonómusaiak nagyrészt a levegőbe kalkulálnak a meglehetősen bizonytalan árak, termelési költségek és főleg kamatok miatt. Az ügy – ha szunnyad is – nem halt el.

(ÖFZ 1992. 7. Ref.: Jérôme R.)

DR. SZÁSZ TIBOR

Mennyiből élnek az erdészeti nyugdíjasok?

Az OEE szeniorok tanácsa egyik legfontosabb feladatának tekinti az erdész nyugdíjasok szociális helyzetének figyelemmel kísérését és a lehetőségek korlátain belül a segítségnyújtást a legjobban rászorulóknak. A megsegítésre főleg a MTESZ szociális bizottságán keresztül fogantatosított intézkedések kerül sor. 1991-ig tevékenységünk a rászorulóknak nyugdíjának havi 500-1500 Ft-os megemelésével történt. Az évente meghatározott összegnél kisebb nyugdíjban részesülők közül javaslatunkra a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság közel 200 főnek emelte meg a nyugdíját. Sajnálatunkra ezek az egyes személyekre vonatkozó nyugdíjmelési lehetőségek két éve megszűntek. Munkánkat más irányba, a műszaki és természettudományi területről nyugdíjba vonultak egészére vonatkozó javaslatok kidolgozása felé kellett terelnünk. Ezeket a javaslatokat a miniszterelnöknek és a népjóléti miniszternek, valamint a parlament szociális bizottságának küldjük meg.

Javaslataink közül eddig a gyakorlatban is alkalmazták már azt az elvet, hogy nyugdíjemeléskor vegyék figyelembe a nyugdíjbemenetel időpontját és az elismert szolgálati időt. Sajnos az egyetemi évek szolgálati időbe való beszámítását az 1988 előtti nyugdíjazottak részére eddig nem sikerült elérnünk. Ezért ezt, mint az alkotmányba ütköző megkülönböztetést, felvetettük az Alkotmánybíróságnak és kértük az ügyben az állásfoglalásukat. Ennek a vizsgálata most van folyamatban.

Az újabb teendők meghatározása érdekében 1992-ben véletlenszerű kiválasztással felmértük nyugdíjasaink jövedelemviszonyait. Az összes erdészeti nyugdíjas több mint 10%-át kitevő válaszadók száma alkalmas általánosítható következtetések levonására.

A kérdőívekre adott válaszokat egyetemet végzett, technikus, erdész és szakképzetlen csoportosításban dolgoztuk fel. Az 1992. május 1-jei állapotra is.

1. kimutatás

Az erdészeti munkakörből nyugdíjba mentek havi átlagos nyugdíja és a közös háztartásban élők egy főre vetített havi átlagos jövedelme 1992-ben

	Május 1-jén	November 1-jén
Egyetemet végzettek		
Nyugdíj/hónap	12-15 ezer Ft	14 816 Ft
Jövedelem/1 fő	10-12 ezer Ft	11 309 Ft
Technikumot végzettek		
Nyugdíj/hónap	10-12 ezer Ft	10 511 Ft
Jövedelem/1 fő	8,5-10 ezer Ft	9 329 Ft
Erdész szakiskolát végzettek		
Nyugdíj/hónap	10-12 ezer Ft	10 511 Ft
Jövedelem/1 fő	6-8,5 ezer Ft	7 949 Ft
Szakképzetlenek		
Nyugdíj/hónap	8,5-10 ezer Ft	9 350 Ft
Jövedelem/1 fő	6-8,5 ezer Ft	7 290 Ft

2. kimutatás

Az erdészeti munkakörből nyugdíjba mentek havi nyugdíjának és a közös háztartásban élők egy főre vetített havi átlagos jövedelmének megoszlása az egyes nyugdíj- és jövedelemcsoportokban 1992. november 1-jén

Nyugdíj havonta	Egyetemet végzettek	Egy főre jutó havi jövedelem
6,5 ezer Ft alatt	0,5%	3,7%
6,5-9 ezer Ft	0,5%	13,7%
9-10,5 ezer Ft	4,8%	23,1%
10,5-13 ezer Ft	22,9%	25,7%
13-16,5 ezer Ft	34,0%	20,0%
16,5-22 ezer Ft	29,3%	13,1%
22-32 ezer Ft	7,5%	0,7%
32 ezer Ft felett	0,5%	-
Technikumot végzettek		
6,5 ezer Ft alatt	-	5,2%
6,5-9 ezer Ft	6,0%	42,6%
9-10,5 ezer Ft	23,5%	17,4%
10,5-13 ezer Ft	33,6%	20,0%
13-16,5 ezer Ft	27,5%	12,9%
16,5-22 ezer Ft	9,4%	0,6%
22 ezer Ft felett	-	1,3%
Erdész szakiskolát végzettek		
6,5 ezer Ft alatt	0,6%	16,2%
6,5-9 ezer Ft	8,4%	50,3%
9-10,5 ezer Ft	39,1%	19,0%
10,5-13 ezer Ft	31,8%	8,9%
13-16,5 ezer Ft	19,0%	5,6%
16,5-22 ezer Ft	1,1%	-
Szakképzetlenek		
6,5 ezer Ft alatt	-	12,0%
6,5-9 ezer Ft	28,0%	76,0%
9-10,5 ezer Ft	40,0%	8,0%
10,5-13 ezer Ft	28,0%	4,0%

A négy szakképzettségű csoportba tartozók súlyozott havi nyugdíjátágát és a közös háztartásban élők havi 1992. május 1-jei és november 1-jei jövedelemátágát az 1. kimutatás tartalmazza. A november 1-jén kézhez kapott nyugdíjak és az egy főre jutó átlagos jövedelmek százalékos megoszlását az egyes nyugdíj- és jövedelemcsoportok között a 2. kimutatásban közölöm.

Az 1988 előtti nyugdíjazott egyetemi végzettségűek elismert szolgálati időát-laga 36,6 év, míg a később nyugdíjazot-také 40,4 év. Ez a tény igazolja az Al-kormánybíróshoz forduláskor jogos-ságát. Rendszeres mellékjövedelmet ki-mutatatható nagyságrendben csak az egyetemet végzetek esetében találunk. A felsőfokú képzéssel rendelkezők-nek is azonban már csak 15%-a végez megfizetett munkát.

Az egy főre vetített havi átlagos re-zsiköltség (lakás, fűtés, világítás, víz, csatorna) az egy főre jutó átlagjövede-lemnél a mérnökök esetében 58, a tech-nikusok esetében 61, az erdészek eseté-ben 59, a szakképzetlenek esetében 52%-a.

A nyugdíjhoz képest a közös háztar-tásban élők átlagos jövedelemszintje az egyetemet végzeteknél 75, a techniku-soknál 79, az erdészeknél 76, a szakkép-zetleneknél 79%.

Ezek az adatok arra utalnak, hogy az erdészeti munkakörből nyugdíjba men-teknek a felesége vagy egyáltalán nem jutott nyugdíjas állásba, vagy ha volt is folyamatos munkaviszonya, az még a családfelelő is alacsonyabb nyugdíjat biztosított.

A 2. kimutatás adatai közül szüksé-gesnek tartom még egy fontos tényre

felhívni a figyelmet. 1992. november 1-jén a közös háztartásban élők átlagos havi jövedelme a jelenleg érvényes 9000 Ft-os minimálbért sem érte el a felsőfokú végzettségűek 17,4, a techni-kusok 47,8, az erdészek 66,5 és a szak-képzetlenek 82%-ánál.

A két utóbbi megállapítás két javas-lat elkészítését tette szükségessé. Egy-részt a MTESSZ Szociális Bizottságán keresztül javasoltuk az illetékeseknek azt, hogy ha a közös háztartásban élők egy főre jutó nyugdíja (jövedelme) nem éri el a mindenkori minimálbért, azt legalább addig a szintig egészítsék ki. Másrészt javaslatunkra az OEE elnök-sége körlevélben fordult az EFAG-ok vezetőihez, hogy az arra rászoruló nyugdíjas erdészeket méltányos árú száradék- vagy dorongtüzifa juttatásá-val támogassák.

BERÓ CSABA

Tanulmányúton Németországban

A középkelet-európai államok támogatására létesített német segélyprogram keretében az elmúlt évben 11 kollégával együtt szakmai tanulmányúton vehettem részt Németország alsó-szászországi tartományában. A továbbképzést szervező AFC (Agriculture and Food International Consulting) a résztvevők megfelelő felkészítése érdekében egyhetes előkészítő tanfolyamot is szervezett Göttingenben.

Az itt tartott előadásokon ismertetésre került Alsó-Szász-ország és néhány más tartomány erdészeti, vadászati és ter-mészetvédelmi törvényének főbb jellemzője, a demokratikus törvényalkotás rendszere. Megfigyelhető volt, hogy tartomá-nyonként jelentős az eltérés, azonban egységes összállami kerettörvények vannak, és ezt töltik ki a sajátos jellemzőkkel a tartományok.

A felkészítés fontos részét képezték a magyar származású göttingeni professzor, dr. Kató Ferenc előadásai, amelyek a német erdészeti gazdaságtan alapján az üzemanalízist, össze-hasonlító elemzéseket, jövedelemzsidékat, a hozam-költség viszonyait, a tökémetgértékelést stb. tárgyalta erdészeti és va-dászati vonatkozásban. Az előkészítő tanfolyamot részletes helyszíni szakmai továbbképzés követte, amelynek központi helye a vadsparkjáról híres Springe volt. A kiváló szervezés sokrétű és változatos programban tette lehetővé azt, hogy az erdészeti és vadászati tájékoztatást azonnal a megvalósítás gyakorlati példái kövessék.

Az alsó-szászországi tartományi erdőket (1,1 millió ha) 38%-ban lombos fafajok és 62%-ban fenyőfélék alkotják. A tulajdonosi megoszlás szerint 49% magánérdő, 31% városi, állami erdő, 15% testületi (egyházi, szövetségi stb.) erdő és 5%-a honvédségi kezelésű. Előfakézslet 192 millió m³ (179 m³/ha), évi fakitermelés 3,1 millió m³. Az erdőgazdálkodás költségvetéséből és saját bevételi forrásból finanszírozott, il-

letve különféle pályázatos formában, illetve támogatás (kul-túrterék, védelmi forma) címen megsegített.

Az erdészeti igazgatás felső szintjét az Élelmezési, Mező-gazdasági és Erdészeti Minisztérium tölti be. Az erdészeti és a vadászati a minisztérium negyedik szekciójában (erdészeti, fagazdaság és természetvédelem) helyezkedik el. Hét osztály-ra tagozódik, amely általános személyzeti kérdésekkel, erdészeti technikával (gépesítés), erdőtelepítéssel és -védelem-mel, erdészeti politikával, vadászati ügyekkel, fagazdálko-dással, valamint szervezéssel és ellenőrzéssel foglalkozik. A minisztérium közvetlen irányítása alá tartozik az erdészeti tervezés, a kutatás és a közép-szintű irányítás "bezirksregie-rung" – hatodik szekciójába tartozó erdészeti szakirányítás. A Bezirksregierung erdészeti szekciójára az állami és a testületi erdők 90%-át felügyeli, a testületi erdők 10%-át és a magán-erdők 95%-át pedig a mezőgazdasági kamara. A fennmaradó 5%-nyi magánérdő és néhány százaléknál alapítványi (egy-házi) erdő saját irányítású.

A közép-szintű irányító szerv és a mezőgazdasági kamara gyűjti össze az „alulról”, a gazdálkodóktól érkező javaslato-kat és igényeket. Továbbítja a tartományi parlament felé, ahonnan a jogalkotás eredményeként a jogszabályok jutnak vissza a végrehajtási szintekre. Az erdőfelügyelet a közép-szintű irányításban van, kinevezett szakemberekből áll. Fel-adatuk elsősorban a szaktanácsadás és csak kismértékben az elvégzett feladatokra fordított összegek számszaki ellenör-zése. Területi és szakterületi tevékenységet látnak el.

Az alsószintű erdészeti irányítás az erdőhivatalokon ke-resztül valósul meg. Szervezeti felépítése a hivatalvezetőből, két beosztottból és a területvezető erdészekből áll. A közép-szintű irányító szerv és a mezőgazdasági kamara gyűjti össze az „alulról”, a gazdálkodóktól érkező javaslatokat és

igényeket. Továbbítja a tartományi parlament felé, ahonnan a jogalkotás eredményeként a jogszabályok jutnak vissza a végrehajtási szintekre. Az erdőfelügyelet a középszintű irányításban van, kinevezett szakemberekből áll. Feladataik elsősorban a szaktanácsadás és csak kismértékben az elvégzett feladatokra fordított összegek számszaki ellenőrzése. Területi és szakterületi tevékenységet látnak el.

Az alsószintű erdészeti irányítás az erdőhivatalokon keresztül realizálódik. Szervezeti felépítése a hivatalvezetőből, két beosztottból és a kerületvezető erdészekből áll.

Az állami erdőhivatal éves költségvetési tervét a 10 évre szóló erdőterv felhasználásával ráfordításos alapon állítja össze. A várható bevételeket és kiadásokat nagy alappozsggal tervezi meg. A terveket a középszintű erdészeti irányítás összesíti, majd a tartományi parlament hagyja jóvá. Az elfogadott összeget a Bezirksregierung kezeli és költséghely-utalványozással ismeri el az erdőhivatal felé.

A kitermelhető faanyagot lábon vagy felkészítve értékesíti. Csak annyit termel, amennyire szerződése van. A felkészített faanyag A, B és C minőségű osztályba sorolt; az alapadatokat számítógép tárolja. A különösen értékes rönköket árvereztetik. A költségvetés erdőgazdálkodás lehetőséget nyújt a természetvédelmi igények teljes körű kielégítésére is. A területen lévő egy-egy ritkaságnak, állományképek megőrzése vagy valamely állomány átalakítása érdekében szerződést köt a tulajdonossal gazdasági akadályoztatása, eredmény vagy árbevétel kiesésének finanszírozása címén, a középszintű irányítás engedélyezése alapján.

Németországban az erdők kezelésében alapvető és döntő szerepet tölt be az erdőterv és az erdőtervezés. Az erdőtervező intézet közvetlenül a minisztérium alá rendelt és a középírányító szervekkel csak munkakapcsolatban, míg az illetékeségi területen lévő erdészekkel közvetlen kapcsolatban van. Az egyetemet végzett szakemberek általánosan ide kerülnek gyakorlati szerzés és kiválogatódás céljából. A 10 évre szóló erdőgazdálkodási terveket megrendelés (minisztérium, járási kormányzóság, magántulajdonosok) alapján készítik. Lehetőség van magántervezés igénybevételére, amelyet az intézet koordinál. Az erdőtervezőknek a tervek készítésén kívül is vannak feladataik: ők adnak szakmai véleményt természetvédelmi kérdésekben, a gépészet vonalán, az erdőt érintő építés vagy egyéb beruházási kérdésekben, erdőértékelés vonatkozásában. A hazai tervezőknek sokrétűbb a munkájuk. Az intézetben 1992-ben új osztályt hoztak létre tájékoztatási céllal. Feladata a társadalom megfelelő informálása, mindenki felé tájékoztatás nyújtása, az erdészeti elképzelések társadalmi elfogadtatása, a minisztérium céljainak propagálása. Németország egész területén, így Alsó-Szászországban is igen aprólékosan és nagy gondossággal szabályozott a vadászat. Földtulajdonhoz kötött, a legkisebb vadászterület 75 ha. Ezer ha feletti hivatásos vadász alkalmazása kötelező. A vadászterületre éves kilövési tervet kell készíteni, ezt középszintű irányítás hagyja jóvá. A törvényben külön listán szerepel a vadászható és a kártévő vad. E lista szerint kártévő a csülkös vad, a facán és az üregi nyúl. A vadkár elhárítása érdekében a törvényben előírtak szerint a tulajdonosok, illetve bérlok

védekezni kötelesek. A védekezés elmulasztása esetén a tulajdonos kárigénnyel nem léphet fel.

A kárterhek méréséklérére a vadászok ún. vadkárkasszái hoztak létre. Nincs vadkár:

- ha a kárt nem vadászható vad okozta;
- ahol vadászni nem lehet (lakókörzet);
- szarvas, disznó, őz ellen épített kerítésen belül;
- ha a tulajdonos a vadkár bejelentését elmulasztja.

A károk rendezése általában a helyszínen megegyezéssel, ellenkező esetben három lépcsős bírósági eljárás útján történik. A tulajdonos trófeabírálat nélkül értékesíti a vadat a terület bérbeadásával, vagy egy-egy vad lelövésének eladásával.

Az elmélet mellett a kiváló gyakorlati példák és bemutatók jelentették a tanulmányt nagy értékű. Így láthattunk állami és testületi erdőgazdálkodást (Hannover, Stauffenburg, Barterode), fafeldolgozást (Uslar, Bevern, Göttingen), fakereskedelmet (Hamburg), gépipart (Springe), vadgazdálkodást (Springe), vadkárrelhárítást (Arendsee), faanyag-újrahasznosítást (Göttingen). Külön érdekességnek számított a volt NDK területén lévő, jelenleg átalakítás, átszervezés alatt álló tervezőintézet (Gemrode) és erdészet (Blankenburg) megtekintése.

Az intézet nyugati oldalról kapott új vezetőt, akinek irányításával a már jól bevált módszer szerint alakították át, illetve bővítették tevékenységüket. Az erdészet a korábbi Harz-hegységi erdőgazdaság egysége volt, amely megszűnt. Az eszközök nagy részét és a melléktevékenységet privatizálták, a felesleges létszámot leléptették. A magánterületek visszaadták a tulajdonosoknak, illetve hiánypótlást fizettek, ha más célra került felhasználásra. A volt nagybirtokok a vagyongyűnkőség kezébe kerültek, amelyeket privatizálni akarnak egy későbbi időpontban.

A különféle károsítások, károsodások igen jelentősek az erdészet területén. Nagy a vadkár is, a jelenlegi vadállomány csökkentése kiemelt cél. A vadkilövés jelenleg egyéni engedéllyel történik, később tulajdonhoz kötött vadászterület, illetve bérlet és elképzelés.

Az elhangzottak alapján az átalakulás halad, esetenként azonban jelentősek a személyi problémák. Érezhető, hogy idő kell a megfelelő hozzáállás, rend kialakításához. A kerületvezető erdészek a biológiai szemléletű új rendszert dicsérik és támogatják.

A tanulmányt elméleti és gyakorlati része az bizonyította, hogy Németországban a fennálló tulajdonviszonyok és a tulajdonosok demokratikus érdekvédelmi szervezetei meghatározzák a társadalom fejlődését. Ez vonatkozik a törvényalkotásra is, hiszen az alulról érkező javaslatok és az átgondolt szakmai tudás alapján készülő jogszabálytervezetek lehetővé teszik, hogy mindenki számára végrehajtható törvények kerüljenek elfogadásra. Ezek a törvények tehát nem öncélúak, egy jól és céltudatosan működő társadalom és polgárai érdekeit szolgálják.

A tanulmányt mindannyiunk részére szemléletformálást, a szakmai ismeretek bővülését és gazdag gyakorlati tapasztalatok gyűjtését segítette elő.

*Natúr vagy laminált
forgácslap gondja van?*

Interspan

Segít problémái megoldásához!

Az INTERSPAN Faipari Kft. olcsó, változatos, környezetkímélő,
könnyen megmunkálható faforgácslapot gyárt a svájci
KRONOSPAN technológiája alapján.
Mindkét oldalon felületkezelt, laminált lapjain 80 féle színben
és 5 féle felületkiképzésben kaphatók.

Forgalmazunk továbbá:

- Élfóliát;
- Munkalapot;
- Nut és Féder burkolatokat;
- Soft- és Postforming lapokat.

Címünk:

INTERSPAN KFT. 4800 Vásárosnamény, Pf: 9.

Telefon. 421-5815, 447-1200, 447-1946

Fax: 524-2100, 447-1946

Telex: 73-239

Ugyanitt:

**faforgácslapgyártáshoz szükséges alapanyag
(forgácsfa, fűrészpor, apríték, fahulladék) felvásárlás!**

Érdeklődni:

Farkas Barnabás anyagfelvásárlási osztályvezetőnél.

WENTZELY DÉNES

Vadásztatás nyelvi gondokkal

Tél volt akkor, 1962 tele. Jó húsz centis hó, hideg, zúzmars reggel, amikor a vendégek gépkocsioszloppal megérkeztek a vadászházhoz.

Voltak vagy huszan. Westfáliából férfiak és hölgyek vegyesen.

Az erdészei személyzet a vadászház előtt felsorakozva – mi is voltunk vagy tizenöt – szinte valamennyiünk bal lába mellett jó disznós kutyákkal megfűszerezve álltunk ott vagyázással. Egyforma zöld posztóban, puskával, tarisznyával a vállunkon. Arra hátrább meg vagy tíz lovasszán a vendégek mozgására rendelkez.

A vendégek levett kalappal sorban keztek fogtak velünk, és érezték rajtuk, hogy jóleső megdöbbenéssel vették tudomásul, mégse Ázsiába érkeztek meg! A hajtóink se szedett-vedett bandákból kerültek ki! Valamennyien az erdészet állandó munkásai voltak, főleg favágók, akik maguk is élvezték a hajtások izgalmait. Fegyelmzett, tisztességtudó falusi emberek, értették a dolgukat!

Az első hajtas, amely szinte percnyi pontossággal fejeződött be, igen jó benyomást tett a vadászvendégre.

A baj csak ott volt, hogy ők igen szépen, sőt választékosan beszéltek a német nyelvet, mi – ha nem is irodalmi nyelven – jó zalai tájszóval igyekeztünk megérteni magunkat velük, természetesen magyarul!

Egy szál tolmács jött le velük Pestről – egy idősebb erdőmérnök –, aki a 20 német vendéggel csak az eligazításoknál tudott együtt lenni, és érdemben tárgyalni.

A közbeni időben aztán mi kézzel-lábbal, a süketnémák megszokott jelzései szerint „beszélgettünk” el velük.

Pedig némétül azelőtt sokan tudtak Magyarországon, de igyekeztek minél előbb elfelejteni, mert a szocializmus építéseinek idején hogy úgy mondjam, nem volt szalonképes nyelv!

Az uradalmak többségében a jágerok cseh és osztrák származásúak voltak, akik még évtizedek múltán is keverték a magyar-német szavakat.

Hát ezektől ragadt néhány vénebb erdészre egy-egy németes szakkifejezés, akik a magaslati hochstándnak, a nyiladékokat lénának, a cserkést priselésnek, a löszert patronnak, a szalonkázást meg sneffezésnek hívták.

Mi, akik a 40-es években jártuk a középiskolát – ahol a német nyelv kötelező tantárgy volt –, bizony a háború után nem gyároltuk tovább Goethe nyelvét „Az ifjú Werther szenvedésén” keresztül! Így aztán csak a tömönatok – köztiszavak és

ragozás nélkül –, meg a kézzel-lábbal, mimikával kifejezett pantomim járta.

De az aztán mesteri módon ment! Legálább is nekem!

Egy-egy nyiladékon, míg oda nem ért hozzánk a tolmács, mind a két fél, a német vadászvendégek, meg az erdészek, hajtók serege pukkadó pofákkal leste, ahogyan „elbeszélgettünk” ilyen módon.

A lényeg viszont az volt, hogy minden hajtas után egyre nagyobb elismeréssel nyilatkoztak a tolmácskodó erdőmérnök bátyáinknak a fegyelmezett és pontos munkánkról.

Este a teríték elkészítésében viszont segítettek. Nekik ebből volt rutinjuk! Náluk az elejtett vad iránti tisztelet megadása szinte szertartás.

Négy-öt csoport után már mi is beletanultunk, és igyekeztünk igényeiket a vendéglátó mindenre kiterjedő figyelmességgel teljesíteni. Nem is volt gond soha!

Csak hát a nyelv! Főleg, ha nem jött velük némétül is beszélő kíséret, akkor aztán pácban voltunk!

Egy emlékezetes vadászat után négy vagy öt német vadászházaspárral együtt vacsoráztunk a vadászházban. Az erdészvezetőm, néhány erdészbarátom, meg mi ketten műszaki vezetőnk.

A vendégek bajorok voltak, jó kedélyű, vidám emberek, akik ráadásul még szépen is beszéltek némétül. Mi meg magyarul!

Kegyetlen helyzetben voltunk, az nem vitás. Az asztal szépen megterítve, enniivaló rogyásig, csak hát a beszélgetés akadozott.

A vacsora előtt, hogy leplezzük zavarunkat, egyre csak kínálgattuk őket kenyérrel, meg saját főzött körtepalínával: Bitte! Trinken Sie! Meg Prosit!

Mert ez ment, ezzel nem volt gond!

A leves után aztán a társaság vezetője – egy jó módú gyáros –, egyben kiváló vadászember, a szokásukhoz híven pohárköszöntőt mondott.

Felállt, kezében egy pohár borral kezdte el a mondókáját.

Ahogy kivettem a beszédéből, megköszöntö a mai napot, dicsérte a fegyelmzett hajtásokat, és egyben reményét fejezte ki, hogy máskor is eljönnek hozzánk.

Német szokás szerint nem koccintott senkivel sem, csak mellmagasságban tartott poharával mindenki felé fejet biccentett.

Valamennyien felálltunk, és hasonló mozdulatokkal bókálástunk egymás felé – félig kilőyögve a színültig tett poharakból a finom badacsonyt. Fenéig ürítettük

a poharainkat. Aztán leültünk, és hozták a süteket.

Igen kényelmetlenül éreztük magunkat! Azt mondja az erdészvezető nekem:

– Te! Valami nekünk is kellene mondanivaló!

– De mit, és hogyan?

– Nem igaz, hogy nem tudnál egy-két mondatot összehozni!

Melegem lett egyszerre!

A sült húst után gombásselet érkezett a konyhából. Tálak, tányérok cseréje következett. Meg én! Felálltam hát, kezembem egy színgig töltött pohárral. Nagy csend lett! Zsibbasztó csend. Minden szem engem figyelt. Nekem meg olyan érzésem támadt, mintha kivégző osztag előtt állnék. Mélyen meghajoltam a társaság női és férfi tagjai előtt, és kezdetem nagyképűen a „Meine Damen und Herren!” kezdetű monológomat.

Figyelt mindenki, főleg az én bandám!

Úristen! – Mit mondjak? – rohant meg a kétségbeesés! Aztán egy hirtelen jött ötlettel egy régen tanult német verset keztem el mondani. Lassan, tagolva, mintha tényleg beszédet intéznék a társasághoz, mondtam nagy lelkesedéssel. Lehet, hogy eredetileg nem így van – sőt biztos! –, de én csak mondtam:

„Ich hatt einen Kameraden
in einem bessern findst du nicht!
Die Trommel schlug zum schreiten,
er ging am meine Seiten
in gleichem Schritt und Tritt!
In gleichem Schritt und Tritt!”

Még a karomat is szétártam nagy patosszal. Közben lestem őket, de többet néztem a plafont, hogy mikor szakad rám! De, meg se repedt ekkora pofátlanságra! Az első sorok után egy pillanatra minden vendég meghökken, aztán vették a lapot, és vidám képpel, szinte cinkos mosollyal hallgatták a jó zalai tájszóval megkevert régi német vers szövegét. Aztán a második stófa is eszembe jutott nagy izgalomban:

„Eine Kugel dem geflogen,
gibst mir, oder gibst es dir?”

És mondtam nagy lelkesedéssel tovább a verset. Az enyének meg csak bámulták az eddig titkolt német tudásomat, és elégedetten csóválgatták a fejüket.

Amikor a végére értem, magasra emeltem a poharamat, és mélyen, szinte színpadiasan meghajoltam.

Egy emberként ugrottak fel, és hatalmas hoch!-hoch! kiáltással emelték felém a poharaikat. Én lettem az est fénypontja! Amikor elült a zaj, és újra nekiláttunk az evésnek, az erdészvezetőm jól oldalba vágott:

– Az apád irgalmát! – sziszegte a fogai között –, még volt a pofádon bőr azeit mondani, hogy te nem tudsz németül?

✱

De az est még tartogatott egy vidám eseményt a társaságnak! Az egyik hölgyvendég Mineralwassert kért. En, a nagy németszakos nyelvész rögtön tudtam, hogy nem mást, mint szódavízét kér önágysága. Felugrottam, és loholtam a konyhába, hogy hozzák a vizet. A vadászház kezelője, egy kedves, fiatal erdészfiú hozta is az üveget nagy igyekezettel. En meg, hogy tovább figogtassam német udasomat mutattam neki: a gniedige Frau-nak töltsön, ott velem szemben. Az meg, hogy ő is mondjon valamit németül, de eltevesztette a megszólítást, és azt mondta: Bitte! heilige Frau!

A vadászház falai megremegtek a hatalmas nevetéstől! A hölgyet egész esete még a férje is heilige Frau-nak szólította, aki a szemeit törölgette a nagy nevetéstől, és nem tudta lenyelni a Mineralwassert.

Aztán megindult a vadászatias a keleti nagy szomszéd ideiglenesen itt állomásozó alakulatainak tisztikarával is! Egyre több szovjet tisztet hoztak a HM vezetői, főleg az MN erdőgazdaságok erdészeteihez.

Igaz, hogy a csak ideiglenesen – közel 50 éve – itt tartózkodó officerek már elég jól beszéltek magyarul, azért mindegyik mellé egy-egy oroszul is beszélő főtisztet delegáltak a néphadseregből. Legalább velük is emelkedett a létszám az évés-ivásnál!

Ettől függetlenül az MN Erdő-, Vad- és Mezőgazdasági Főosztálya minden vadászháznak összeállított egy társalgási szótárt, a vendéglátással kapcsolatos szöveggel, hogy illendően tudjuk kiszolgálni az „ideigleneseket”. Na, lett is ebből circus! Ugyanis valamennyi erdész, aki a vadászházaknál várakozott a bejelentett vendégre – aki természetesen 2-3 órát mindig késett –, hogy valamivel agyonüsse az időt, hát ezt a csodálatos összeállítást tanulmányozta nagy élvezettel.

És érdekes, valamennyiben, persze közöttük én is! – rögtön kiszűrtünk belőle égőingető kérdést oroszul:

Igy szólt fonetikusan: Hatyetyitye pity? – Kíván inni? A válasz rá: Hatyim! – Kívánok.

Ez persze mindig egyértelmű volt, hiszen Iván Ivanovics mindig kívánt inni! A kérdés felesleges volt! De ez a hatyetyitye-mozás igen tetszett mindannyiunknak! Nem is volt vele gond, eddig! Csak akkor támadt belőle skandallum, amikor hajtás közben a tájékozódás végett a sűrűkből nem a szokásos hopp-hopp! szólalt meg, hanem a Sziytyócsér egyik oldalából hangzott fel egy jól ismert hangon a „hatyetyitye pity”? A túlsó hegyoldalból meg rá a válasz a jobb szárnyról: hatyim! Vidám lett tőle az egész hajtóvonal. De jel-

zésnek ez is jó volt, mert tudtuk, merre van a jobbszárny, és merre akadt el a szederindák között a bal? Az összeköttetés tökéletes volt! Mi pedig pokolian élveztük ezt az idegen nyelvű távközlési módszert! A vezérkar főnökét viszont – egy kis hörccsgőforma embert – szörnyűmód bosszantotta. Érdekes, csak őt zavarta ez a hatyetyitye-mozás, mert valamennyi szovjet tábornok a hasát fogta a nevetéstől, valahányszor felhangzott a sűrűből a jelzés.

A végén már ők is kórusban kiáltották vissza a löllásokról, hogy hatyim! Rádásul közöttük volt első számú vendégként a Szovjet Déli Hadseregcsoport akkori parancsnoka: Naumenko vezérezerdes. Neki volt humorérzéke! Ő is hatyetyitye-mozást vidámam, míg a hörccsgőképűt a guta kerülgette. Este aztán a vadászház udvarán a hörccsgőképű rosszallását is kifejezte a hatyetyitye-mozás miatt az erdész vezetőknek, aki meg bennünket ijesztgetett, hogy majd holnap folytatása lesz a dolognak. Persze csak az első hajtásban kiáltottak vissza a löllásokról, mert rájötték, ha tovább hatyetyityeznek, hát disznót aligha látnak.

A további hajtásoknál már csak benn a sűrűkben hangzott fel itt is, ott is a jelszó.

A löllások némák maradtak, és várták nagy csendben a nyiladékon átsüttyanó disznókat.

Este aztán kiszűrtünk a hörccsgőképűvel! Amikor felkászálódunk a vadászház mögött várakozó tehergépkocsikra erdészek, hajtók vagy ötvenen, T. Jani kerületvezető erdész nagy öblös hangon még megkérdezte tőlünk:

– Emberek! Hatyetyitye pity?

Mi meg kórusban, tele torokkal vissza: Hatyim! és a hatalmas katonai teherautók óriási motorzúgással kiszáguldoztak velünk a nagykapun át a postaútra.

Nagy szerencsénk volt, hogy a hörccsgőképűnél nem volt egy nyeles kézigránt, mert biztos, hogy nagy mérgében közénk hajította volna.

✱

Másnap az erdészvezető a nála jelentkező T. Janitól csak annyit kérdezett kihallgatásképpen, kezében egy töltött pohárral:

– Jani! Hatyetyitye pity?

A kerületvezető erdész vidám pofával kiáltotta:

– Hatyim, főnök!

És egy hajtásra kiitta a feléje nyújtott poharat.

Tisztelt Hölgyem, Uram! Tisztelt Partnerünk!

A WOOD TECH Erdészeti és Faipari Szakvállaló lehetőséget biztosít az erdészeti és elsődleges faipari bemutatók számára a hazai és külföldi kiállítóknak. Bemutatni kívánt erdészeti és faipari szakterületek:

- csemetékert gépek és eszközök;
- erdőművelési gépek;
- fafelhasználási gépek;
- erdészeti útéptítés és -fenntartás gépei;
- a vadgazdálkodás és vadászat segédeszközei;
- fafeldolgozó gépek, szerszámok;
- faipari kisgépek;
- élezők;
- erdőgazdasági és fafeldolgozási gépek karbantartásának és felújításának anyagai, eszközei;
- erdővédelmi és faanyagvédő szerek;
- faipari szárítók (mobil, üzemi);
- munkavédelmi ruházat, eszközök és gépek.

A kiállítók számára lehetőség nyílik termékeik ismertetésére, valamint a fafeldolgozó és megmunkáló gépek működésének gyakorlati bemutatására. A szakvásárral egyidőben erdészeti találkozózt, szakmai konferenciát szervezünk. A hazai és külföldi résztvevők, látogatók számára erdészeti rendezést tervezünk. A rendezvény helye a – szakvásároknak nem először otthont adó – Soproni Sport- és Szabadidőcentrum, amely a város belterületén, a 84. sz. főútvonal mentén fekszik (6 km távolságban az osztrák határtól). Reméljük tájékoztatónkkal sikerült érdeklődését felkeltetnünk és önt is kiállítóink sorában üdvözölhetjük.

Várjuk jelentkezésüket!

Magyar helységnév-azonosító szótár

A *Leikes György* szerkesztésében megjelent kötetben megtalálhatjuk a történeti Magyarország (Horvát-Szlavónország nélküli) területének összes helységét, Horvát-Szlavónország városait, vármegyei és járási székhelyeit, továbbá magyarok által is lakott településeit (az 1913. évi magyar helységnévtár alapján), ezenkívül a történeti Magyarország területén 1913 óta alakult ama helységeket, amelyeknek magyar nevük (is) van, továbbá Moldva csángó-magyar vonatkozású településeit. Mindezeket megkereshetjük a térképen a függelékben levő 41 térképlap segítségével. A szótár közli a települések esetleges további – nagyjából százötven évből való – magyar névváltozatait, a római kori és középkori latin, majd német nevük változatait (a fentieket a teljesség igénye nélkül), továbbá a helységek mai (idegen) nevét és hovatartozását. Megtudhatjuk a lakosság számát és nemzetiségi megoszlását is az 1910. évi népszámlálás alapján. A szótár törzsszáma (mintegy 14 100 önálló és 6200 utaló szócikk) a magyar ábécé betűrendjében sorolja fel a helységneveket. A függelékben található 12 800 szócikk az idegen nyelvű helységnevek azonosítását segíti.

A könyv (628 oldal, műbőr kötésben) bolli ára 980 forint. Kérjük, hogy a megrendelést postán küldjék el vagy személyesen vigyék el a Balassi Kiadó könyvesboltjába. (Címe: 1023 Budapest, Margit u. 1.) A Kiadó a megrendelést – postai szállítás esetén – utánvéttel, a postaköltség felszámításával teljesíti.

Gyenes István

FENYŐÁG

Dérpirulák
csillogó lepénykék
Csüngve csilingel
a hajlott fenyőág
Toboz gyomrában
alvó embriók
mit pörölve ápol
a zord világ
Fenyőág fenyőág
te hajlott tűvirág
gerinced hajlik
de meddig még
Ha esik a hó
ráül testedre
toll könnyű súlyát
bírd ki még
Hisz érkezik virradat
tűzszínű hajnal
tavasznak tükre
majd elébed jó
Törött hátadnak
torz idők múltját
elfeledteti
a szép idő

Az Állatvilág enciklopédiája újabb kötete:

John Stidworthy: Alsóbbrendű állatok

A földi környezet minőségének alakulása, fejlődésének irányára vezető kérdése a 20. század végén élő emberiségnek, hisz olyan kihívásokkal találja magát szembe, mint a környezetet visszafordíthatatlan méreteket öltő pusztulása.

Magyarországra is megérkezett – AZ ÁLLATVILÁG ENCIKLOPÉDIÁJA sorozatban – John Stidworthy: Alsóbbrendű állatok c. kötete, amely a természetvédelem fontosságát tudatosítja, arra ösztönözve, hogy megismerjük és szeressük ezeket az állatokat. Előzményeihez hasonlóan nagy sikerre számíthat – felnőtteknek és gyerekeknek egyaránt kedvére – e legjobb értelemben vett, magas fokú – a korszerű tudományos elméleteken alapuló – ismeretterjesztő munka. Állattani, állattörő kézikönyv, mely az élővilág fejlődése törvényszerűségeitényeit óhatatlanul bevési az olvasó-lapozgató tudatába. A könyv legnagyobb részét mégsem tudományos eszmefuttatások foglalják el, hanem az eredmények hallatlanul érdekes, egyszerű ember- és állatközi bemutatásai. A mű, amelyből minden fontos megfigyelés az alsóbbrendű állatokról, egyúttal érdekes, vonzó olvasmány is. Az igényes kiállítású kötet egységes szerkezeti elveket követ. Nem törekszik teljességre, hanem a „Jegérdekebb” alsóbbrendű állatokat mutatja be. Minden fejezet azonos felépítésű és egyetlen fajjal vagy egymással közeli rokonságban élő fajok csoportjával foglalkozik. A szöveg egy rövid hangulateltelő történetével indul, majd táblázatban ad könnyen áttekinthető tájékoztatást a faj(ok) elterjedési területéről, élőhelyéről, táplálékáról, felsorolja a szövegben előforduló faj(ok) sorát, tudományos, latin nevükkel együtt.

(Ref.: Dr. Domonkos János)

Szlovákiai szakirodalmi ismertetés magyar szakkönyvről

A Kassán dolgozó, a magyar szakirodalom hasábjairól is ismert nevű Stefan Kohán kutatómunkáinak részletes ismertetését közli *Szontagh Pál – Tóth József*: Erdővédelmi útmutató című könyvről a szlovákiai LESNICKÝ CASOPIS folyóirat 1992. 1. számában. Részletesen leírja az egyes fejezetek tartalmát. Írását zárva a magyar szakkönyvet oktatási és kutatási intézmények, valamint gyakorlati erdőgazdák kezébe ajánlja.

Szemerey Tamásné

ROVATSZERKESZTŐ: BARÁTOSSY GÁBOR

Jegyzőkönyv az 1993. január 13-i rendkívüli elnökségi ülésről

Jelen vannak: Schmotzer András elnök, Kertész József alelnök, Varga Béla alelnök, Barátossy Gábor főtitkár, Wisnovszky Károly főtitkárhelyettes, Pápai Gábor SzB elnöke, dr. Marjai Zoltán ügy. titkár. Napirendi pont: ÁV Rt. részére készítenő „Tájékoztató”.

Határozat

A napirendben szereplő tájékoztatót azonnal el kell készíteni.

Alapelvek:

- Az államerdészet hosszú távon nem alku tárgya.
- Milyen alapkérdésekkel kell szembenézni?
- államerdészet (szervezet);
- kárpótlás;
- vadászat;
- Ráfordításos és nyereséges tevékenységek elválasztása.

k.m.f.

Barátossy Gábor
főtitkár

Schmotzer András
elnök

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET 1993. ÉVI MUNKATERVE

Elnökség:

- Január 13. szerda 9,00 óra Rendkívüli elnökségi ülés Fő u. 68. (ÁVRT igazgató tanácsához tájékoztató anyag készítése)
- Január 28. csütörtök 8,00 óra Elnökségi ülés Fő u. 68.
- Február 25. csütörtök 13,00 óra Elnökségi ülés Fő u. 68.
- Március 25. csütörtök 13,00 óra Elnökségi ülés Fő u. 68.
- Április 21–22. Kihelyezett elnökségi ülés és Titkári értekezlet (Kaszó-puszta)
- Jogi tagvállalatok igazgatóival találkozás (Bpest, Csillagvölgy, később meghatározandó időpontban)
- Május 20. csütörtök 13,00 óra Elnökségi ülés Fő u. 68.
- Június 22–23. Kihelyezett elnökségi ülés Dinnyésen (Fejér m.)
- Június 29. kedd 10,00 óra Elnökségi ülés Fő u. 68.
- Július 29. csütörtök 13,00 óra Elnökségi ülés Fő u. 68.
- Augusztus 6–7. Vándorgyűlés Kaposvár
- Szeptember 29. csütörtök 10,00 óra Bpest, Csillagvölgyi út 5. Elnökségi ülés Fő u. 68.
- Október 28. csütörtök 13 óra Elnökségi ülés és választmányi ülés Fő u. 68.
- November 25. csütörtök 10,00 óra Elnökségi ülés Fő u. 68.
- December 16. csütörtök 13,00 óra Elnökségi ülés Fő u. 68.
- Nagyrendezvény: 1993. május 6–9. Sopron WOOD TECH Erdészeti és Faipari Szakvásár

Barátossy Gábor
főtitkár

HELYI CSOPORTOK Baja

- Január: vezetőségi ülés
- Téma: – az 1992-es év értékelése
- az 1993. évi teendők megbeszélése
- a tagdíjfizetés és a címlista helyi számítógépes nyilvántartása
- Március: helyi csoport ülés
- Téma: – a szakmai propaganda fontossága, az erdészeti szintű természetvédelmi és erdőgazdálkodási oktatás kialakítása
- nyugdíjasok tag helyzete, a rendszeres kapcsolattartás megszervezése, a seniorok tanácsának működése.
- Július: szakmai tanulmányút Egerbe
- Program: egyeztetése tavasszal
- Október: helyi csoport ülés
- Téma: – az ágazat helyzete az átalakulás után, erdőgazdálkodás a nem állami szektorban
- a helyi csoport vezetőségének újrávalásztása
- December: vezetőségi ülés
- Téma: – az 1993. év értékelése
- az 1994. évi munkaterv összeállítása

Helyreigazítás! A januári szám 29. oldalán az utolsó előtti mondat közpote helyesen:
... nyitottan fogadja az indítványokat és az új törvénnyel módosított jogi keretek...

Balassagyarmat:

- a/ Központi előadás:
1993. március 18. május 20. október 21.: (előadó és téma később megnevezve)
- b/ Egyéb egyesületi munka:
„Erdők Napja”

Debrecen

Negyedévenként egy-egy rendezvény az alábbi témákból:

- megyei erdőgazdálkodási konferencia,
- természetismereti erdők reagálása a klímaváltozásra,
- vadgazdálkodás a síkvidéki erdőkben, vadkárosítás.
- „Álföld-program” megyei vonatkozásai, feladatai.

Negyedévenként egy-egy vezetőségi ülés.

Belföldi tanulmányút: Aggteleki Nemzeti Park és az erdőgazdálkodás lehetőségei. (A Hortobágyi Nemzeti Parkkal közös szervezésben.)

Helyi tapasztalatcsere: tölgyesek erdőnevelési gondjai a tölgypusztulási károk ismeretében.

Helyi tapasztalatcsere: A Püspökládányi ERTI Kísérleti Állomás kutatásainak bemutatása, távérzékelt eredményeinek felhasználása, számítógépes erdőterképezés. *Nyugdíjasok Klubja.* Az általuk megtervezett munkaprogram alapján tevékenykednek. Negyedévenként egy-egy helyszíni tapasztalatcsere terveznek. Munkabizottságokban egy-egy feladat kidolgozása és megvitatása.

Eger

- Január – felelőskötők megbeszélése. Az 1992-es év értékelése, felkészülés 1993-ra.
- Február – szakmánk helyzete, a hazai erdőgazdálkodás kilitásai, irányjai. Tanácskozás. A vitaindító előadásokra Dauner Márton (FM) és Szabados János (ÁV Rt.) meghívását tervezték.
- Április – a burgenlandi erdőgazdálkodás keresztmetszete. Kiscsoportos tanulmányút.
- Május – erdélyi tanulmányút. Témája: átalakulás az erdészet területén Romániában.
- Június – egyesületi nyugdíjasaink találkozója a Verpeléti Erdészet területén.
- Augusztus – Tanulmányút a Déalföldi MEFAG területén. A szegedi Falemezűzem megtekintése. Tölgynevelés a Körösök vidékén Pusztaszeri TK.
- Október – Erdőrezervátum-hálózat és a természetismereti erdőgazdálkodás lehetőségei a Mátrában, a Bükkben és a Heves-Borsodi dombvidéken. Előadóként dr. Agócs József (EFE) és dr. Papp Tiadart (MEFAG) szeretnénk meghívni. Vitanap a Természetvédelmi törvény tervezetéről. Terveink szerint tized helyi csoportjaink közül a visegrádi helyi csoport szentendrei kollektíváját, illetve a bajai helyi csoportot fogadjuk 1993-ban, később egyeztetett időpontban. Egyesületen belüli közös rendezvényt a hazai Pro Silva szervezettel, a fahasználati szakosztállyal és a miskolci helyi csoporttal tervezünk szintén később egyeztetett időpontban. Több tagtársunkon keresztül továbbra is tartjuk a kapcsolatot a közretinkben tevékenykedő környezeti- és természetvédő szervezetekkel.

Garamszegi István
HCS. titkár

Győr

Január: A Rábaköz-Hanság térségében végrehajtott folyamszabályozások és csatornázások hatása a KEFAG erdőállományára.
Február 6: Kisalföldi erdészek bálja a Rába Szállóban.
Február vége: Fertőtávi Nemzeti Park és a KEFAG közös feladata a hansági táj természeti értékeinek megőrzésében.
Április: Kb. 30 fővel tanulmányút Burgundia (a Lajta-hegységi energia-erdők, illetve a túlgazdálkodással kapcsolatban).
Április vége: 10 fővel tanulmányút Lengyelországba a katowicei erdőgazdasághoz.
Augusztus: Erdők privatizációja, erdőbirtokosságok és a KEFAG kapcsolata. (Tájékoztató és együttműködés kezdeményezése az új erdőtulajdonosok részére.)
Szeptember vége: 30 fővel tanulmányút egy társerdőgazdasághoz, az átalakulással kapcsolatos első tapasztalatok kicserélése végett.
December eleje: Éves zárórendezvény. A munka értékelése, aktuális kérdések megtárgyalása. Következő évi program megvitatása.

Győr-Sopron megyei tsz csoport

Április: Egyesületi nap.
 - Tulajdonváltások menete és az erdészszakemberek lehetőségei. (Börsei László)
 - A MOSZ erdőképviselői tevékenysége (dr. Csötönyi József)
 - Aktuális fapiaci helyzetkép (dr. Szalkai György)
 - Vándorgyűlés
 - A MOSZ választmányi munkájában, illetve az OEE-nek a „nem állami” erdőkkel kapcsolatos munkabizottságában való részvétel.
 - Erdőtörvény-, vadgazdálkodási jogszabály-, természetvédelmi törvény előkészítésében való részvétel.
 - Az április végi gyűri egyeztetés alapján ősszel – tereppel összekötött 2 napos – szakmai továbbképzés.
 - Ugyancsak az április végi gyűri napon HCS-döntést igényel, hogy tudjuk-e egyáltalán vállalni a soproni Erdészeti Technikum végzősei számára a szokásos egy napos szakmai tanulmányút megrendezését.

Gyula: Lapzártái munkatervet nem küldött.
Kaposvár: Lapzártái munkatervet nem küldött.
Kászapuszta: Lapzártái munkatervet nem küldött.

Kecskemét

Január: Vezetőségi értekezlet, az 1992. év értékelése, a HCS. vezetősége és a múzeumi bizottság bevonásával Kecskeméten.
Február: Természetvédelem-erdőgazdálkodás-üzemeltetés. Szakmai konzultáció a Bugaci Erdészetről. Meghívott előadók a lőtér környezetvédelmi rekonstrukciós tervének készítői.
 Beszámoló az UEEF XII. Római Kongresszusáról diavetítéssel és video-film bemutatásával.
Március-április: Szakmai vitanap aktuális erdészeti politikai kérdésekről, meghívott előadók az FM és az OEE vezetőség részéről.
 Erdőgazdálkodási feladatok a jelenlegi helyzetben az Alföldön. Előadások a KEFAG és az erdőfelügyelőség bevonásával.
 Az alföldi homokhátság vízgazdálkodása és az erdőgazdálkodás kapcsolata. Előadások dr. Göbölös Antal és Pálffy Imre meghívásával Kecskeméten.
Május: Egy napos szakmai tanulmányút 30-40 fő részvételével (Ópusztaszer ONEP, vagy Pilisi Park erdőgazdaság az erdőkieléstől függően).
Augusztus: Részvétel az OEE Vándorgyűlésén.
Szeptember: Nyugdíjas találkozó megrendezése a KEFAG Kerekasztali erdészeti népi erdészházánál.

Keszthely

Február: Helyi összekötőkkel és küldöttekkel kibővített vezetőségi ülés. Napirenden az 1993. évi feladatok megbeszélése, valamint tájékoztató aktuális kérdésekről.
Április: Tanulmányút társerdőgazdasághoz 40 fő részvételével.
Május: Erdőfelújítási és erdővédelmi szakmai bemutató műszaki vezetők és kerületvezetők részére.
Június: Jelölőverseny kerületvezető erdészek között.
Szeptember: Kiscsoportos lengyelországi tanulmányút. Fahasználati technológiai bemutató műszaki vezetők és kerületvezetők részére.
Október: Lengyel szakmai delegáció fogadása.
November: Hosszútávú verseny kerületvezető erdészek között.
 Fennfentek kívül, a napi aktualitások függvényében különböző létszámú megbeszéléseket, vagy tájékoztatókat is tartunk.

Mátfaüred: Lapzártái munkatervet nem küldött.
Miskolc: Lapzártái munkatervet nem küldött.

Nagykanizsa

Január: Megüresedett tisztségviselői helyek betöltése.
 Folyamatos: Iskolákkal a kapcsolatos folyamatos fenntartás. Igény esetén előadás tartása, erdei bemutató szervezése. A diákokban a helyes erdőkép kialakítása. Erdőgazdálkodásról tematikus videoanyag készítése.
Április: Szakmai tanácskozás a Zalai Erdőgazdaságnál folyó privatizációról, a vállalkozások szerepéről az erdőgazdálkodásban. Szlovéniai tapasztalatok megismerése.
Május: Szakmai tanulmányút Szlovéniába, közelebbről Muravidékre.
Június: Pannónia találkozón részvétel.
 Fafajpolitika napjainkban és a közeljövőben a Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaságnál. A régió ezzel kapcsolatos tapasztalatai. Erdőrezervátumok szerepe, jelentősége. Az országos program keretében induló új erdőtelepítésekben való erdőgazdasági részvétel.
 Helyi csoportunk vállalkozás idegenvezetési és nagykanizsai múzeumban, az „Erdő és az ember kapcsolata Zalában” c. kiállításon. Egyesületünk tagjai javasolhatják szakmai és nem szakmai csoportok részére ezt a programot nagykanizsai kirándulásuk alkalmával.

Baranya megye

Február: Előadás: dr. Lehmann Antal, a Dél-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság vezetője
 A természetvédelem és az erdészeti gazdálkodás kapcsolata a gyakorlatban.
Március: Előadás: a Vadbiológiai Intézet munkatársa. A vadaskertek aktuális problémái és a vadgazdálkodásban betöltendő szerepük.
Április: Nyilvános rendezvény: pl.: a Fák Napja alkalmából.
Május: Szabadidő egyesületi rendezvény, amelyen a tagok családjukkal vehetnek részt.
Június: Szomszédolás, szakmai kirándulás a bajai csoportnál.
Szeptember: Előadás: dr. Lepold József, a Magyar Grafológiai Társaság elnöke: Grafológia alkalmazhatósága az erdészeti munka gyakorlatában.
Szeptember: Szomszédolás, a bajai csoport fogadása.
November: Előadás: Meghívott előadó. Egyetemünk jelene, és jövője.
December: Előadás, beszélgetés: Az OEE országos tevékenysége. Meghívott: az OEE vezetőségi tagjai.

Szabolcs-Szatmár-Bereg

I. negyedév: Erdőtelepítési lehetőségek Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a mezőgazdaság tulajdoni és szerkezeti átalakítása kapcsán (előadói ülés).
II. negyedév: A beregi térség vízháztartásának komplex vizsgálata (kezeléssel megbeszélés; a Magyar Hidrológiai Társasággal közös rendezvény).
III. negyedév: A vadgazdálkodás és vadászat strukturális átalakításának problémái, az ebből eredő erdészeti feladatok (előadói ülés).
 Az erdészeti legfontosabb térségi feladatai az új erdészeti filozófia tükrében (előadói ülés).
IV. negyedév: Hullámtéri véderdők vízügyi ökológiai és erdészeti funkciói (vitalórum a Magyar Hidrológiai Társasággal közösen).

Sárospatak: Lapzártái munkatervet nem küldött.

Sopron

Január: Egy délután Varga Domokos erdőmérnök, íróval. Helye: Erdészeti és Faipari Egyetem.
Február: Természetismereti erdőgazdálkodás. Helye: Erdészeti és Faipari Egyetem. Előadó: Madas László ny. főigazgató.
Február: Természetvédelem a soproni régióban. Helye: Erdészeti és Faipari Egyetem. Előadó: NP munkatársa.
Március: A soproni erdők erdőrendezési koncepciója. Helye: Erdészeti és Faipari Egyetem. Előadó: dr. Király László tanszékvezető.
Április: „Soproni erdők jövője” tudományos ülésszak. Helye: Erdészeti és Faipari Egyetem.
Május: Fertő-tavi Nemzeti Park.
Július: „Erdészeti jünális” természetbarátok részére.
Szeptember: Erdőgazdálkodás-vadgazdálkodás (vadászat). Helye: Erdészeti és Faipari Egyetem. Előadó: Vadgazdálkodási tanszék munkatársa.

Oktober: Ausztriai tanulmányút (Barna Tamás – Linz–60 km, cser Erdőben, szálló LF Erdőket nézi).

November: Vadászölcserek házilagostól. Helye: Erdészeti és Faipari Egyetem. Előadó: dr. Ivancsics Lajos erdészvezető.

Március–december: Kísérleti területek kezelése a TAEG területén. Helyszíni bejárások az érintett tanszék, kutatók vezetésével.

Csongrád megye

Január: 25-én 14 óra közötti a Technika Házában. Vezetőség beszámolója az elmúlt évi munkáról, éves munkaterv előterjesztése, javaslatok a módosításhoz és pontosításra. Törzsgárda-tagság elismerése.

Február: 26-án 13 óra közötti ülés Szeged, Pacsirta u. 46. szám alatt (MIMI-nél).

Március: Nyílt szakmai nap, erdőgazdaság vezetésének tájékoztatója az átalakult vállalatról. Egyesületi életéről vélemények, egyesületünk szerepe szakmánkban. 10-én nyugdíjas klub az erdészeti szakközépiskolában.

Április: 14-én vezetőségi ülés – felkészülés a májusi rendezvényre. Április 23-án „Kiss Ferenc”-napi rendezvényen való részvétel az Erdészeti Szakközépiskolában. Pályadíjak átadása.

Május: Ismét megrendezzük a „Madarak és fák” napját májusi jelleggel. Június: Nyírségi helyi csoport fogadása.

Július: 7-én nyugdíjas klub a szegedi erdészetnél.

Augusztus: nem tervezünk rendezvényt.

Szeptember: 8-án 11 óra közötti vezetőségi ülés Pusztaszerezen, ártóerő megtekintése, tanulmányút előkészítése. 15-én nyugdíjasaink közös kirándulása Ásotthalomra.

Oktober: Külföldi (burgenlandi) vagy belföldi tanulmányút, a belföldi tanulmányút Bakonyi hegység vagy Ormánság (selyei erdészet) térségébe tervezjük.

November: 10-én nyugdíjas klub az erdőfelügyelősnél. Fórum: Ismét megrendezésre kerülne *Aktuális erdőszervezési kérdések* címmel. Témája az AV Rt. keretén belül az erdészet hogyan alkalmazkodik a változásokhoz.

December: 10-én 13 óra közötti vezetőségi ülés az ásotthalmi erdészetnél.

Székesfehérvár: Lapzártái munkatervet nem küldött.

Szolnok: Lapzártái munkatervet nem küldött.

Szombathely

Január: A helyi csoporton belül Seniorok klubja megalakulása. Január 20-án a Senior klub rendezvénye a tagság bevonásával Vas megye erdőgazdálkodásáról.

Február: Taggyűlés, éves munka értékelése, aktuális témák megvitatása.

Március: Az erdészettörténeti szakosztály és a helyi csoport közös rendezvénye.

Április: Az ez évi fásítási anketon való részvétel.

Május: A Vas megyei Környezet- és Természetvédelmi Napok keretében a hagyományos, Jeli Napok megszervezése a Jeli Arborétumban.

Június: a PANNONIA 93. rendezvényein való részvétel.

Szeptember: Az erdészettörténeti szakosztály közösen Vas megyei erdészettörténeti megemlékezés. Az év során több esetben tervezzük szakmai rendezvények megrendezését a tagság bevonásával erdőművelési, természetvédelmi, vadászati stb. témában.

Szeptember: A termelőszövetkezeti erdészek tapasztalatcseréje.

Tamási

Január: Az előző év tevékenységének összefoglalása, melynek során a külföldön járt, szakmai tanulmányúton részt vevő tagjaink beszámolóit tapasztalataikról.

Május: Szakmai tanulmányút a vértesi EFAG-nál.

Július: (FM-ből felkért előadó) az erdőgazdálkodás aktuális kérdései.

Augusztus: Találkozás, baráti beszélgetés nyugdíjas erdész kollégáinkkal.

Tatabánya: Lapzártái munkatervet nem küldött.

Veszprémi HM csoport: Lapzártái munkatervet nem küldött.

Veszprémi FM

Március: Előadások. Téma: Vállalkozói erdőgazdálkodás.

Május: Nagygyásznyi Táncsics Tsz erdőgazdálkodása. Előadók: Szabó Lajos, Világhy György.

Július: Ukrán szakmai delegáció fogadása.

Szeptember: Tanulmányút a Pilisbe. Témája: Erdőfelújítások, befejezett erdősítések ápolásának rendszere.

November: Zárórarendezvény. Aktuális erdészeti politikai kérdések. Tisztújítás.

Vezetőségi megbeszélés. 1993-ban két alkalommal kerül sorra. Várható időpontok: 1993. június, október.

Pilis

A csoport a jövőben is legfontosabb feladatának az emberi kapcsolatok javítását és a jó munkahelyi légkört kialakítását tekinti. Ez utóbbihoz hozzátartozik, hogy a helyi csoport működője közre a vállalatunk jövőjevel kapcsolatos kérdések széles körű ismertetésben (pl. újság, előadások tartása stb.).

Az előadásokat lehetőség szerint az 1993. I. negyedévében kell megtartani. Ennek előkészítéséért a Parkerdógazdaság c. üzemi lap az eddig kialakult véleményekről rövid tájékoztatót ad bevezetőként. (Közreműködnek: Bánó László, Dobó István, Kertész József, Mizik András, Szekeres Péter, Zambó Péter.) Megszervezését Mizik András vállalta.

Hagyományos és szakmai rendezvényeink:

Január vagy **február:** Farsangi családi est. Helye: Erdei Műv. Háza Visegrád.

Április: Erdőművelők természetvédelmi szakmai napja. Helye: Gödöllői Erdészet (Sára J.).

Május vége: Jeltől verseny. Helye: Ráckevei Erdészet.

Június v. július: Erdészek-vadászok-művezetők napja. Helye: Pilisszentkereszti Erdészet a Bajóti emlékhely bekapcsolásával.

Július vége: Műszaki nyugdíjas találkozók. Helye: Telki Erdészet.

Oktober: Választókori verseny. Helye: Pilismaróti Erdészet.

Előadások: Január: Juhász Pál. Az erdőgazdaság jövője és helyzete az agrárgazdaságban. Helye: Visegrád PP. központ.

Február: Szabados János: ÁVRT „Erdőgazdaságok átalakítása, jövője” Helye: Visegrád PP. központ.

Tanulmányutak:

a/ Belföldi: az erdészetek saját hatáskörben szervezik.

b/ Külföldi: Szlovénia. Szervező Bánó László.

Családok kirándulás Gödöllőre, az ott fellátásra kerülő erdész emlékműhöz.

Zalaegerszeg

Február: Új erdőbirtokosok erdőkezelési szervezeteinek kialakítása. Erdőtörvény szakmai vitája. Elnökségi tag és a körzet parlamenti képviselőinek bevonásával.

Április: Régiók természetvédelmi területeinek bemutatása.

Május: Tapasztalatcsera, tanulmányút társ helyi csoport közreműködésével, illetve Szlovéniába.

Oktober: Időszaki erdővédelmi kérdések.

Budapesti Erdőfelügyelőség

Február 2.: TSZ Erdőfenntartási Alap működtetésének szüneteltetése és hatásai.

Március 31.: Az 1992-es évről beszámoló jelentés, értékelés, aktuális problémák megvitatása.

Augusztus: OEE közgyűlésen való részvétel.

Augusztus 18-19.: Tanulmányút: tapasztalatcsera a Mátrában. (Alternatív: kellő számú jelentkezés esetén Ausztriában.)

November 16.: Évzáró összejövetel.

Szakmánkat érintő változások, megjelent törvények megvitatása, aktuális szakmai, egyesületi kérdések.

Egyéb egyesületi munka:

Az OEE rendezvényein és a szakosztályok munkájában való részvétel.

Szakmai tanácsadás települések fásítás, parkosítási munkájában való részvétel.

Budapesti ERSZ helyi csoportja

Január: Vezetőségi ülés az elfogadott munkaterv és költségvetés alapján a részfeladatok meghatározására. Részletes program kialakítása. Közreműködők, felelősök kijelölése.

Április: Családi kirándulás egy napos időtartammal. Helye a Börzsöny hegység, vagy a Duna-Tisza köze. Tárgya az új erdőtulajdonos bejárása, esetleg beszélgetés új erdőtulajdonosokkal.

Június: Tematikusan találkozó. Meghívott előadó az OEE által ajánlott listáról, vagy egyedi felkérés alapján. Aktuális problémához vagy tennivalóhoz igazodó, munkaidő utáni, egy-két órás rendezvény, amely klubszerte baráti találkozóba olvad. Helye az ERSZ tanács-terme.

Szeptember: Kétnapos, péntek-szombatra tervezett tanulmányút vagy a Vértess, vagy a Bakony hegység üzemtervezési kérdéseinek és megoldásainak tanulmányozására, különös tekintettel az erdőkezelő, a természetvédelem, a vadászat és a felügyelet szándékainak harmonizálási lehetőségeire. (A költségek megosztásával tervezett rendezvény.)

November: Tematikus találkozók. Előadás és vita valamilyen aktuális kérdéssel. Helye az ERSZ tanácsotermében.

A helyi csoport szorosan együtt kíván működni az erdőrendezési szakosztállyal. Annak programjához részben kapcsolódik, illetve a kettős tagok és vendégek révén rendezvényein részt venni szándékozik.

Felmerül egy beregi és Ukrajnába átmenő tanulmányút kérdése, ami esetleg a helyi csoport részéről is nagyobb érdeklődést kelthet.

Budapest ERTI

Január: Helyi csoport ülés.

Március: Vezetőségi ülés.

Június: Egynapos szakmai tanulmányút, a programot a januári helyi csoport ülésen állítjuk össze.

Október: Helyi csoport ülés.

December: Vezetőségi ülés.

Budapesti FM csoport

Március 5-én: Csoportülés: *Varga Béla* (elnök) a Rómában megtartott Európai Erdészetalálkozóról tart előadást. (Információs Központ.)

Május 7-én: „Hanság-Szigetköz” térségben tanulmányi út Szeniorokkal közösen.

Június 4-én: Az Állami Erdei Vasutak helyzete: kihelyezett ülés Szilvás-váradon.

Október 1-jén: Az ÁVRT működéséről, az ágazatunkat érintő kérdésekről tájékoztató (*Szabados János*) és esetleg valamelyik gyakorlatban dolgozó vezető bevonásával. (OEE központjában, Budapest, Főu. 68.) Természetesen az egyes összefüggéseink az aktuális kérdésekről is tájékoztatói kívánjuk a megjelenteket (erdőtörvény, stb.).

Budapest HM csoport: Lapzártái munkatervet nem küldött.

Pest megyei TSZ csoport

Tervezett időpont: 1993. március 26.

A privatizáció és a kártalanítás hatása a MgTSZ erdőkre. Magánerdőgazdálkodás.

Előadók: *Barátság Gábor* főtitkár, *Valentin Károly* HCs titkár.

Meghívottak: FM Erdészeti és Faipari Főosztály, MOSZ képviselői. Helye: OEE Csillagvölgyi Könyvtára.

Tervezett időpont: 1993. április 23.

a/ A privatizáció és a kártalanítás hatása a MgTSZ erdőkre. Magánerdőgazdálkodás.

b/ A csoport 1992. évi munkájáról beszámoló.

c/ Az 1993. évi munkaterv és költségvetés megbeszélése.

Előadók: hivatali meghívottak, MOSZ képviselője, *dr. Balázs István*. Helye: OEE Csillagvölgyi Könyvtára.

A rendezvény jellege: fórum, tanácskozás és taggyűlés.

Időpont: 1993. május 21.

a/ Vadászati, erdő- és természetvédelmi törvény tervezetek vitája.

b/ Egyesületi – csoport témák.

Előadók: meghívott személyek.

Helye: OEE Csillagvölgyi Könyvtára.

A rendezvény jellege: tanácskozás és taggyűlés.

Tervezett időpont: 1993. május

a/ Az Erdők Napja

b/ Helyszíni bemutató a privatizáció alá került MgTSZ erdőterületen.

Előadók: később kerülnek kijelölésre és felkérésre.

A rendezvény jellege: ankét és helyszíni bemutató.

Tervezett időpont: 1993. június

Tárgya: Jóléti és környezetvédelmi funkciók tanulmányozása.

Helye: PÁG területe.

Időpont: 1993. október vagy november

Fahasználat TSZ erdőben

Tervezett időpont: 1993. november vége

Taggyűlés: Egyesületi témák megbeszélése, 1994. évi terv megbeszélése.

Előadók: Csoport elnöke és titkára.

Helye: OEE Csillagvölgyi Könyvtára.

SAKOSZTÁLYOK

Erdők a Kőrjéért

Az 1993. évet a természetvédelem és erdészet kapcsolata kialakításának és jobb együttműködési lehetőségek feltárásának szeretnénk szentelni. Évnyitó szakosztályülés: Bp. XII., Csillagvölgy.

Meghívott vendég előadó és filmvetítés erdészportrék közül.

Meghívott előadó *Jakucs Pál*, Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem.

Kihelyezett szakosztályülés:

Április: Sopron

Szeptember: Káli medence

Külföldi tanulmányút: Kárpátalja vagy Szlovénia. Időpontja: május vége, június.

Erdőművelési

Január–február: Budapest; Számviteli törvény erdőművelési vonatkozásai, az Országos Erdészeti Alap működése (*Osváth Györgyné, Merkel Gábor*)

Május: Budapest; Mit vár és mit kap a főváros a budapesti parkerdőtől? (*dr. Solymos Rezső*)

Fahasználati Szakosztállyal közösen:

Október: Budapest; A természetserű erdőgazdálkodás kiterjesztésének szakmai kérdései (ea: *dr. Papp Tivadar*).

Munkabizottsági témák: Szakmai törvények előkészítésével kapcsolatos tevékenység (témafelelős: *Reményfy Lászlóné*, módszer: a szakosztály véleményének összefogása, feldolgozása, terjesztése)

Erdőhasználati

1. „Terepi adatrögzítés számítógéppel a fahasználatban.”

2. „Tanulmányút ausztriai erdőgazdaságnál.”

3. „Fakitermelés vállalkozókkal – választékrakutban közelített faanyag termelési módszere.”

4. „Természetserű erdőgazdálkodás kiterjesztésének szakmai problémái” (erdőművelési szakosztállyal közös rendezvény).

Erdészeti gazdaságtani

Március: Az átalakulás tapasztalatai. Szakmai véleménycsere.

Május: Egy termelőegység gazdasági tevékenységének helyszíni tanulmányozása.

III. negyedév: Erdőtörvény, vadászati- és természetvédelmi törvények megvitatása.

A szakosztály aktuális gazdasági kérdések megvitatását is tervezi szükség szerint.

Gépesítési

Április: Az erdőgazdasági gépesítés helyzete napjainkban, különös tekintettel az eltérő nagyságú erdőgazdálkodókra. Kibővített formában és létszámban tervezük az ülést.

Október: A műszak és gépesítés helyzete az új formában megalakult erdőgazgatóságoknál.

Erdőfeltárási

1993. február 25-én Budapest, OEE Csillagvölgyi úti házban

– az új erdőtervezési-tervezet erdőfeltárási részének ismertetése

– tájékoztató az 1992. évi erdőfeltárási munkák támogatásának teljesítéséről és az erdőfeltárási várható 1993. évi helyzetéről. Előadó: *Gerely Ferenc*.

– tájékoztató az erdőfeltárási világbanki hitelből történő megvalósítási lehetőségeiről. Előadó: *dr. Rácz József, Viharos Zsolt*.

1993. április-május hónapokban a Somogyi EFAG-nál

– erdőfeltárási fejlesztésének szüneteltetésével kialakult gazdálkodási helyzet ismertetése, várható további negatív következmények megvitatása,

– meglévő úthálózat fenntartási helyzete, állapotának alakulása az utóbbi években.

1993. október hónapban a Balatonfelvidéki EFAG-nál

– erdőfeltárási fejlesztési indokoltságának megvitatása a Bakony hegységben. Előadó: *Viharos Zsolt, Fábán Gábor*.

– szakosztályi vezetőségválasztás előkészítése. Eldadó: *Bogár István*.
A 2. és 3. vidéki rendezvény időpontjának pontosítása a fogadó készség-
től függően év közben történik meg.

Erdei Vasút

Január: Budapesten az egyesület székházában levéltári anyagok erdei
vasúttal kapcsolatos gyűjteményeinek ismertetése.

Május: Vasúti vonóerő modernizálásának lehetőségei. Helyszíni bemu-
tató vasútiüzemi javítóműhelyben.

Október: Erdei vasút helyzete és feladata a zalai erdők szolgálatában.

Erdőrendezés

Szakosztály ülések:

Március: Budapest; Magyarország erdőállományainak értéke, erdőérték
számítás.

November: Sopron; Az erdőrendezési szakkielvezések definiálása.

Erdőbecslési verseny: Július: Szatmár-Bereg.

Tanulmányuk: Július: Kárpátalja (kapcsolódva az erdőbecslési ver-
senyhez).

Május és október: Szlovénia (kölcsonus tanulmányút Szlovéniában és
Magyarországon).

Erdészettörténeti

I. n.év: Megemlékezés a szakosztály alapításának 30. évfordulójára.

II. n.év: A soproni szakmai gyűjtemény helyzetének áttekintése.

III–IV. n.év: A magyarországi erdőfelügyelet története.

Lapzártáig nem küldött munkatervet: Kereskedelmi Szakosztály,
Erdővédelmi szakosztály, Rendszerszervezési szakosztály, Tájfej-
lesztési és Környezetgazdálkodási, Vadgazdálkodási Szakosztály.

BIZOTTSÁGOK

Elnörsz bizottság

Január: az 1992. évi gazdálkodás és az 1993. évi terv megvitatása. Az
1992. évi munka értékelése. Beszámoló az elnökség és a választmány
1992. évi tevékenységéről.

Május: Az 1992. évi határozatok végrehajtásának megvitatása. A helyi
csoportok, szakosztályok tevékenységének értékelése. A közgyűlési
beszámoló elveinek megvitatása. Az 1992. évi mérleg kiértékelése.

November: Az 1993. évi gazdasági helyzet értékelése. Az alapszabály-
szerű működés vizsgálatának értékelése.

„Erdészeti Lapok” Szerkesztőbizottsága

Az erdészeti oktatási intézmények tankönyvkiadása. Február – Sopron.
Részvevők: az erdészeti oktatási intézmények és a Mezőgazda
Könyvkiadó.

– Erdélyi mesterek faragó tábora Kapos- Vigandpetend.

– Az erdő és az ember: Videofilm iskolások számára. Forgatásban
közreműködés (egész évben folyamatosan).

– Szerkesztőbizottsági ülések: minden hó utolsó csütörtökén de. 10.00
óra, Fő u. 68.

Dfjbizottság:

A vándorgyűlést megelőző választmányi ülés előtt 2 héttel tartja össze-
jövételt. Téma: A beérkezett kiuteltési javaslatok értékelése.

Szeniorok Tanácsa

1. Az FM Csoporttal közösen egynapos szakmai utat szervezünk a
Kisalföldi EFAG-hoz a Bósi erőmű hatásának tanulmányozására a
Szigetköz és a Hanság erdeiben. A szerzett tapasztalatokat az erdészeti
szakmai álláspont kialakításához tervezzük felhasználni.

2. Az erdészeti nyugdíjasok szociális helyzetének 1992. évi felmérése
során begyűjtött adatokat tovább elemizzük. A levont következtetése-
ket, megállapításokat az Erdészeti Lapokban közzéteszük. A szükse-
ges intézkedések érdekében a Parlament szociális bizottsága felé ja-
vaslatot készítünk a MTE SZ szociális bizottságán keresztül.

3. Képviseletük az erdészeti szakot a MTE SZ szociális bizottságának
havi ülésein.

4. Minden hónap második keddjén szakmai és et. erdei sétát szervezünk
a nyugdíjasok részére.

5. Részt veszünk a bányá-, kohó- és erdőművek veteránissimusk köré-
nek hétfőnkénti összejövetelén.

6. Decemberben ismét megrendezzük a bányász, kohász és erdész nyug-
díjasok hagyományos baráti találkozóját.

7. Az év folyamán felvetődő erdészeti ágazati szakmai problémák függ-
vényben szűkebb körű, vagy kibővített létszámú megbeszélések
szervezünk.

A Pilis csoport életéből

December 19-én a pilisi helyi csoport meghívására Szabados János,
az ÁVRT portfólió igazgatója tartott tájékoztatót az RT szervezetről,
működési elköteleseiről és az RT. álláspontjáról az állami erdőgazdálko-
dás átalakításával kapcsolatban. Az előadás után élénk eszmecsere ala-
kult ki a negyvennél több résztvevő és az előadó között.

A kérdések és vélemények leg többje azt fészegette, hogyan képes
működni az erdőt kezelni a profitérdekelte társaság a Pilis sajátos körülmé-
nyei között.

Képes lesz-e a középhegységi átlagot el nem érő állományokban,
amelyeket Gödöllő térségében még mindig jelentős erdőfelújítási elma-
radások terhelnek, önfenn tartó erdőkezelésre?

Hogy tudunk a budapesti és az agglomerációban élő 2,5 millió ember
által igényelt közéleti célnak megfelelni?

Partnere tud-e lenni ebben a kérdésben az Rt. a fővárosi és a többi
önkormányzatnak?

Tudjuk-e, ha átmeneti időre is, forrásként biztosítani a korábban az
erdő hozamából létrehozott Lepencei Fafeldolgozó jövedelmét az erdő-
kezelés finanszírozására?

A kérdések nagy részének megválaszolására majd a létrejövő „Pilis Rt.”
felelős vezetőknek bölcsességén múlik, hallottuk az előadótól, tiszta ki-
posított, bejárati utak és megoldások a dolog természetéből adódóan
nincsenek.

Végleges és egyértelmű – szerződésben rögzített megoldásra – talán a
kincstári vagyonról szóló törvény megjelenése után számíthatunk.

Mizik András

A Csongrád megyei helyi csoport rendezvényei

1992. szeptember 9-én a Békés megyei helyi csoport nyugdíjas tagja-
ival közösen a helyi csoportunk nyugdíjas tagjai a szarvasi arborétumot,
az ún. „Pepi kert” látogatnák meg. Dr. Sipos András igazgató úr fogadott
bennünket és nagyon érdekes, szemléletes kertr sétán vezette végig
csoportunkat. A látogatást fehér asztal mellett helyben főzött ebéddel,
baráti beszélgetéssel fejeztük be...

Az OEE szegedi csoportja 1992. október 27-28-án a HEFAG területén
szakmai és kulturális kirándulást szervezett. A résztvevők egy része
családtagokból állt. Első napon Nyíregyháza és környékének (Mária-
pócs) nevezetességeivel való ismerkedés után kellemes baráti beszélge-
tés következett. Másnap autóbusszal körutazást tettek a vendégek a gaz-
daság keleti területén, szatmári részen. A kulturális értékek (Szatmár-
cséke, Türistvárdi) mellett gazdag szakmai tapasztalatcsere is sor
került.

A lapban megjelent cikkek szerzői

Agócs József	EFE	Sopron
Bagó Bertalan	FM	Budapest
Bancsi Attila	csop. vez.	Kecskemét
Bíró Csaba	FM	Budapest
Bod Lajos	szakm. n. k.	Kaposvár
Führer Ernő	ERTI	Sopron
Jérome René	ny. em.	Budapest
Lukács Zoltán	ü. v. g.	Kecskemét
Solymos Rezső	ny. em.	Szentendre
Sörényi Gábor	Lábod	
Szász Tibor	ny. em.	Budapest
Szabados János	AV Rt.	Budapest
Szegedi Erzsébet	Magyar Rádió	
Víg Péter	EFE	Sopron
Wentzky Dénes	ny. erdész	Keszthely

Országos Erdészeti Egyesület (Külföldi utazás 1992. évben)

Sor-szám	Név	Munkahely beosztás v. tisztség	Külföldi rendezvény			Költségviselő
			helye (ország)	megnevezése	időpontja	
1.	Varga Béla	OEE alelnök	Németország	UEF elnökségi	jan. 20-24.	OEE
2.	Gerely Ferenc	FM Erd. Főosztály	Olaszország	Európai Erd. Északi siverseny	febr. 2-7.	OEE
3.	Gáspár H. Géza	-"-	német	IUFRO	aug. 31.-szept. 4.	saját + OEE
4.	Külön jegyzék 39 fő Külön jegyzék 8 fő Külön jegyzék 1 fő	148 785,- részv. díj: 3 815,- = Kecskemét 30 520,- gk. vez.	Ausztria	Osztórák egyesületi napok	máj. 25-27.	munkáltatók
5.	Schmotzer András	OEE elnöke	-"-	-"-	-"-	OEE
6.	Kertész József	OEE alelnöke	-"-	-"-	-"-	-"-
7.	Dr. Andra István	OEE EB elnöke	-"-	-"-	-"-	-"-
8.	Pápai Gábor	OEE SZB elnöke	-"-	-"-	-"-	-"-
9.	Dr. Marjai Zoltánné	OEE ügyv.	-"-	-"-	-"-	-"-
10.	Varga Béla	OEE alelnöke	Csehszlovákia	PRO SILVA	júl. 5-11.	-"-
11.	Dobay Pál	EFÜ Budapest	Ausztria	tan. út	jún. 26-27.	saját
12.	Fritsch Ottó	-"-	-"-	-"-	-"-	-"-
13.	Köröendi Jenő	-"-	-"-	-"-	-"-	-"-
14.	Dr. Franciscus Pál	-"-	-"-	-"-	-"-	-"-
15.	Schmotzer András	OEE elnöke	Németország	közygylés	szept. 7-11.	OEE
16.	Dr. Szönyi László	OEE megb.	-"-	-"-	-"-	-"-
17.	Steiner József	EFÜ ig. – Miskolc	-"-	-"-	-"-	-"-
18.	Barna Tamás	EFE – Sopron	Ausztria	PRO SILVA	okt. 15-17.	-"-
19.	Külön jegyzék 28 fő		Olaszország	UEF kongr.	okt. 24.-nov. 1.	saját + OEE munkált.
20.	Külön jegyzék 4 fő	Somogyi EFAG	Olaszország	-"-	-"-	egy.
21.	Schmotzer András	OEE elnöke	India	miniszeri küldöttség	dec. 6-13.	OMFB, MTESZ OEE

Szakszerű vezetés mellett gyönyörködhettünk a táj szépségeiben. Kora délutáni órákban a debreceni erdőszusztai élmények után búcsúztunk vendéglátóinktól, akik igen kedvesek és figyelmesek voltak velünk. Kifejezve köszönetünket, meghívjuk őket a következő évben egy Csongrád megyei látogatásra!

1992. november 27-én munkatervünknek megfelelően fórumot tartottunk, melyre a helyi csoport tagjain kívül a kecskeméti, gyulai és szolnoki helyi csoportból is jelentek meg érdeklődő kollégák.

Az FM részéről **Dauner Márton** főosztályvezető, az ÁV Rt. részéről **Szabados János**, az erdőgazdaságokkal foglalkozó menedzser, az OEE vezetősége részéről **Varga Béla** alelnök jelent meg. Tájékoztatót kaptunk az erdőgazdálkodókat érintő kérdésekben és a közeljövőt érintő változásokat is ismertették a meghívott előadók. A fórum mindkét irányban hasznos volt, mert tájékoztatást kapott a gyakorlati szakember a szakpolitikai kérdésekről és hozzászólhatott, véleményét tolmácsolhatta a meghívottak felé a képviselt szervezetnek. A kérdések nagy része a föld-erdő tulajdonlásával, erdőtervezési erdők sorsával, államerdőszet ÁV Rt.-n belüli helyével, erdőtervény jelenlegi késztültségével és az egyesület helyzetével, tagjaival kapcsolatban merült fel.

Sere Ferenc

IN MEMORIAM

Bouquet Frigyes 1911–1992.

Fogalomról vált szűkebb környezetében azzal az állhatatossággal, azzal a kíméletlen elhűsítéssel, amely egész életét, munkáját jellemezte.

1911-ben Szekszárdon született. Elemi iskolát Alsónyéken, a gimnáziumot a nevezetes bonyhádi főgimnáziumban végezte. A Soproni Erdőmérnöki Főiskolára 1928-ban iratkozott. 1933-tól különféle mérnöki munkaterületeken dolgozott, erdőmérnöki oklevelét 1941-ben vette át. Földmérési, fővárosi közmunkákon, erdőrendezési munkákon kereszttel a Miskolc-Görömbölytelep-Nyékkládháza-Debrecen, a marosvásárhelyi, valamint gyergyószentmiklósi úttervezéseken, kisajátításokon dolgozott.

Először 1940-ban nősült. Zsidó származású feleségével együtt úgy-szólván illegitimitásba kényszerült. Feleségét elrejtette, maga is bujkált.

1946 elején lépett állami erdőszeti szolgálatba. Egerbe került az erdő-rendezéshez, majd Kaposvárra a műszaki osztályra, majd rendezőnek, majd gondnoknak Tapsonyba. Szülőföldjére 1951-ben került vissza, a Tolna megyei Erdőgazdasági Egyesüléshez, Szekszárdra. Egeről Szekszárdig, utóbbi helyen 1955-ig főmérnök – mintegy 11 helyen dolgozott, 11 helyen 6 főle munkakörben és költözött lakásból lakásba, asszonytól, gyerekektől. Első feleségétől 1946-ban vált el, majd 1948-ban nősült újra.

Egy életen át, következetesen nem beleszerezni abba, ami az ember hazugsága, nagyobb hősiesség, mint az alkalmi hangoskodás. Egy 1960-ból származó pártinformáció szerint: „kijelentette, hogy nem ért egyet a Munkás-Pártot Forradalmi Kormányal. Önmagáról nem képes levetni a múlt rendszerbeli maradványokat és megállapításunk szerint a rendszernek híve soha nem lesz. Szakmailag sokoldalúan képzett.”

Felkészültsége, rátermettsége – hátrányos politikai megítélése ellenére – lehetőséget teremtett vezetői munkakörök betöltésére. Átszervezett munkahelyén, a Dunaártéri Erdőgazdaságnál ellenőrzési, majd műszaki csoportvezető volt. 1960-tól nyugállományba vonulásaig fahasználati csoportvezető, majd osztályvezető lett. Ez a munkakör hozta számára legteljesebb önmegvalósítását. Egész életét, így természetesen munkáját is uralta a rendszeretete. Az erdei haszonvétel, az erdei haszonra iránt érzett vonzalma, szeretete, kiterjedt bűvárkodása megkülönböztető ural-kodó jegyként vonul végig tevékenységén. Biztosra vehető, hogy a gyermekkori élmények, egyik nagyapja bogárnármestersége is befolyásolta elhivatott érdeklődését.

Nyugdíjas éveiben is aktív érdeklődő maradt. Nagy figyelemmel kísérte az egész Kelet-Európában megindult társadalmi változásokat. Önfeláldó boldogsággal vett részt a soproni páneurópai találkozóon és hozta magával a „vasfűggyö”, a drótkerítés egy darabkáját.

1991-ben ötven éve szerzett gyémánt erdőmérnöki diplomáját ünneplhetette.

1992 novemberében családja, rokonai, lakóhelye, az erdőszet-szakma közönségétől széles kör részvételével kísérvé Alsónyéken helyezték örök nyugalomra. A Gemenci Állami Erdő- és Vadgazdaság saját halottjának tekintette.

Nyugodtan pihenhet, hiszen minden nap, minden tudásával az igazság-got szolgálta.

Nyúl Bertalan